

B/1258
A legfőbb ügyész
országgyűlési beszámolója
az ügyészség 2017. évi tevékenységéről

TARTALOMJEGYZÉK

1. Az ügyészi szervezet	3
2. A büntetőjogi ügyészi tevékenység	6
2.1. A nyomozás felügyelet, a vádelőkészítés és az ügyészségi nyomozás	6
2.1.1. A bűnözésre vonatkozó főbb adatok	6
2.1.2. Az ügyészségi nyomozás	14
2.1.3. A nyomozás feletti felügyelet	18
2.2. A büntetőbíróság előtti ügyészi tevékenység	30
2.3. Gyermek- és fiatalkorúak büntető ügyeiben kifejtett ügyészi tevékenység	40
2.4. Az egységes jogalkalmazást segítő állásfoglalások a büntetőjogi szakágban	47
2.5. A büntetőjogi szakági ügyészek részvétele a jogalkotásban	49
3. A közjogi ügyészi tevékenység	50
3.1. A közérdekvédelmi ügyészi tevékenység	50
3.2. A büntetés-végrehajtás törvényességi felügyelete	61
4. A legfőbb ügyész tevékenysége	69
4.1. Az Országgyűléshez kapcsolódó tevékenység	69
4.2. A legfőbb ügyészt megillető egyes jogosítványok gyakorlása	69
4.3. A legfőbb ügyész nemzetközi tevékenysége	71
5. Az ügyészség nemzetközi tevékenysége	74
5.1. Nemzetközi kapcsolatok	74
5.2. Jogsegély ügyek	76
5.3. Az Eurojust magyar nemzeti tag tevékenysége	81
6. Az ügyészség személyügyi helyzete	84
6.1. A személyügyi helyzet	84
6.2. Az ügyészségi alkalmazottak képzése, továbbképzése	87
7. Az ügyészség kommunikációs tevékenysége	88
8. Az ügyészségi informatikai és statisztikai tevékenység	90
9. Az ügyészség működésének gazdasági feltételei	94
10. Az ügyészek tudományos tevékenysége és az Országos Kriminológiai Intézet	98
10.1. Az ügyészek tudományos tevékenysége	98
10.2. Az Országos Kriminológiai Intézet	98
1. melléklet: A Legfőbb Ügyészség szervezete	101
2. melléklet: A legfőbb ügyészhez intézett kérdések	102
3. melléklet: Ábra- és táblázatjegyzék, valamint a statisztikai adatok forrásai	108

Tisztelt Országgyűlés!

Magyarország Alaptörvénye 29. cikkének (5) bekezdésében, valamint az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat (Házszabály) 84. §-ában foglaltak szerint az ügyészség 2017. évi működéséről – a 2018. február 21-i, a szervezet alaptevékenységét illetően a Legfőbb Ügyészség mint a Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagja által összeállított (az Informatikai Főosztály által előállított és ellenőrzött) statisztikai adatok¹ és más nyilvántartási adatok alapulvételével – a következő beszámolót nyújtom be:²

1. Az ügyészi szervezet

Az ügyészség működésének kereteit elsősorban az Alaptörvény, továbbá az ügyészségre vonatkozó sarkalatos törvények, nevezetesen az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény (Ütv.), valamint a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény (Üjt.) tartalmazza.

Az ügyészi szervezet felépítése és változásai

Az Ütv. meghatározza az ügyészi szervezet szintjeit, és kimondja, hogy az ügyészségi nyomozás, továbbá indokolt esetben más ügyészségi feladatok ellátására önálló főügyészség, illetve járási szintű ügyészség létesíthető; a teljes szervezet megállapítását azonban a legfőbb ügyészre bízva, mivel a teljesítendő feladatoknak megfelelő és a bírósági szervezethez igazodó ügyészi szervezet így alakítható a leghatékonyabban.

Az ügyészi szervezet négy szintű. A Legfőbb Ügyészség irányítása alá 5 fellebbviteli főügyészség és 21 (19 megyei, a fővárosi és a központi nyomozó) főügyészség tartozik. A Központi Nyomozó Főügyészség kivételével a főügyészségek szervezete alapvetően a büntetőjogi, valamint a közérdekvédelmi és a büntetés-végrehajtási törvényességi felügyeleti tevékenység alapján tagozódik.

A fővárosi és a megyei főügyészségek irányítása alá tartozó járási és járási szintű ügyészségek azokban az ügyekben járnak el, amelyeket jogszabály vagy legfőbb ügyészi utasítás nem utal más ügyészi szerv hatáskörébe. A járási és járási szintű ügyészségek száma a Szigetszentmiklósi Járási Ügyészség 2017. január 1-jei létesítésével 119-re emelkedett.

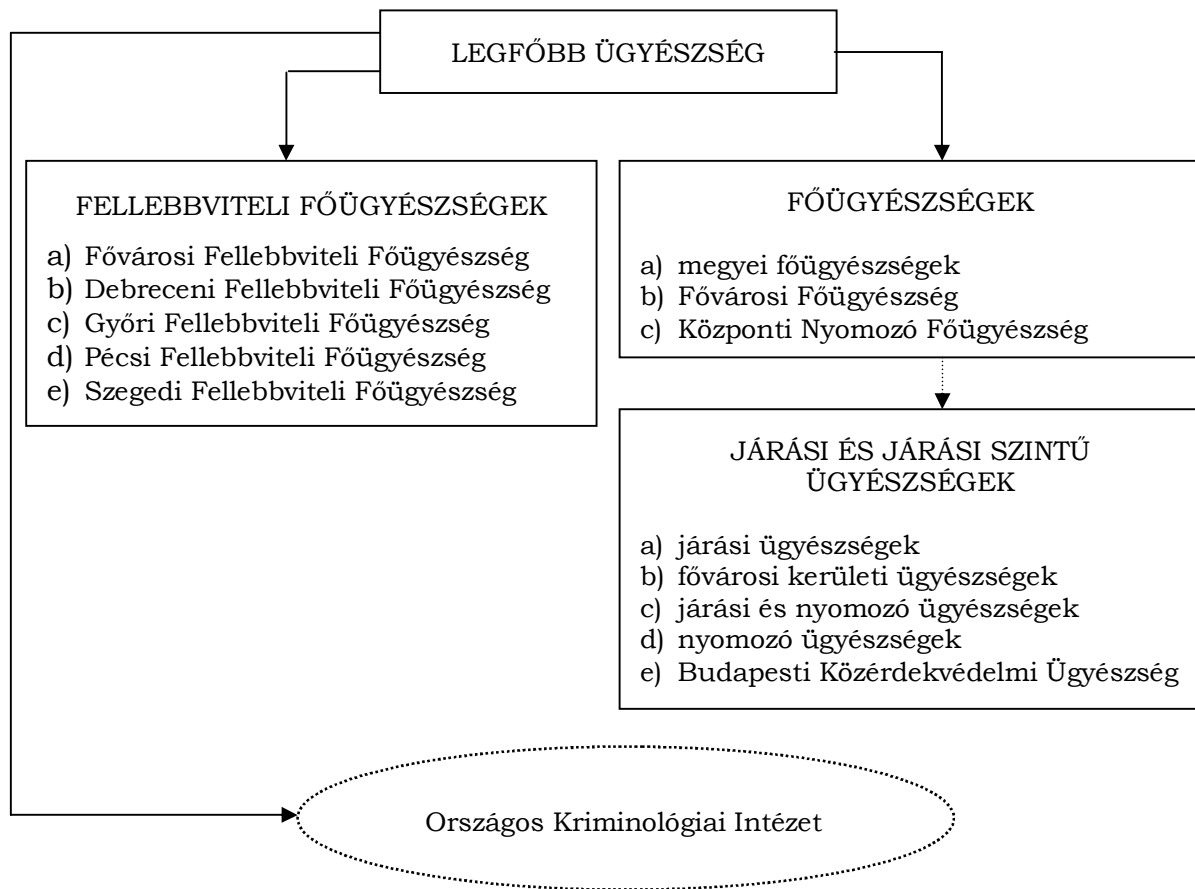
¹ A bűnözésre vonatkozó statisztikai adatok az adott évben regisztrált bűncselekmények számát jelenítik meg.

² A beszámoló a tárgyidőszakban hatályos szabályozást ismerteti.

Az ügyészi szervezethez tartozik a Magyar Ügyészképző Központ is, amely elsősorban az ügyészségi fogalmazók képzését és jogi szakvizsgára való felkészítését végzi, valamint – nem ügyészi szervként – az ügyészség tudományos és kutató intézménye, az Országos Kriminológiai Intézet.

Az ügyészség szervezeti felépítését a következő ábra szemlélteti:

1. ábra
Az ügyészség szervezete

A vádképviselési munka színvonalának és eredményességének emelése 2017. január 1-jével a Legfőbb Ügyészség Büntetőbíróági Ügyek Főosztályán – az addig hasonló feladatokat ellátó csoportból – a Tárgyalást Támogató és Elemző Osztály kialakítását igényelte. 2017. november 1-jével a főosztályi feladatellátás és az irányítói tevékenység hatékonyságának javítása érdekében a Legfőbb Ügyészség Közérdekvédelmi Főosztályának szervezeti felépítése változott lényegesen.

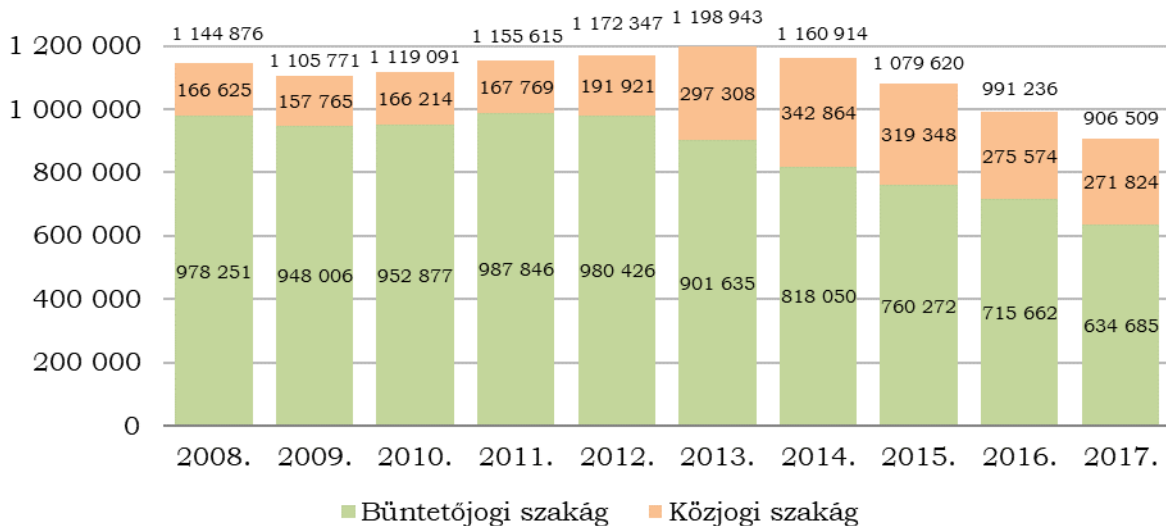
A szervezeti változásokról a legfőbb ügyészi utasításokat módosító 14/2016. (XII. 16.) LÜ utasítás és a 21/2017. (X. 31.) LÜ utasítás rendelkezett.

A Legfőbb Ügyészség 2017. évi – január 1-jén és november 1-jén megváltozott – szervezeti felépítését az 1. melléklet mutatja.

Az ügyészi szervezet ügyiratforgalma

Az ügyészség büntető- és közjogi szakági ügyiratforgalmában elsődlegesen a későbbiekben ismertetendő bűncselekmény számra és a jogszabályi változásokra visszavezethetően 2017-ben csökkenés volt tapasztalható. Az ügyiratforgalom alakulását a következő ábra mutatja:

2. ábra
Az ügyészségi ügyiratforgalom a 2008–2017. években³

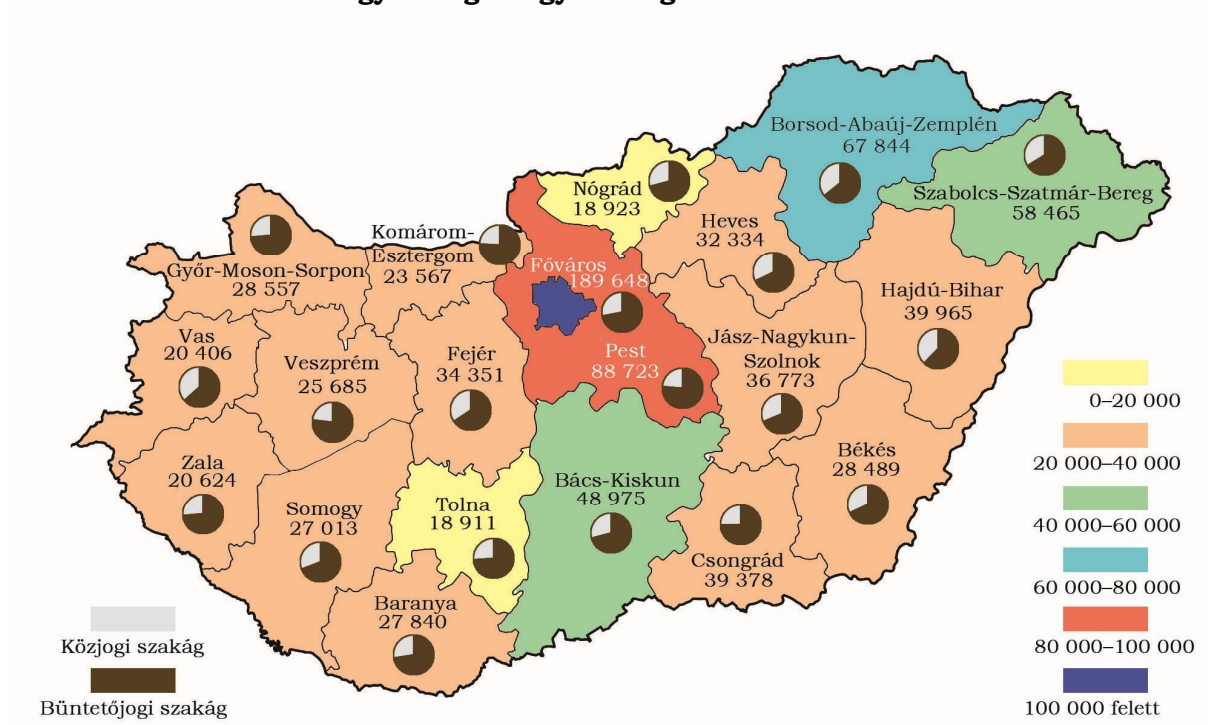

A teljes ügyiratforgalom 20,9%-át a Fővárosi Főügyészség intézte. A megyénkénti megoszlás tekintetében megállapítható, hogy a legnagyobb ügyiratforgalma Pest, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, valamint Bács-Kiskun megyéknek volt. A négy megyei főügyészség ügyiratforgalma összesen az országosnak mintegy 29,1%-át tette ki.

A főügyészségek eltérő ügyiratforgalmi adatai a következő ábrából láthatók:

³ A szakterületi változások miatt a 2012. évig a büntetőjogi szakág, a 2013. évtől kezdődően pedig a közjogi szakág tartalmazza a büntetés-végrehajtási felügyeleti szakterület adatait.

3. ábra
A főügyészségek ügyiratforgalma a 2017. évben

2. A büntetőjogi ügyészi tevékenység

A büntetőjogi ügyészi tevékenység képezi az ügyészség munkájának jelentős részét. Az Alaptörvény 29. cikke meghatározza az ügyészség működésének alkotmányos alapjait. Kimondja, hogy az ügyészség az igazságszolgáltatás közreműködőjeként, mint közvádoló az állam büntetőigényének kizárólagos érvényesítője.

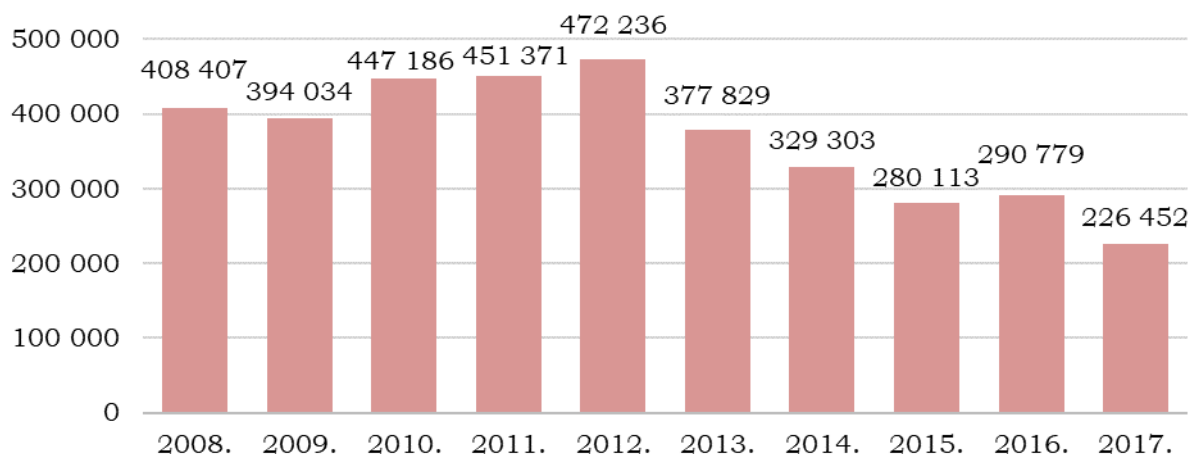
2.1. A nyomozás felügyelet, a vádelőkészítés és az ügyészségi nyomozás

2.1.1. A bűnözésre vonatkozó főbb adatok

A büntetőjogi szakágban iktatott és elintézésre váró ügyek száma, mint ahogy azt az ügyészségi iratforgalomra vonatkozó 2. ábra mutatja, az elmúlt hat évben folyamatosan csökkent.

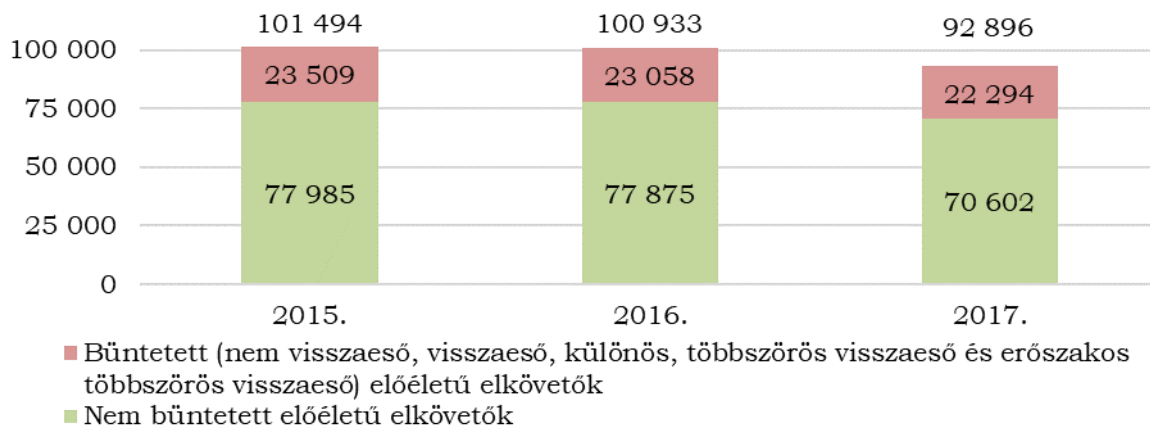
A regisztrált bűncselekmények számának alakulásában 2013 óta tapasztalható csökkenő tendencia az elmúlt évben is folytatódott. Az elmúlt tíz év változásai a következő ábrán láthatók:

4. ábra
A regisztrált bűncselekmények száma a 2008–2017. években

A 2017. évben folytatódott az elkövetők számának csökkenése is, 92.896 elkövetőt regisztráltak. A regisztrált elkövetők, ezen belül a büntetett előéletű elkövetők számának alakulását a következő ábra szemlélteti:

5. ábra
A regisztrált elkövetők és a regisztrált büntetett előéletű elkövetők számának alakulása a 2015–2017. években

A büntetett előéletű regisztrált elkövetők száma 2015–2016-ban stagnált, 2017-ben az előző évihez képest csökkent, azonban az összes regisztrált elkövetőhöz viszonyított arányában – amely 2017-ben 24% volt – növekedés tapasztalható (2016: 23%, 2015: 23%).

Az egyes bűncselekmények főbb adatairól a következő táblázat ad tájékoztatást:

1. táblázat

Egyes regisztrált bűncselekmények száma a 2015–2017. években

Bűncselekmények	2015	2016	2017
Szándékos befejezett emberölés	99	101	92
Emberölés kísérlete	86	98	71
Lopás	111 446	92 149	78 311
Csalás	31 976	43 383	22 197
Rablás	1 443	1 141	853
Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése	1 060	1 073	575
Közlekedési bűncselekmények	17 695	19 830	20 651
járművezetés ittas állapotban	12 730	14 638	15 732
közúti baleset gondatlan okozása	2 792	3 072	2 807
Embercsempészés	662	351	179
Hivatalos személy, közfeladatot ellátó személy és hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy támogatója elleni erőszak	969	948	916
Igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények	3 087	3 148	2 867
Garázdaság	12 689	11 509	10 547
Okirattal kapcsolatos bűncselekmények	26 043	19 848	19 689
Kábítószerrel visszaélés	6 059	6 032	6 544
Korrupciós bűncselekmények	761	984	1 123
hivatali vesztegetés	333	835	945
gazdasági vesztegetés	351	78	50
Pénzhamisítás	593	501	544
Bélyeghamisítás	75	207	238
Készpénz-helyettesítő fizetési eszközökhöz kapcsolódó bűncselekmények	2 156	24 999	3 667
Költségvetési csalás	2 154	2 444	1 880
Csődbűncselekmény	293	259	218
Pénzmosás	27	67	90
Információs rendszer vagy adat megsértése	455	702	586
Információs rendszer védelmét biztosító technikai intézkedés kijátszása	15	44	8
Környezetkárosítás	48	37	37
Természetkárosítás	91	87	81
Hulladékgazdálkodás rendjének megsértése	307	287	748
Katonai bűncselekmények	611	575	381

A 2017. évben továbbra is kis számban fordult elő szándékos befejezett emberölés.

Az összbünyözésen belül jelentős arányt képviselő vagyon elleni bűncselekmények közül 2017-ben jelentősen mérséklődött a regisztrált lopások és csalások száma.

A szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése tavaly az előző évhez képest majdnem a felére esett vissza.

A 2017. évben a közlekedési bűncselekmények száma némileg emelkedett. A közlekedési bűncselekmények jelentős hányadát kitevő, a közúton ittas állapotban elkövetett járművezetések száma is növekedett. A közúti baleset gondatlan okozása azonban csökkenő tendenciát mutat.

A regisztrált embercsempészesek száma az előző évihez képest ismét közel a felére csökkent.

A hivatalos személy, a közfeladatot ellátó személy és a hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy támogatója elleni erőszak a megelőző évihez képest alig változott.

2017-ben csökkent az igazságszolgáltatás elleni regisztrált bűncselekmények száma.

A köznyugalom elleni bűncselekmények körében a garázdaság számának mérséklődése a 2017. évben is folytatódott.

A közbizalom elleni bűncselekmények csoportjában az okirattal kapcsolatos bűncselekmények számának – mely magába foglalja a köz- és magánokirat-hamisítást, illetve az okirattal visszaélést is – a Btk. 2013. július 1-jei hatálybalépése után bekövetkező, és még a 2016. évben is tapasztalt csökkenése megállt.

A kábítószerrel visszaélések előfordulása némi növekedést mutat.

A közélet tisztaságát sértő regisztrált korrupciós bűncselekmények száma a megelőző évekhez képest stabil növekedést mutat, a 2014. évi csúcserőértéket (3268) azonban meg sem közelíti. Az adatok azt a korábbi beszámolóknak is jelzett állítást támasztják alá, hogy a 2014-es kiugró érték egyetlen szerteágazó ügy (ún. nyelvvizsga-ügy) egyszeri hatása volt.

A bűncselekménycsoporton belül regisztrált hivatali vesztegetések száma további növekedést mutat a megelőző évekhez képest. Egyelőre kérdéses, hogy lehet-e a növekedést tartós trendnek tekinteni, és a korrupciós helyzet folyamatos romlására számítani. A növekedést

előidézhetette a hivatali korrupciós bűncselekmények felderítésére létrehozott szolgálatok tevékenysége (pl. a megbízhatósági vizsgálatok) is. Egy-egy kiterjedt, sokszereplős ügy felderítése és nyomozásának befejezése eredményeként a regisztrált korrupciós bűncselekmények száma akár többszörösére is növekedhet.

Mivel a korrupciós bűncselekmények látenciája magas, a regisztrált bűncselekmények száma mellett egy ország korrupciós állapotának megítéléséhez a korrupcióérzékelésre utaló mérőszámoknak is jelentősége lehet. A percepció indexek értelmezésénél azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy akár egyetlen ügy is a korrupcióérzékelési mutatók jelentős romlását okozhatja. 2017-ben a Központi Nyomozó Főügyészség a következő olyan ügyben emelt vádat, amelyre jelentős sajtófigyelem összpontosult.

Egy országgyűlési képviselő részben közvetítőn keresztül, részben személyesen, összesen 10 millió forint jogtalan előnyt kért egy – a szociális szervezetek részére, a 2015. évben kiírt, európai uniós forrásból finanszírozott – pályázat elnyerése fejében úgy, hogy az előnyt a pályázat kiírása előtt, további 5 millió forintot a támogatás elnyerése után kellett megfizetni a döntéshozó részére. A szervezetek részéről eljáró személyek az ajánlatot elfogadták, és 5 millió forintot ebből a célból átadtak a közvetítőnek, majd 499.996.391 forint támogatás elnyerése céljából pályázatot nyújtottak be az Emberi Erőforrások Minisztériumához. A vádlottak nem a projekt szerinti cél megvalósítása érdekében pályáztak, céljuk a támogatás jogosulatlan megszerzése volt. A pályázatokat végül a minisztérium elutasította, így vagyoni hátrány nem következett be.

A regisztrált gazdasági vesztegetések száma a korábbi évekkel összehasonlítva lényeges csökkenést mutat. A hivatali vesztegetéshez hasonlóan azonban ez az adatsor sem alkalmas a korrupciós helyzet elemzésére. A gazdasági vesztegetések számának csökkenése már nem magyarázható kizárólag a korábbi évek nagy ügyeinek kifutásával. Figyelembe véve a regisztrált bűncselekmények abszolút számának alacsony voltát, arra lehet következtetni, hogy a felderítés hatékonysága nem éri el a hivatali korrupciós bűncselekményekét. Ennek egyik oka az lehet, hogy a nyomozó hatóságoknak nem állnak rendelkezésükre olyan eszközök, mint amilyenek a hivatali korrupció felderítéséhez eredményesen használhatók.

Bár a következő példaként említett ügy a nyomozás elrendelésekor jelentős médiafigyelmet generált, talán kevésbé ismert, hogy a gazdasági korrupciós ügyek közé tartozik. Az ügyészség 2017-ben 11 személlyel szemben emelt vádat gazdálkodó szervezet részére tevékenységet végző, önálló intézkedésre jogosult személlyel kapcsolatban elkövetett vesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt. A vádirati tényállás lényege szerint egy ismert zenész és előadóművész, valamint társai az 1993. évtől kezdődően

különböző lakóingatlanjaikban az elektromos áramot, a földgázt és az ivóvizet méretlen vételezés révén eltulajdonították, a közüzemi cégeknek több tízmillió forint kárt okoztak. Az I. és III. rendű vádlott 2014 októberében összesen 500.000 forint jogtalan előnyt adott át az áramszolgáltató közműcég ellenőrzést végző munkatársainak, amelynek fejében az ellenőrök jogszerű állapotot feltüntető valótlan tartalommal állították ki az ellenőrzési igazolást.

A korrupciós bűncselekményeken belül tehát a gazdasági és a hivatali korrupciós bűncselekmények aránya egyre inkább eltolódik, amelynek okai a vesztegetési bűncselekmények látenciájának mértékében, a felderítés eltérő hatékonyságában és az egyedi ügyek statisztikát torzító hatásaiban keresendők.

Amint arra az elmúlt évek beszámolóí is utaltak, a gazdasági bűncselekmények fogalma a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) hatályba lépését követően már nem tekinthető a törvény szövegében önállóan megjelenített definíciónak. A jelenlegi szabályozási környezetben olyan bűncselekménycsoportot jelent, amely a pénz- és bélyegforgalom biztonsága elleni, a költségvetést károsító, a gazdálkodás rendjét sértő, a fogyasztók érdekeit és a gazdasági verseny tisztaságát sértő bűncselekményeket, továbbá a pénzmosást foglalja magában.

A készpénzforgalom elleni bűncselekmények tekintetében a pénzhamisítást illetően, csekély mértékben ugyan, de megtört a bűncselekmény előfordulásának évek óta csökkenő tendenciája. A regisztrált bélyeghamisítások száma a megelőző évihez képest enyhe növekedést mutat.

A készpénz-helyettesítő fizetési eszközökhöz kapcsolódó bűncselekmények közé tartozik a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisítása, a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés, a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisításának elősegítése, továbbá az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalásnak a Btk. 375. §-ának (5) bekezdésében szabályozott fordulata. A bűncselekménycsoportban mért esetszám a 2016-ban, valamint a 2015-ben regisztrált érték közé esik, azonban itt figyelemmel kell lennünk arra a körülményre, hogy a 2016-os kiugróan magas érték egyetlen ügyben regisztrált 22.659 bűncselekményre vezethető vissza.

A gazdasági bűncselekmények csoportjában továbbra is meghatározó szerepet játszik a költségvetési csalás. A bűncselekmény tárgyevi esetszáma az elmúlt két esztendőben regisztrált bűncselekményekhez képest a csökkenés irányába mutat. Ügyintézési tapasztalataink szerint azonban változatlanul érvényes az a megállapítás, hogy az ügyek tekintélyes hányada rendkívül bonyolult ténybeli és jogi megítélésű. Az elkövetők kifinomult

eszközök alkalmazásával igyekeznek megtéveszteni az adóhatóságokat, és okoznak ezzel – esetenként milliárdos nagyságrendű – vagyoni hátrányt a különböző költségvetések sérelmére. A leginkább jellemző elkövetés továbbra is az adóalap ténylegesen fel nem merült költségekkel történő csökkentése, amelyeket rendszerint hamis számlákkal kívánnak igazolni. Továbbra is előfordulnak azonban az Európai Unión belüli termékértékesítéshez kapcsolódó bűncselekmények, annak ellenére, hogy ezek visszaszorítása érdekében jogalkotási lépések történtek.

A leírtakat jól szemléltetik a következő példák:

A gyanú szerint egy filmek gyártásával foglalkozó magyar gazdasági társaság sokszereplős számlázási lánc létrehozásával kívánt jogellenes adóelőnyt realizálni. Az elkövetők az érintett gazdasági társaságok nevében a költségvetésbe történő befizetési kötelezettséget illetően valótlan tartalmú nyilatkozatokat tettek, amelyekkel – ÁFA adónemben – összesen 1.001.089.800 forint összegű vagyoni hátrányt okoztak.

Ugyancsak költségvetési csalás gyanúja miatt indult bűnügy adatai szerint az elkövető – több magyarországi társaság cégneve alatt folytatott hűskereskedelmi tevékenysége során – úgy tett szert rendszeresen jogtalan vagyoni előnyre, hogy a valóságban az érintett cégek által közvetlenül az Európai Unión belül beszerzett, majd belföldön értékesített húsipari termékeket a társaságok általános forgalmi adóbevallásaiban – fiktív beszerzési számlák felhasználásával – belföldről vásárolt áruként tüntette fel, és a valótlan tartalmú számlák ÁFA-tartalmát levonásba helyezte. Ennek megfelelően a belföldi termékértékesítéseket terhelő ÁFA megfizetésének elmulasztásával az állami költségvetésnek összesen 1.164.954.290 forint vagyoni hátrányt okozott.

A gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények közül a csődbűncselekmények száma a korábbi évekhez képest csökkent.

2017-ben is kiemelt figyelem jutott a pénzmosás bűncselekményre, az ennek kapcsán jelentkező dogmatikai és egyéb jogalkalmazási kérdések egységes kezelése érdekében. A bűncselekmény előfordulásának gyakoriságára vonatkozó számadatok egyértelműen növekedést mutatnak.

Ezúttal is meg kell említeni, hogy a tárgyidőszakban, a vonatkozó táblázatban jelzettnél jóval jelentősebb számban indítottak, illetve folytattak pénzmosás miatt nyomozást. A pénzmosás elleni küzdelem harmonikusan illeszkedik az ügyészségnek a bűnös úton szerzett vagyontömeg felhalmozásának megakadályozását célzó törekvései közé, és szervesen kapcsolódik a bűncselekményekkel érintett anyagi javak felkutatásához, biztosításához, illetve elvonásához.

A pénzmosás lehetséges elkövetési magatartásai a törvényi tényállás természetéből is következően rendkívül széles skálán mozognak. Jellemző, hogy a pénz vagy más anyagi javak forrását legális gazdasági tevékenység látszatának megteremtésével igyekeznek leplezni. Erre példa a következő büntetőügy:

Egy pénzintézet jelzésére indult nyomozás pénzmosás büntette és más bűncselekmény miatt. Az eljárás adatai szerint 2017 szeptemberében egy magánszemély bankszámlájára 7.500.000 euró – azaz mintegy 2.298.525.000 forint – összegű jóváírás érkezett egy külföldi gazdasági társaság fizetési számlájáról. Az átutalás jogalapját fiktív magánjogi ügylet képezte, ám a gyanú szerint a pénzmozgás hátterében valójában bűncselekmény állt. A nyomozó hatóság az ügylettel érintett 7.500.000 eurót a magánszemélytől lefoglalta.

Napjaink egyik legnagyobb kihívását jelentik az ún. kibertérben elkövetett bűncselekmények, amelyek az informatikai eszközök használatának egyre általánosabb elterjedésére is visszavezethetők. A jogi terminológiában már meghonosodott kifejezés, a hekkertámadás célpontjait nem csupán az információs rendszerek útján végrehajtott tranzakciók tárgyát képező anyagi javak jelentik. Jellemző, hogy az elkövetők a bűncselekményeket üzleti titok és egyéb érzékeny adatok megszerzése érdekében követik el. Ez utóbbi esetben a cselekmény – ha a törvényi tényállásban meghatározott egyéb feltételek is fennállnak – tiltott adatszerzésnek minősül, amelyet a jogalkotó az információs rendszerek integritása elleni bűncselekmények között, az információs rendszer vagy adat megsértésével és az információs rendszer védelmét biztosító technikai intézkedés kijátszásával együtt a Btk. XLIII. Fejezetében helyezett el.

Az információs rendszer vagy adat megsértésének esetszáma hozzávetőleg az előző két év átlagának felel meg. Az információs rendszer védelmét biztosító technikai intézkedés kijátszásából a tárgyévben regisztrált bűncselekmények száma jelentősen csökkent.

A regisztrált környezet és természet elleni bűncselekmények közül a környezetkárosítások száma stagnálást, illetve enyhe csökkenést jelez. A természetkárosítások számát illetően az elmúlt időszakhoz képest nem tapasztalható lényegi elmozdulás. A hulladékgazdálkodás rendjének megsértése viszont az előző évekhez képest nagyon markáns emelkedést mutat. Ennek kapcsán említést érdemel, hogy 317 bűncselekmény felderítése egyetlen büntetőügyben történt.

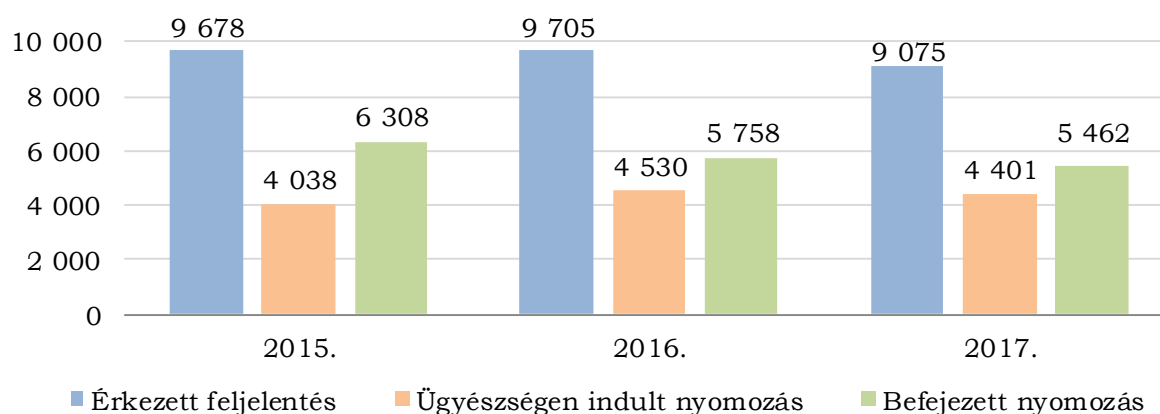
A katonai bűncselekmények regisztrált száma a korábbi években mért adatokkal összevetve csökkent. Ezek nyomozását – más, katonai büntetőeljárásra tartozó cselekményekhez hasonlóan – a Központi Nyomozó Főügyészség 5 regionális osztálya végzi.

2.1.2. Az ügyészségi nyomozás

A büntetőeljárás rendszerint nyomozással kezdődik, amelynek feladata a tényállás oly mértékű felderítése, hogy az ügyész dönthessen arról, vádat emel-e. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) az ügyészt bármely ügy nyomozására feljogosítja, meghatározott bűncselekmények nyomozását pedig az ügyész kizárólagos hatáskörébe utalja. Az ügyész – kivételesen – a nyomozó hatóságtól magához vont eljárások esetében is teljesíthet nyomozást.

A kizárólagos hatáskörbe utalt nyomozásokat az ügyészség erre kijelölt központi egysége (Központi Nyomozó Főügyészség), illetve területi szervezeti egységei (Budapesti Nyomozó Ügyészség, Pestvidéki Nyomozó Ügyészség, továbbá járási és nyomozó ügyészségek) végzik. Az ügyészségi nyomozások egyes lényeges adatainak változását a következő ábra mutatja:

6. ábra
Az ügyészségi nyomozások adatai a 2015–2017. években

Az ügyészségi nyomozó szervekhez a 2017. évben 9075 feljelentés érkezett, az elrendelt nyomozások száma 4401, a befejezetteké 5462 volt. A 2017. évre vonatkozó szám a tárgydőszakban befejezett – a korábbi évről áthúzódó nyomozásokra és a nyomozás elrendelése után átvett – ügyekre is vonatkozik.

A hivatali bűncselekmények és a korrupció elleni eredményesebb fellépés érdekében létrehozott Központi Nyomozó Főügyészség illetékessége az ország egész területére kiterjed, hatáskörét pedig a Be. ügyészségi nyomozásra irányadó rendelkezéseinek keretei között a legfőbb ügyész utasítása szabályozza.

A Központi Nyomozó Főügyészség tevékenységének mutatóit a következő táblázatban láthatjuk:

2. táblázat

A Központi Nyomozó Főügyészségre (KNyF) a tárgydőszakban érkezett feljelentések, elrendelt és befejezett ügyési nyomozások

Szervezeti egység megnevezése	A tárgydőszakban		A tárgydőszakban befejezett nyomozás összesen	ebből vádemelés	
	érkezett feljelentés	elrendelt nyomozás		ügyek	terheltek
KNyF központi szervezeti egység	447	90	94	32	68
KNyF Budapesti Regionális O.	1 272	574	715	124	182
KNyF Debreceni Regionális O.	426	146	187	76	209
KNyF Győri Regionális O.	333	204	253	48	64
KNyF Kaposvári Regionális O.	453	329	364	42	54
KNyF Szegedi Regionális O.	489	315	356	49	88
KNyF Összesen	3 420	1 658	1 969	371	665
Változás az előző évhez képest	-7,9%	-0,7%	-6,7%	-10,8%	3,7%
2016	3 713	1 669	2 111	416	641
2015	3 733	1 630	2 290	440	726

A Központi Nyomozó Főügyészség tevékenységének mennyiségi mutatói viszonylagos stabilitást mutatnak: a tárgyéven elrendelt nyomozások száma abszolút értékben ugyan kisebb az előző évinél, azonban a csökkenés jelentéktelen (0,7%), noha a feljelentések száma már jelentősebben (7,9%-kal) esett vissza. A befejezett nyomozások száma és ebből a vádemeléssel befejezett nyomozások száma is már statisztikailag értékelhető mértékben (6,7%-kal, illetve 10,8%-kal) csökkent. Azt azonban, hogy ebből nem feltétlenül lehet a tevékenység csökkenő volumenére következtetni, jól jelzi, hogy a vádemeléssel érintett személyek száma viszont 3,7%-kal nőtt az előző évihez képest. Összességében az adatok a Központi Nyomozó Főügyészség tevékenységének állandó szintjére utalnak azzal, hogy a kisebb fokú változékonyságot az egyedi ügyek sajátos jellemzői okozzák.

A Központi Nyomozó Főügyészség tevékenysége a szervezetén belül két eltérő jellegű területre bontható: a központi szervezeti egységnél a büntetőeljárások túlnyomórészt hivatali, illetve korrupciós jellegű, vagyon elleni és közlekedési bűncselekmények, valamint hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette miatt voltak folyamatban, a budapesti, debreceni, győri, kaposvári és szegedi székhellyel működő regionális osztályok jellemzően – de nem kizárólag – a katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozó bűncselekmények miatt jártak el.

A Központi Nyomozó Főügyészség központi szervezeti egységének és regionális osztályainak működését összevetve feltűnő, hogy a központi szervezeti egységnél az érkezett feljelentések és az elrendelt nyomozások aránya jóval alacsonyabb, mint bármelyik regionális osztálynál. A jelenség mögött több ok is azonosítható.

A Központi Nyomozó Főügyészséget az állampolgárok igen gyakran egyfajta utolsó jogérvényesítési lehetőségnek tekintik, ezért a számukra sérelmes bírósági, ügyészségi vagy hatósági döntéseket a Központi Nyomozó Főügyészségen kívánják megtámadni, arra utalva, hogy a döntés mögött csakis a sérelmükre elkövetett bűncselekmény – pl. hivatali visszaélés vagy hivatali vesztegetés – állhat. Ezeket a feljelentéseket az állampolgárok az érzéseiken kívül ritkán tudják tényadatokkal alátámasztani, ezért a központi szervezeti egység az ilyen jellegű feljelentéseket döntően elutasítja. Ezzel szemben a regionális osztályok feladatkörébe kevésbé szubjektív alapon indult ügyek tartoznak, ezért a feljelentések elutasítása is ritkább.

Szintén gyakorinak tekinthető, hogy az állampolgárok más ügyészi szerv által hozott döntés ellen a Központi Nyomozó Főügyészségnél keresnek jogorvoslatot, ha már az ügyükben egyébként nyitva álló panaszlehetőségeket kimerítették. Az ilyen be- és feljelentéseket is a Központi Nyomozó Főügyészség központi szervezeti egysége bírálja el. Az is mindennapos tapasztalat, hogy az állampolgárok nem a Központi Nyomozó Főügyészség hatáskörébe tartozó bűncselekmény miatt fordulnak feljelentéssel annak központi szervezeti egységéhez. Az ilyen jellegű be- és feljelentéseket a központi szervezeti egység a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező ügyészi szervnek küldi tovább. Ezek az intézkedések tükröződnek a feljelentés alapján tett egyéb intézkedések nagy arányában: 2017-ben a központi szervezeti egység a hozzá érkező 447 feljelentést illetően 201 egyéb intézkedést tett. A regionális osztályokat az állampolgárok ilyen jellegű bejelentésekkel viszont ritkán találják meg.

Az elrendelt nyomozások eredményességét tekintve a központi szervezeti egység már nem marad el a regionális osztályoktól, a tárgyidőszakban a befejezett nyomozások és a vádemeléssel befejezett nyomozások aránya 34% volt, amely jelentősen meghaladja a regionális osztályok 18,1%-os átlagát. A különbség okát a feladatkörökbe tartozó ügyek nyomozásának eltérő jellegzetességeiben kell keresni: a regionális osztályok ügyeiben tömegesen találhatók olyan, jellemzően katonai büntetőeljárásra tartozó nyomozások, amelyekben a bűncselekmény gyanúját nem lehet kizárni, és ezért a nyomozást el kell rendelni, de a cselekmények bizonyítékhiányosak, a feljelentéseket utóbb nem lehet objektív bizonyítékokkal alátámasztani, emiatt a nyomozás megszüntetése szükséges. Jellemzően ilyenek a rendőrség és a büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos állományába tartozó tagjai által a szolgálati helyen, illetve a szolgálattal összefüggésben elkövetett bűncselekményei miatti eljárások.

A Központi Nyomozó Főügyészség kiemelten foglalkozik a korrupció elleni küzdelemmel. A Korrupció Elleni Ügyek Osztálya a Központi Nyomozó Főügyészség hatáskörébe tartozó korrupciós, illetve esetenként hivatali vagy hivatalos személyek által elkövetett vagyon elleni bűncselekmények gyanúját keltő, rendszerint bonyolult ténybeli és jogi megítélésű ügyekben jár el.

A korrupciós bűncselekmények felderítésének speciális jellegére figyelemmel a Központi Nyomozó Főügyészség különböző nyomozó hatóságokkal, illetve titkosszolgálatokkal való hatékony együttműködése elengedhetetlen. A főügyészség munkatársainak a helyszíni nyomozati cselekmények elvégzéséhez jelentős támogatást nyújtanak a Terrorrelhárítási Központ műveleti egységei, illetve a különböző rendőri egységek, elsősorban a Készenléti Rendőrség. A feljelentés megtétele előtti titkos nyomozásokat folytató Nemzeti Védelmi Szolgálat tevékenységének eredménye számos ügyben alapozta meg a Központi Nyomozó Főügyészség sikeres eljárását.

Erre kiemelkedő példa a Nemzeti Védelmi Szolgálat feljelentése alapján indult büntetőügy, amelyben a Belügyminisztériumban szakmai főtanácsadói munkakörben szolgálatot teljesítő rendőr dandártábornok 24 millió forintot kért későbbi vádlott-társaitól a saját, illetve a pályázat elbírálásában kompetens hivatalos személy részére, amelynek fejében a balatonalmádi támfalépítési munkálatok finanszírozása céljából a vis maior alaphól történő támogatás megítélését ígérte. Emellett a rendőr dandártábornok – ugyancsak jogtalan előny kérése mellett – ígéretet tett arra, hogy külföldi (román) hivatalos személy befolyásolásával eléri, miszerint vádlott-társa a vele szemben kibocsátott körözés ellenére Romániába utazhasson. A Központi Nyomozó Főügyészség a jogtalan előnyt kérő személyt 8 millió forint átvétele közben tetten érte, és a rendőr dandártábornok, valamint négy társa ellen vesztegetést állítva elkövetett befolyással üzérkedés büntette és más bűncselekmények miatt emelt vádat.

A Központi Nyomozó Főügyészség korrupcióellenes tevékenységét szemlélteti a következő két jelentős, nagy sajtóvisszhangot kiváltó ügy is, amelyekben a főügyészség 2017-ben emelt vádat.

A Központi Nyomozó Főügyészség Debreceni Regionális Osztálya az előnyért hivatali kötelességét megszegve üzletszerűen elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának büntette és más bűncselekmények – összesen 628 rendbeli cselekmény – miatt emelt vádat 50 vádlott ellen, akik közül 27 a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományába tartozott. Az ügy lényege szerint magyar, illetve ukrán-magyar kettős állampolgárságú személyek szervezeten dohányárut, alkoholt és egyéb keresett árucikkeket csempészték kereskedelmi mennyiségben Ukrajnából Magyarország területére, és a csempészet lehetővé tételéért a Záhonyi Közúti Határátkelőhelyen szolgálatot teljesítő hivatásos pénzügyőröknek rendszeresen jogtalan előnyt, döntően pénzt, illetve jövedéki terméket adtak.

Ugyancsak a Központi Nyomozó Főügyészség Debreceni Regionális Osztálya emelt vádat előnyért hivatali helyzetével egyébként visszaélve üzletszerűen elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának büntette és más bűncselekmények – összesen 455 rendbeli cselekmény – miatt 53 határrendész ellen, akik a Záhonyi Közúti Határátkelőhelyen útlevélkezelőként teljesítettek szolgálatot, és a határátkelőhelyen, Magyarországról kiléptetésre jelentkező gépjárművek ukrán állampolgárságú vezetőitől, illetve utasaitól alkalmanként 20–300 euró készpénzt kértek, illetve fogadtak el.

2.1.3. A nyomozás feletti felügyelet

Az ügyész rendelkezik a nyomozásról: felügyeli a nyomozó hatóság önálló nyomozását, illetve a Be.-ben meghatározott esetekben a nyomozást maga végzi. A nyomozás feletti felügyelet keretében az ügyész a törvényben meghatározott jogkörei felhasználásával biztosítja, hogy a nyomozó hatóság az önálló nyomozását törvényesen, a vádemelés kérdésében történő döntésre alkalmas módon teljesítse; gondoskodik arról, hogy az eljárásban résztvevő személyek jogait érvényesíthessék.

A befejezett nyomozást követően az ügyész vádat emel, vagy a Be.-ben meghatározott más módon dönt a büntetőeljárás befejezéséről.

A büntetőeljárás rendszerint feljelentésre indul meg. A feljelentés alapján vagy nyomozás indul, vagy elutasítják a feljelentést. Ha a feljelentés alapján a nyomozás elrendeléséről, illetve a feljelentés elutasításáról nem lehet megnyugtatóan állást foglalni, a feljelentés kiegészítésének van helye. Nyomozás akkor indítható, ha a feljelentésben közölt adatok bűncselekmény gyanúját keltik, és a nyomozás megindításának nincs törvényes akadálya.

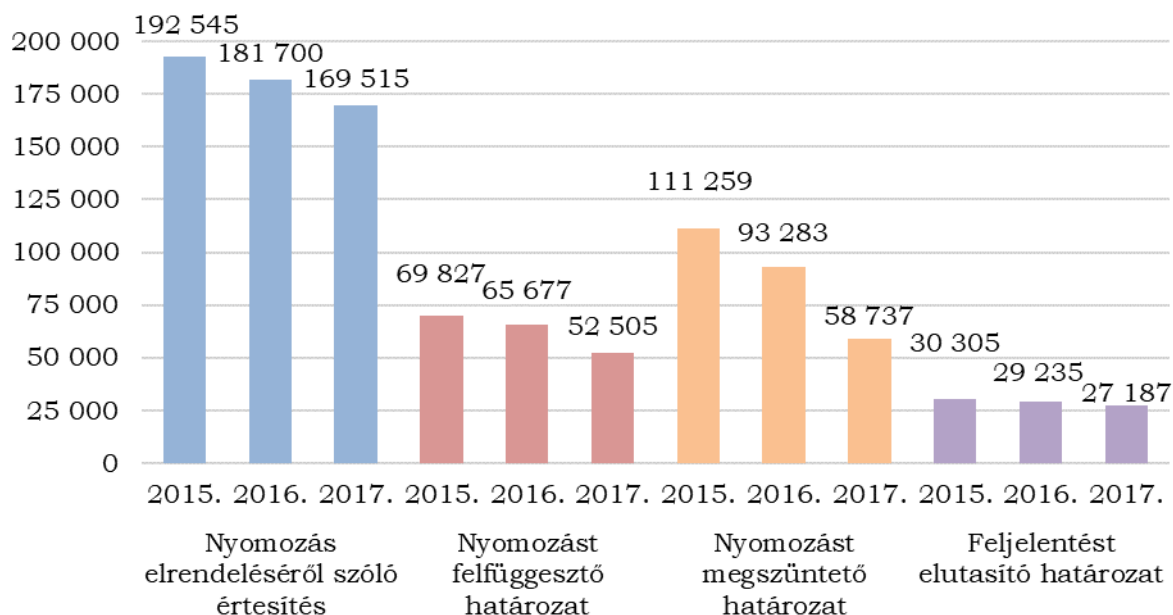
A feljelentés elutasítására elsősorban az ügyész jogosult. A törvényben meghatározott esetekben – amelyek megítélése nem jelent nehézséget – a nyomozó hatóság is elutasíthatja a feljelentést. A feljelentést elutasító határozatot a nyomozó hatóság az ügyésznek haladéktalanul megküldi.

A nyomozó hatóság rendeli el a nyomozást, amennyiben a hatáskörébe tartozó ügyben a feljelentést nála teszik meg, vagy maga észleli a bűncselekmény gyanúját.

A nyomozás megszüntetésére és felfüggesztésére a nyomozó hatóság is jogosult a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározott esetekben.

A nyomozó hatóságoktól érkezett határozatok számát a következő ábra mutatja:

7. ábra

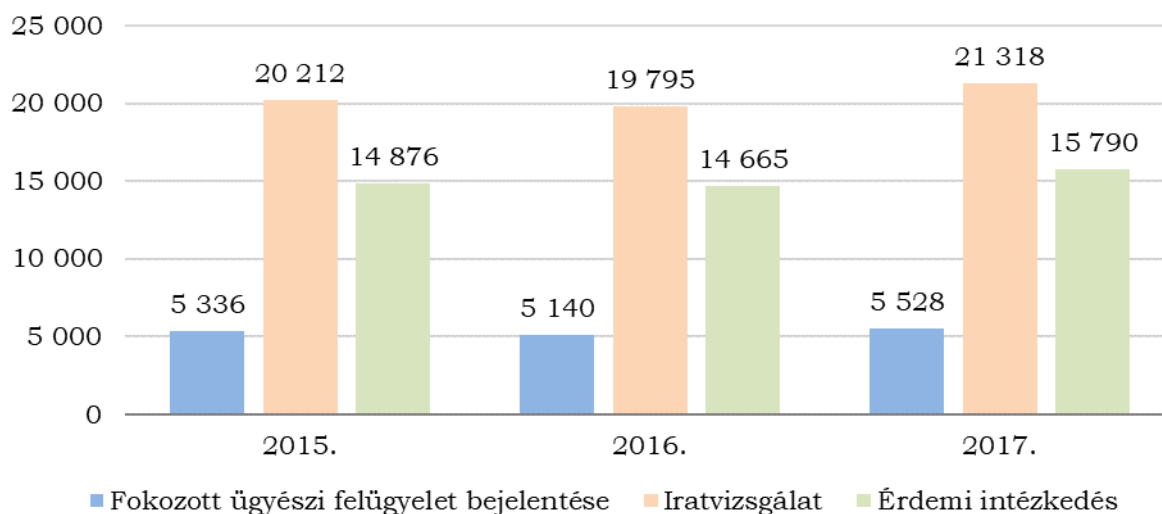
A nyomozó hatóságtól érkezett határozatok a 2015–2017. években

Az ügyész az elmúlt év folyamán – az ábrán részletezett, valamint a megelőző évről áthúzódott ügyekkel együtt – összesen 313.494 határozatot vizsgált meg. A nyomozó hatósági határozatok 94,9%-át – 297.619 határozatot – az ügyész tudomásul vette, 6427 határozat esetében (2,1%) az annak alapjául szolgáló iratokat bekérte, de nem intézkedett. Az iratok megvizsgálása alapján 3898 esetben (1,2%) a határozatot megváltoztatta, 5550 esetben (1,8%) pedig a határozat megváltoztatása nélkül egyéb intézkedést tett.

A vádelőkészítéssel, a nyomozás törvényessége feletti felügyelettel és a vádemeléssel kapcsolatos ügyészi feladatokról szóló 11/2003. (ÜK. 7.) LÜ utasítás határozza meg azon ügyek körét, amelyek fölött az ügyész fokozott felügyeletet gyakorol. Ilyenek, ha az ügy ténybeli vagy jogi megítélése bonyolult, a nyomozás során lényeges törvénysértést, mulasztást vagy a nyomozás eredményességét veszélyeztető körülményt észlelt, a terhelt személyi szabadságát elvonó kényszerintézkedés elrendelése vagy a terhelt kihallgatása óta hosszabb idő eltelt, a nyomozás súlyos (tíz évet meghaladó szabadságvesztéssel fenyegetett) bűncselekmény miatt folyik, végül, ha az ügyet kiemelt üggyé nyilvánították.

Fokozott ügyészi felügyelet gyakorlása esetén az ügyész a nyomozás iratait havonta teljes terjedelmében köteles megvizsgálni, és a nyomozás teljessége, valamint törvényességének biztosítása érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni. A nyomozó hatóság az ügyész utasításait akkor is köteles végrehajtani, ha jogi álláspontja az ügy bármely részletét érintően eltér. A fokozott ügyészi felügyeleti tevékenységre vonatkozó adatokat a következő ábra mutatja:

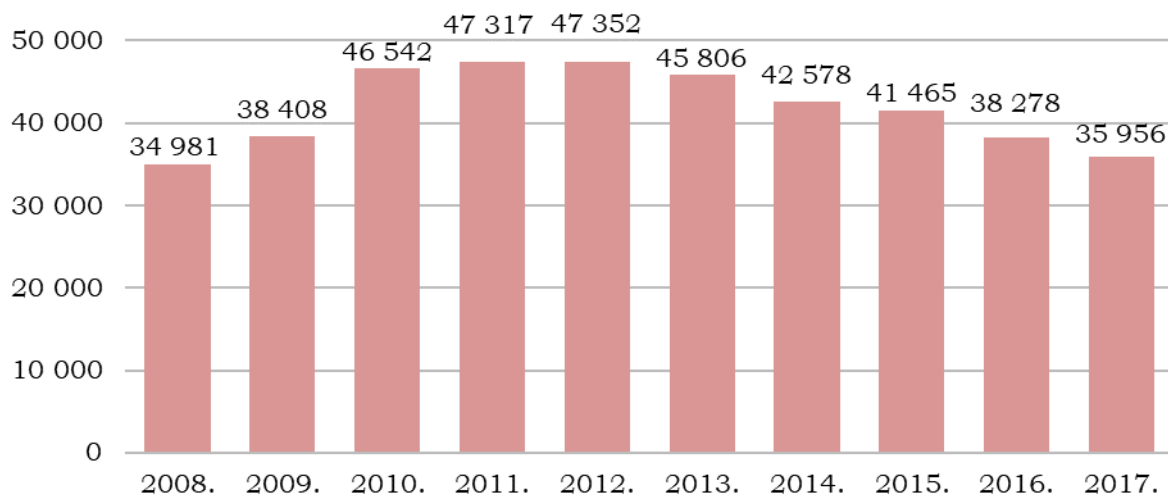
8. ábra

A fokozott ügyészi felügyeleti tevékenység a 2015–2017. években

A fokozott ügyészi felügyelet alá került ügyek száma az előző évben a 2016. évhez képest 7,5%-kal növekedett. Az iratvizsgálat alapján tett érdemi intézkedések száma több mint ezerrel emelkedett.

A panasz elintézésének szabályai szerint a panasz elbírálására, ha a határozatot a nyomozó hatóság hozta, az ügyész, ha az ügyész hozta, a felettes ügyész jogosult. A panasz egyfokú jogorvoslat, további jogorvoslatra általában nincs lehetőség. A törvényben meghatározott körben (pl. házkutatás, motozás, lefoglalás egyes esetei) azonban a panaszt elutasító határozat felülbírálati indítvánnyal támadható, amelynek ügyében a nyomozási bíró dönt. A nyomozó hatóságok határozatai elleni panaszok számának alakulását a következő ábra jelzi:

9. ábra

A nyomozó hatóságok határozatai elleni panaszok száma a 2008–2017. években

A nyomozó hatóság határozata elleni, elintézésre váró panaszok száma az elmúlt évben 35.956 volt. A panaszok intézkedések szerinti megoszlását a következő táblázatba foglalt adatok mutatják:

3. táblázat

A nyomozó hatóságok határozatai elleni egyes panaszok száma a 2008–2017. években

Év	A nyomozó hatóságok határozatai elleni panaszok							
	feljelen- tést elutasító	nyomozást		gyanú- sítás	bűnügyi őrizet	házku- tatás	lefogla- lással kapcso- latos	egyéb
		felfüg- gesztő	meg- szüntető					
	határozat elleni panasz			elleni panasz			panasz	
2008.	2 371	49	4 387	22 385	1 868	787	1 069	2 065
2009.	2 704	313	4 893	24 433	1 868	848	1 228	2 121
2010.	3 440	1 204	6 457	28 141	2 000	1 027	1 504	2 769
2011.	3 753	1 115	6 864	28 097	1 998	1 032	1 565	2 893
2012.	3 801	1 163	7 280	28 237	1 663	1 109	1 489	2 610
2013.	3 981	1 245	7 113	26 633	1 607	1 109	1 529	2 589
2014.	3 766	1 042	6 903	24 629	1 374	1 047	1 441	2 376
2015.	3 451	977	6 525	23 906	1 464	963	1 565	2 614
2016.	3 561	783	6 044	21 733	1 379	1 013	1 433	2 332
2017.	3 540	700	5 413	20 522	1 189	971	1 346	2 275

A panaszok ügyészi elbírálását – intézkedések szerint részletezve – a következő adatok jellemzik:

A gyanúsítás ellen bejelentett panaszok 1,9%-ának adott helyt az ügyész (381 panasz).

A feljelentést elutasító határozat elleni panaszból 25,2% volt eredményes (893 panasz).

A nyomozó hatóság nyomozást felfüggesztő határozatát sérelmező panaszok 29,9%-át találta alaposnak az ügyész (209 panasz).

A nyomozást megszüntető határozatokat támadó panaszok 21,8%-ának kellett helyt adni (1179 panasz).

A bűnügyi őrizet ellen bejelentett panaszok 4,2%-a bizonyult alaposnak (50 panasz).

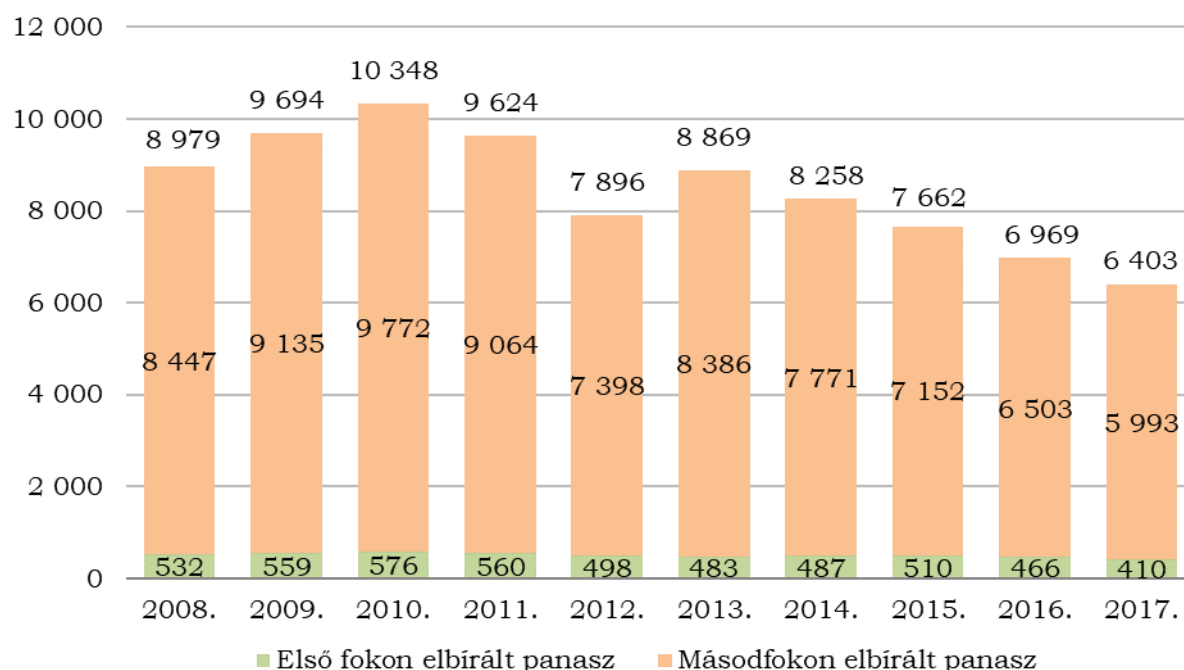
A házkutatás ellen bejelentett panaszok 1,1%-a (11 panasz) vezetett eredményre, míg a lefoglalás ellen bejelentett panaszok 8%-ának (108 panasz) adott helyt az ügyész.

A nyomozó hatóság egyéb intézkedése (vagy annak elmulasztása) miatt bejelentett 2275 egyéb panaszból 292-öt (12,8%) talált az ügyész alaposnak.

Az ügyész a panaszok 8,7%-ának (3123 panasz) helyt adott, 78,1%-át (28.085 panasz) elutasította, a többi kapcsán egyéb intézkedést tett.

Az ügyésznek a vádemelés előtti eljárása során hozott határozatait, intézkedéseit, illetve intézkedéseinek elmulasztása ellen is panasznak van helye. A panaszok szám szerinti alakulása a következő ábrából látható:

10. ábra
Az ügyészségi határozatok elleni panaszok száma a 2008–2017. években

A 2017. évben az alsóbb fokú ügyészség határozatait ellen bejelentett panaszok 9,1%-ának (544 panasz) helyt adtak, a panaszok 71,4%-át (4279 panasz) elutasították, a fennmaradó részben egyéb intézkedést tettek. Az első fokon elbírált panaszokkal együtt 2017-ben az ügyész 6403 ügyészségi határozat ellen bejelentett panaszt bíralt el, mely a megelőző évhez képest 8,1%-kal csökkent.

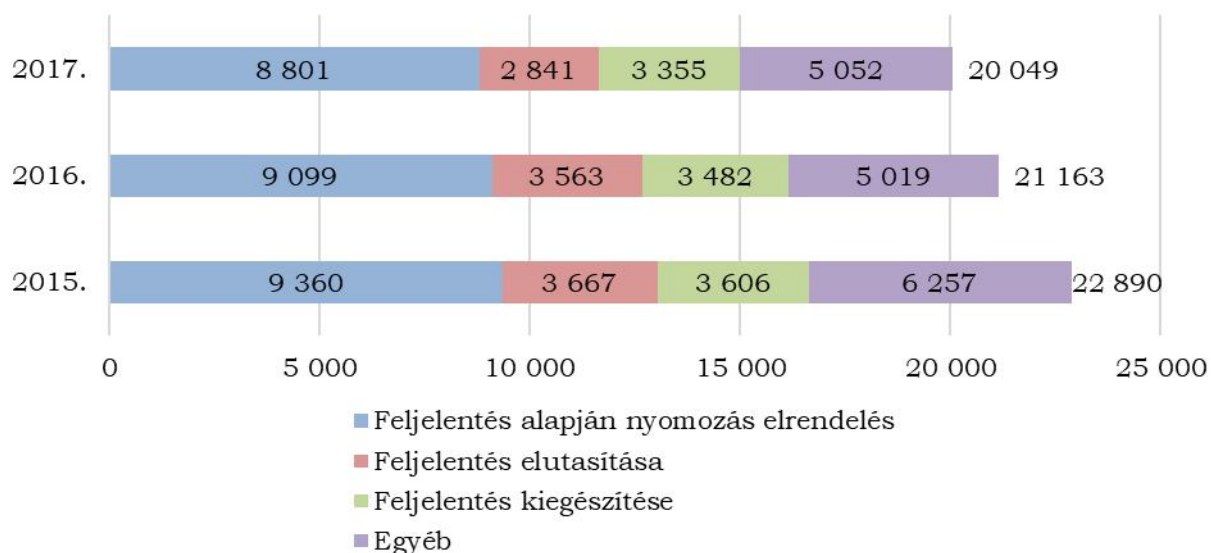
Ügyészi határozat elleni felülbírálati indítványok száma 53 volt, a bíróság 1 indítványnak adott helyt.

Az ügyész a nála tett feljelentést maga köteles elbírálni, kivéve, ha a feljelentés kiegészítését a nyomozó hatóságra bízta. Akkor is az ügyész bírálja el a feljelentést, ha a nyomozás az ügyész kizárólagos hatáskörébe tartozik, vagy az ügyész egyébként így rendelkezik.

A 2017. évben – a tárgydőszak első napján elintézetlen 104 ügyel együtt – összesen 20.049 feljelentést kellett elbírálni. Az év utolsó napján 261 feljelentés maradt elintézetlen. Az ügyészségen tett feljelentések számának változását a következő ábra mutatja.

11. ábra

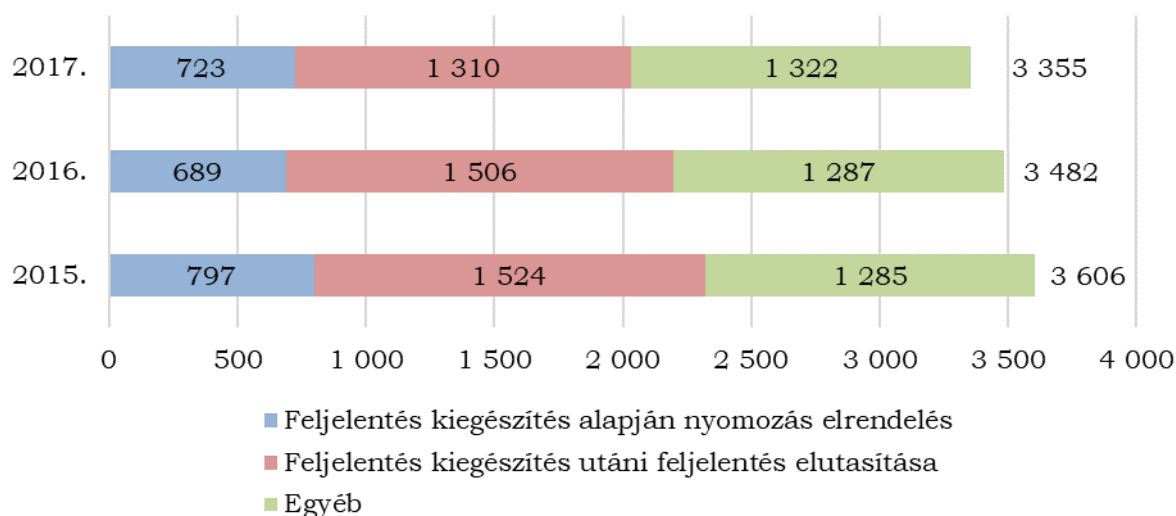
Az ügyészségen tett feljelentések és azok elintézésének módja a 2015–2017. években

A feljelentés kiegészítésének akkor van helye, ha feljelentés alapján a nyomozás elrendeléséről, illetve a feljelentés elutasításáról megnyugtatóan nem lehet állást foglalni. A feljelentés kiegészítés alapján hozott ügyészi döntések számát a következő ábra mutatja:

12. ábra

A feljelentés kiegészítés alapján hozott ügyészi döntések a 2015–2017. években

A biztosíték letétbe helyezése arra szolgál, hogy lehetővé tegye az eljárást (tárgyalást) a külföldön élő terhelt távollétében, és emellett biztosítsa a pénzbüntetés, a vagyonelkobzás és a bűnügyi költség fedezetét. Kisebb tárgyi súlyú bűncselekmény elkövetése esetén erre – a terhelt, illetve a védő kezdeményezésére – akkor van lehetőség, ha a terhelt a várható vagyoni jellegű szankciót fedező biztosítékot letétbe helyezi. Nem engedélyezhető biztosíték letétbe helyezése, ha a bűncselekmény halált okozott. A biztosíték letétbe helyezéséről a vádemelés előtt az ügyész, azt követően a bíróság dönt.

A 2017. évben előterjesztett 55 kérelemből az ügyész 45 esetben engedélyezte a biztosíték letétbe helyezését, 9 kérelmet elutasított. A kérelmek száma az előző évhez képest 42,1%-kal csökkent (2016: 95, 2015: 140).

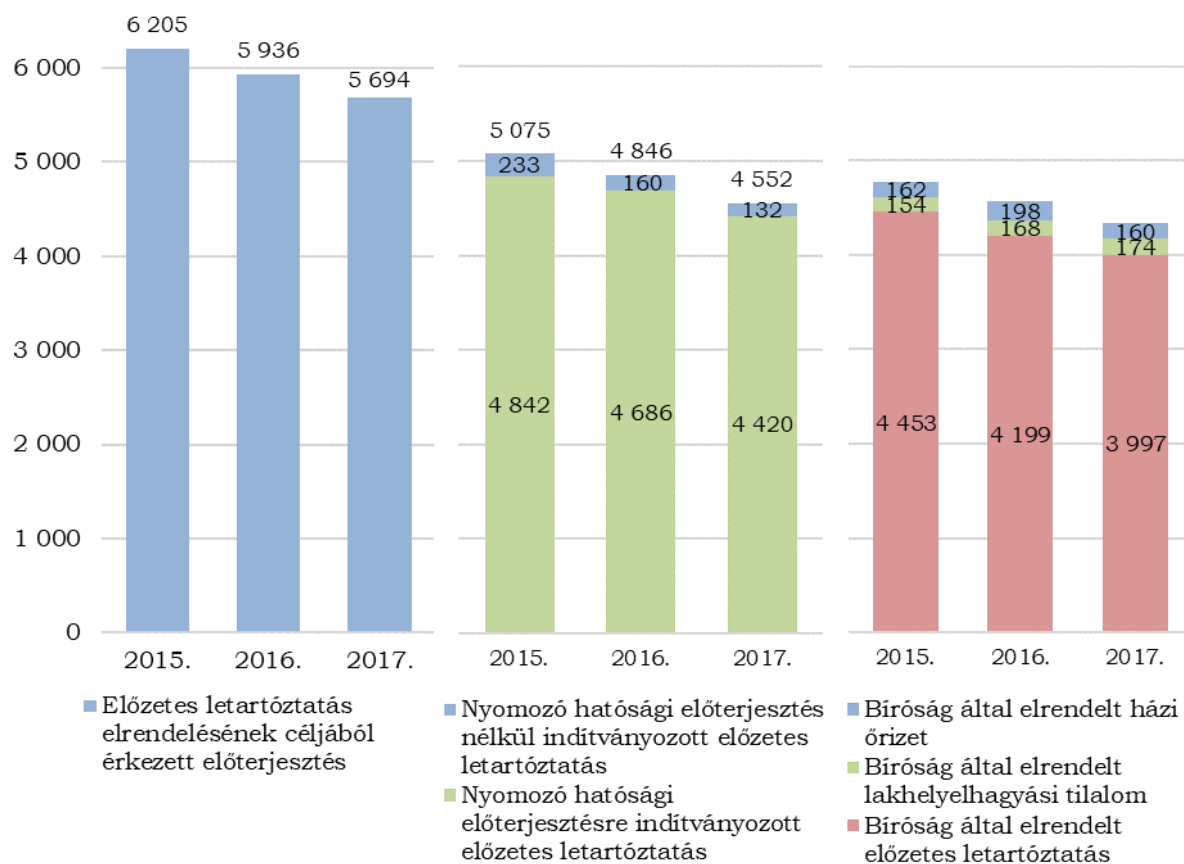
Az előzetes letartóztatás a büntetőeljárás során elrendelhető legsúlyosabb kényszerintézkedés, amely a terhelt személyi szabadságának teljes elvonását jelenti a bűnösség kérdésében hozott jogerős döntés nélkül [Be. 129. § (1) bekezdés]. Az előzetes letartóztatás célja, hogy a terhelt jelenléte biztosított legyen, szabadlábon hagyása a bizonyítást ne veszélyeztesse, újabb bűncselekmény elkövetésével az eljárást ne akadályozza. A kényszerintézkedés alkalmazásának az is feltétele, hogy az eljárás célja más, ennél enyhébb korlátozással járó cselekménnyel egyébként nem biztosítható.

Az előzetes letartóztatás elrendeléséről mindig a bíróság dönt, a vádemelés benyújtásáig azonban a bíróság is csak az ügyész indítványára rendelheti el a kényszerintézkedést. Meghosszabbítására – az eljárás nyomozási és vádemelési szakaszában az ügyész indítványára – ugyancsak a bíróság jogosult. A törvényben meghatározott esetekben és feltételek mellett az előzetes letartóztatást a vádirat benyújtásáig az ügyész is megszüntetheti.

Az ügyész törvényi kötelezettsége annak biztosítása is, hogy az előzetes letartóztatás az elkerülhetetlenül szükséges időre korlátozódjék. Az előzetes letartóztatás határidejének meghosszabbítása előtt az ügyész megvizsgálja, hogy a kényszerintézkedés célja lakhelyelhagyási tilalom vagy házi őrizet elrendelésével elérhető-e.

Az előzetes letartóztatás ügyészi indítványozására rendszerint a nyomozó hatóság tesz előterjesztést. Az előterjesztést követő intézkedéseket a következő ábra szemlélteti:

13. ábra

Az előzetes letartóztatásra vonatkozó adatok a 2015–2017. években

Az előzetes letartóztatásokból 836 legfeljebb egy hónapig, 3239 terhelt előzetes letartóztatása 1 hónap és 1 év közötti ideig tartott, 178 terhelt (4,2%) előzetes letartóztatásának az időtartama több mint egy év volt.

A 2017. év során 2387 terhelttel szemben került sor előzetes letartóztatás melletti vádemelésre, 818 letartóztatottal szemben az ügyész, 173 letartóztatottal szemben a bíróság szüntette meg a kényszerintézkedést.

A személyes szabadságot korlátozó kényszerintézkedések közül legnagyobb számban az őrizetbe vétel elrendelésére került sor.

A nyomozás elvégzését követően a nyomozó hatóság az iratokat megküldi az ügyésznek. Ekkor az ügyész elsősorban azt ellenőrzi, hogy az ügy vádemelésre alkalmas-e. Az ennek keretében végzett vizsgálat alapján a következő intézkedéseket teheti meg: további nyomozási cselekményt végezhet, vagy annak elvégzéséről rendelkezhet, a nyomozást felfüggesztheti, megszüntetheti, az ügyet közvetítői eljárásra utalhatja, a vádemelés elhalasztásáról határozhat, vádat emelhet, vagy a vádemelést részben mellőzheti.

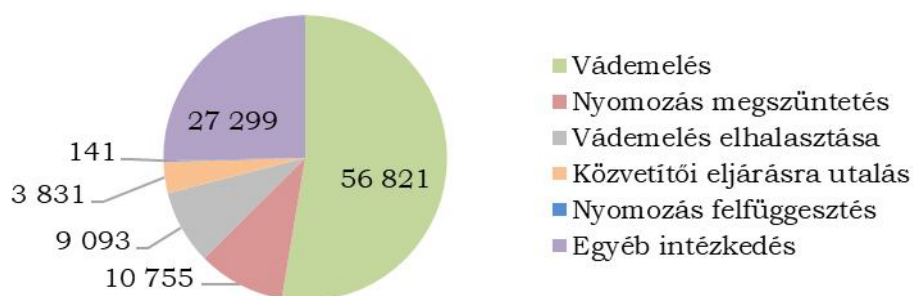
A nyomozást követő legjelentősebb intézkedés a vádemelés, amelyről közvádlóként az ügyész dönt. A váddal szemben támasztott általános követelmény, hogy az törvényes és megalapozott legyen.

A Be. 2. §-ának (2) bekezdése meghatározza a törvényes vád fogalmát: „Törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi.” Megalapozott a vád, ha olyan bizonyítékokon alapul, amelyek törvényesen beszerzett bizonyítási eszközökből származnak.

A 2017. évben a nyomozó hatóságtól vádemelési javaslattal érkezett és vádemelésre váró, befejezett nyomozások együttes száma 102.630 volt. Az előző évről átkerült 5310 elintézetlen üggyel együtt 107.940 ügyet kellett a vádemelésre alkalmasság szempontjából megvizsgálni, melynek eredményét a következő ábra mutatja.

14. ábra

A vádemelésre alkalmasság szempontjából megvizsgált ügyekkel kapcsolatos ügyészi döntések a 2017. évben

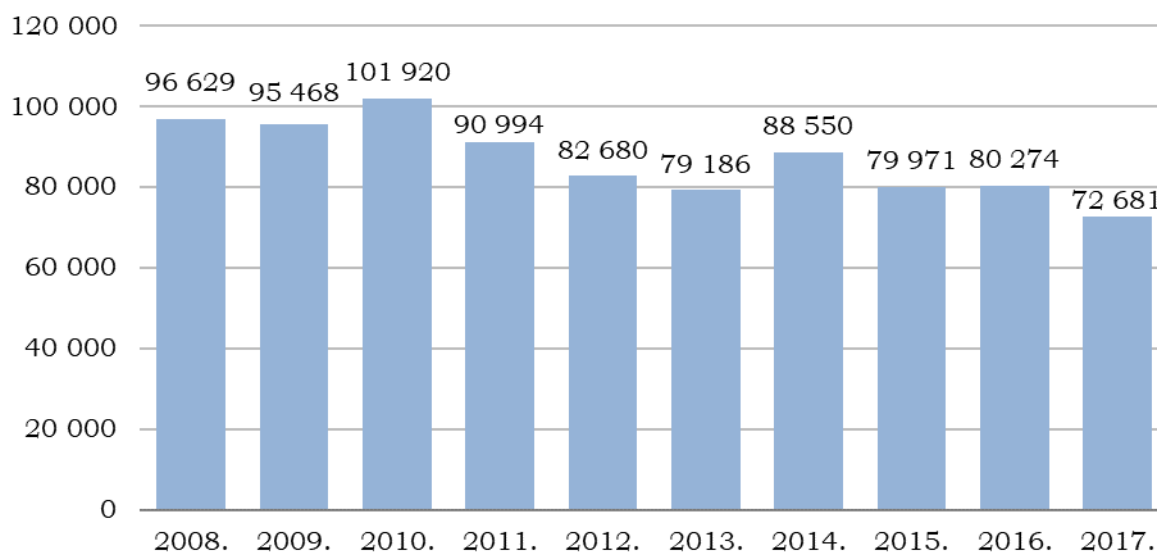

A megvizsgált ügyek 52,6%-ában az ügyész vádat emelt, 10%-ában a nyomozást megszüntette, 8,4%-ában a vádemelést elhalasztotta, 3,6%-ában az ügyet közvetítői eljárásra utalta, 0,1%-ában a nyomozást felfüggesztette. Az ügyek 25,3%-ában egyéb intézkedésre (pl. áttételre, további nyomozási cselekmények elrendelésére) került sor.

A vádemelés típusai a következők szerint alakultak: az ügyész 26.027 ügyben vádiratot nyújtott be, 13.548 ügyben a terheltet bíróság elé állította, míg tárgyalás mellőzésével történő elbírálásra 18.907 ügyben tett indítványt.

A vádemeléssel érintett személyek számának alakulását a következő ábra mutatja:

15. ábra

A vádemeléssel érintett személyek száma a 2008–2017. években

A 2017. évben a megelőző évhez képest 9,46%-kal kevesebb személlyel szemben emelt vádat az ügyész. Az ábrából jól látható a vádemeléssel érintett személyek számának csökkenő tendenciája.

Az arra alkalmas ügyek gyors lezárását szolgálja a bíróság elé állítás intézménye, amely egyszerű megítélésű, bizonyítási nehézségektől mentes ügyekben alkalmazható a terhelt beismerése vagy tettenérés esetén. Bíróság elé állításra a 2017. évben az összes vádemelés 23,1%-ában került sor.

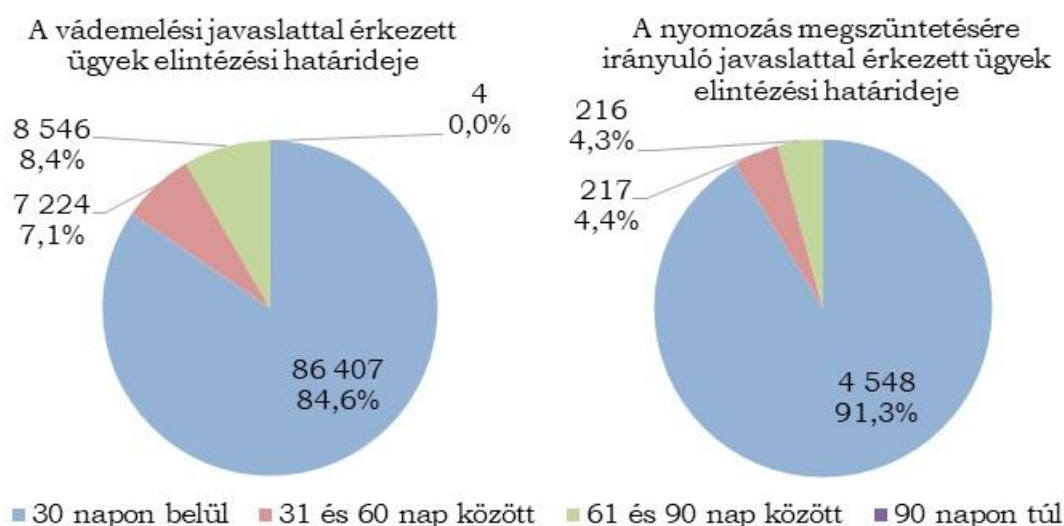
Az eljárás egyszerűsítését, jelentős gyorsítását és a munkateher csökkenését szolgálja, amikor a bíróság – az ügyész indítványára vagy hivatalból – tárgyalás, illetve a vádlott meghallgatása és bizonyítás lefolytatása nélkül állapít meg büntetést, illetve alkalmaz intézkedést. A 2017. évben az ügyész az összes vádemelés 32,3%-ában (2016: az ügyek 29,4%-a, 2015: az ügyek 30,5%-a) tett indítványt tárgyalás mellőzésére. Az indítványok számában ez a megelőző évhez képest 3,7%-os emelkedést jelent.

A nyomozás megszüntetésére irányuló javaslattal érkezett, elintézésre váró ügyek száma 2017-ben 5164 volt. Az ügyész ebből 4195 esetben (81,2%) a nyomozást megszüntette, 71 ügyben vádat emelt, 41 ügyben a vádemelést elhalasztotta, 2 ügyet pedig közvetítői eljárásra utalt. A nyomozást 26 ügyben függesztette fel.

Az ügyésznek az ismertetett érdemi döntések meghozatalára 30, kivételes esetben 60 nap áll rendelkezésére. Nagy terjedelmű ügyben a felettes ügyész legfeljebb 90 napos határidőt engedélyezhet.

A vádemelési javaslatok folytán szükséges intézkedések és a nyomozás megszüntetésére irányuló javaslattal érkezett ügyek elintézési határideje hasonlóan alakult, miként a következő ábra mutatja.

16. ábra
A vádemelési javaslatok folytán szükséges intézkedések és a nyomozás megszüntetésére irányuló javaslattal érkezett ügyek elintézési határideje a 2017. évben

Az összes elintézésre váró 113.104 ügyből (vádemelési és megszüntetési javaslat) a múlt év utolsó napján 5942 ügy maradt elintézetlen, amely a folyamatos ügyintézésből természetesen adódik.

A közvetítői eljárás kisebb súlyú ügyekben a bűncselekmény következményeinek kiváltására alkalmas konfliktuskezelő eljárás. Célja, hogy a terhelt és a sértett között a konfliktus rendezésének megoldását jelentő, jóvátételt tartalmazó megállapodás jöjjön létre, amelynek megkötése a terhelt jövőbeni jogkövető magatartását is elősegíti. Közvetítői eljárásra utalásra általában a nyomozás befejezését követően – az ügyész mérlegelése alapján – kerül sor, bár annak a vádemelés után, az elsőfokú bírósági eljárásban is helye van.

Az ügyet a bűncselekmények törvényben meghatározott eseteiben az ügyész akkor utalhatja közvetítői eljárásra, ha a büntetőeljárás tartama alatt ahhoz a gyanúsított és a sértett előzetesen önként hozzájárul.

A 2017. évben az ügyész 4148 terhelt ügyét utalta közvetítői eljárásra (2016: 4480, 2015: 4633), míg 3125 közvetítői eljárásra irányuló kérelmet elutasított (2016: 3248, 2015: 3844). Az eljárás eredményességére tekintettel 2897 terhelttel szemben az ügyész az eljárást megszüntette. A közvetítői eljárás után 333 terhelttel szemben a vádemelést elhalasztotta, 697 terhelttel szemben pedig vádat emelt.

A bírósági út elkerülésének további lehetőségei: a nyomozás megrovás alkalmazásával történő megszüntetése, a vádemelés részbeni mellőzése és elhalasztása.

Az ügyész a vádemelés helyett a háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetéssel büntetendő bűncselekmény miatt – a bűncselekmény súlyára és a rendkívüli enyhítő körülményekre tekintettel – a vádemelést elhalaszthatja, ha ennek a gyanúsított jövőbeni magatartásában mutatkozó kedvező hatása feltételezhető.

Ha a vádemelés elhalasztásának tartama – amely egy évtől két évig terjedhet – eredményesen telt el, az ügyész az eljárást megszünteti, ellenkező esetben vádat emel.

A 2017. évben az ügyész 11.044 személlyel szemben halasztotta el a vádemelést (2016: 11.012, 2015: 10.858). A jogintézmény alkalmazásának eredményességét a következő statisztikai adatok tükrözik: 7418 személlyel szemben az eljárást megszüntették a határidő eredményes eltelte folytán, 972 személlyel szemben pedig az eljárás megszüntetését az tette lehetővé, hogy a terhelt a feltételeket teljesítette. Mindössze 1421 terhelttel szemben vált szükségessé vádemelés.

A vádemelés elhalasztásának alakulásában mért adatok gyakorlatilag megegyeznek a 2016. év adataival, azon terheltek számában pedig, akiknek az ügyét közvetítői eljárásra utalták, 7,4%-os csökkenés tapasztalható.

A statisztikákban kézzelfoghatóan megmutatkozó munka mellett jelentős az a tevékenység is, amelyet a Legfőbb Ügyészség a joggyakorlat megismerése és alakítása céljából folytatott.

A korrupciós bűncselekmények miatti eljárások és vádemelés törvényessége, valamint az egységes jogalkalmazás biztosítása érdekében 2017-ben a Legfőbb Ügyészség komplex vizsgálat keretében elemezte a 2016-ban vádemeléssel befejezett eljárásokat. A vizsgálat kiterjedt valamennyi járási, kerületi ügyészségre, megyei (fővárosi) főügyészségre és nyomozást végző járási szintű ügyészségre. A vizsgálat tapasztalatai szerint a korrupciós bűncselekmények miatti vádemelések megalapozottsága és törvényessége országos viszonylatban megfelelő, a vádiratok általánosságban és nagy részben megfelelnek a törvényi rendelkezéseknek, az ügyészi szervek gyakorlata egységesnek tekinthető. A joghátrány indítványozási gyakorlat vizsgálata kapcsán általánosságban és országosan kijelenthető, hogy az indítványok előterjesztésére döntően törvényesen és megalapozottan került sor, ugyanakkor a korrupciós bűncselekmények passzív oldalán álló személyekkel szemben az indítványozott joghátrány számos esetben eltúlzottan enyhe volt, és nem volt összhangban a büntetőbírói eljárásban folytatandó joghátrány-indítványozási és fellebbezési gyakorlatról szóló legfőbb ügyéségi iránymutatással.

A Legfőbb Ügyészség az elmúlt évben elemezte a bilincs és vezetősár-használat jogszabályi hátterét és jogalkalmazási gyakorlatát. A vizsgálat szerint a szabályozási környezet hiányosságokat nem mutatott, a bilincshasználatot illető hibák jogalkalmazási eredetűek voltak, és nem jogalkotási hiányosságból származtak.

2017-ben a Legfőbb Ügyészség megvizsgálta a szándékos közlekedési bűncselekmények miatt indult bűnügyekben az ügyész által a közvetítői eljárásra utalásról hozott határozatok megalapozottságát. A feltárt jogalkalmazási hibák kapcsán szükséges intézkedések elősegítették, hogy az ügyész valóban csak az esetben utalja közvetítői eljárásra az ügyet, ha nem szükséges járművezetéstől eltiltás kiszabása.

2.2. A büntetőbíróság előtti ügyészi tevékenység

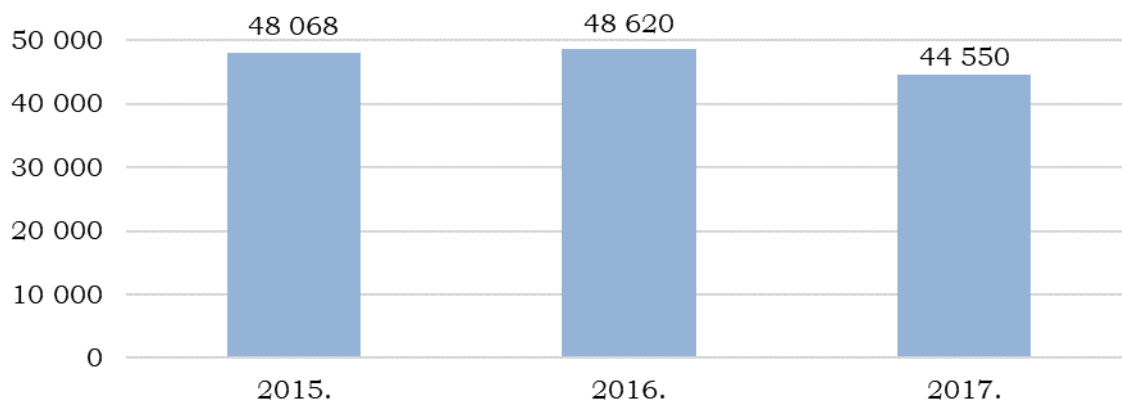
Az ügyészi szervezet vádképviselési tevékenysége során az állam büntetőjogi igényét érvényesíti a bíróság előtt. Az ügyész a tárgyaláson képviseli a vádat, és rendelkezik azzal. Észrevételeivel, indítványjaival és jogorvoslati jogának gyakorlásával közreműködik abban, hogy a bíróság határozatai a jogszabályok keretei között megfeleljenek a társadalmi elvárásoknak.

A korábbi évekhez hasonlóan 2017-ben sem változtak lényegesen a büntetőbíróság előtti ügyészi tevékenységre vonatkozó jogszabályok, a regisztrált bűncselekmények jelentős csökkenése azonban éreztette a hatását ezen a területen is. A legfontosabb céljaink a büntetőeljárások időszerűségének javítása, a hatályos büntetési rendszer teljesebb kihasználásával az egyéniesített büntetések kiszabásának elérése, ezek érdekében az ügyészség vádképviselési, illetve egyéb büntetőbíróság előtti tevékenységének aktívabbá tétele és egységesítése voltak.

A regisztrált bűncselekmények, ennek következtében a befejezett nyomozások és a vádemelések számának évek óta tartó folyamatos csökkenése, valamint az elterelés különböző formái (vádemelés elhalasztása, közvetítői eljárásra utalás) alkalmazásának növekedése, 2017-ben már nyilvánvaló hatással volt a jogerős bírósági határozattal elbírált ügyek számának alakulására is. Az előző 2 évi stagnálást követően 6,4%-kal csökkent a bíróság által jogerősen elbírált ügyek, és 9,5%-kal csökkent az ezekkel érintett vádlottak száma.

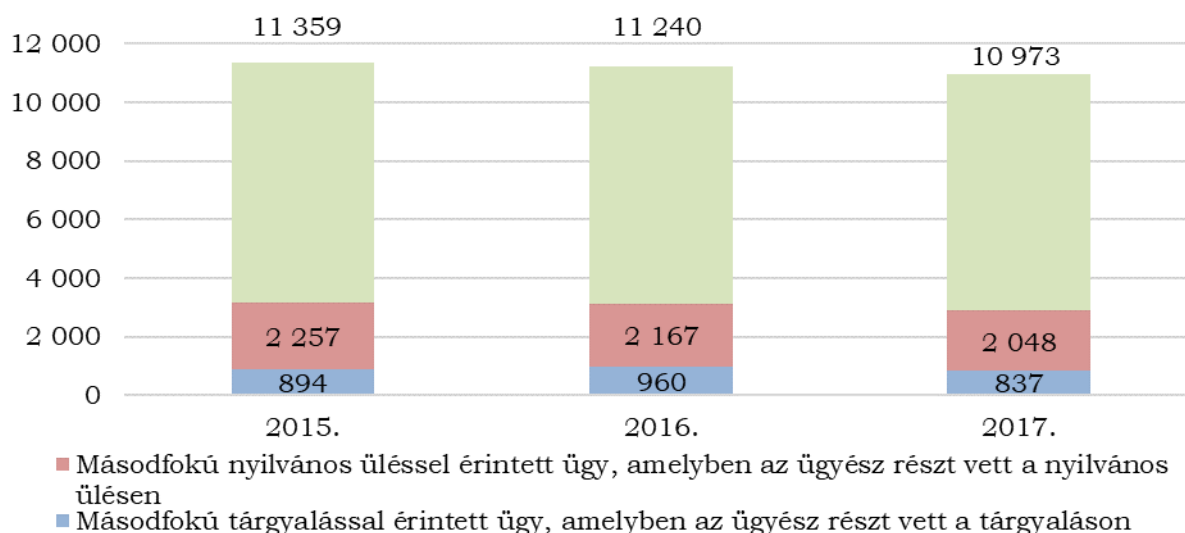
A vádképviselési tevékenység legfontosabb színtere a kötelező ügyészi jelenlét mellett folyó elsőfokú bírósági tárgyalás. 2017-ben az előző évek mérsékelten emelkedő tendenciája megfordult, és 8,4%-kal csökkent az elsőfokú, egy vagy több napon tárgyalta ügyek száma is, amint azt a következő ábra mutatja.

17. ábra

Az elsőfokú tárgyalással érintett ügyek száma a 2015–2017. években

Folytatódott a másodfokú eljárásban befejezett ügyek számának mérsékelt csökkenése is, 2017-ben 12.384 volt. A büntetőeljárást egyszerűsítő szabályok fokozottabb érvényesülése is hozzájárult ahhoz, hogy a tárgyévből 12,8%-kal csökkent az ügyészi részvétellel tartott másodfokú tárgyalások száma. A másodfokú bíróság az esetek túlnyomó többségében nyilvános ülésen döntött, amelyen az ügyész részvétele nem kötelező. A jelentős súlyú, lényeges elvi vagy gyakorlati problémával járó, illetve közérdeklődésre számot tartó ügyekben fontos, hogy az ügyészek ebben az eljárási formában is személyesen fejtsék ki álláspontjukat a bíróság előtt. Ennek megfelelően 2017-ben is az ügyek több mint egyötödében vett részt az ügyész a nyilvános ülésen, amint azt a következő ábra mutatja.

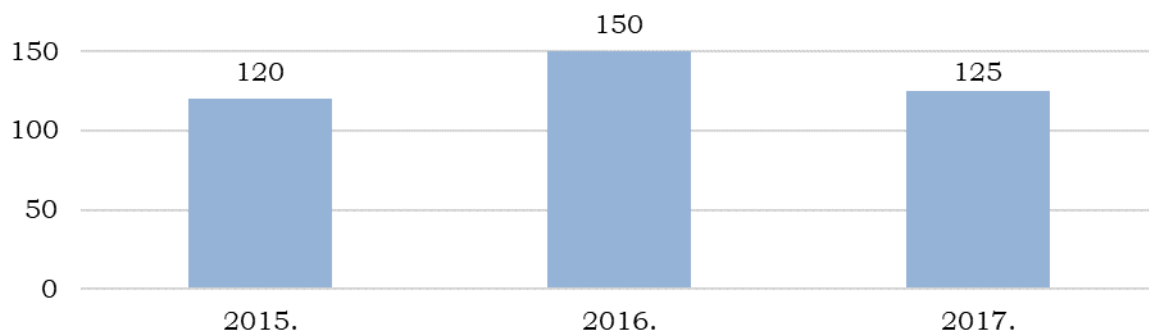
18. ábra

A másodfokon tárgyaláson vagy nyilvános ülésen elbírált ügyek száma a 2015–2017. években

A harmadfokú eljárások száma – a Be. szabályaira visszavezethetően – 2017-ben is elenyésző volt. A 2016. évi mérsékelt emelkedést követően a

tárgyévben ismét csökkenés mutatkozott, amint az a következő ábrából látható.

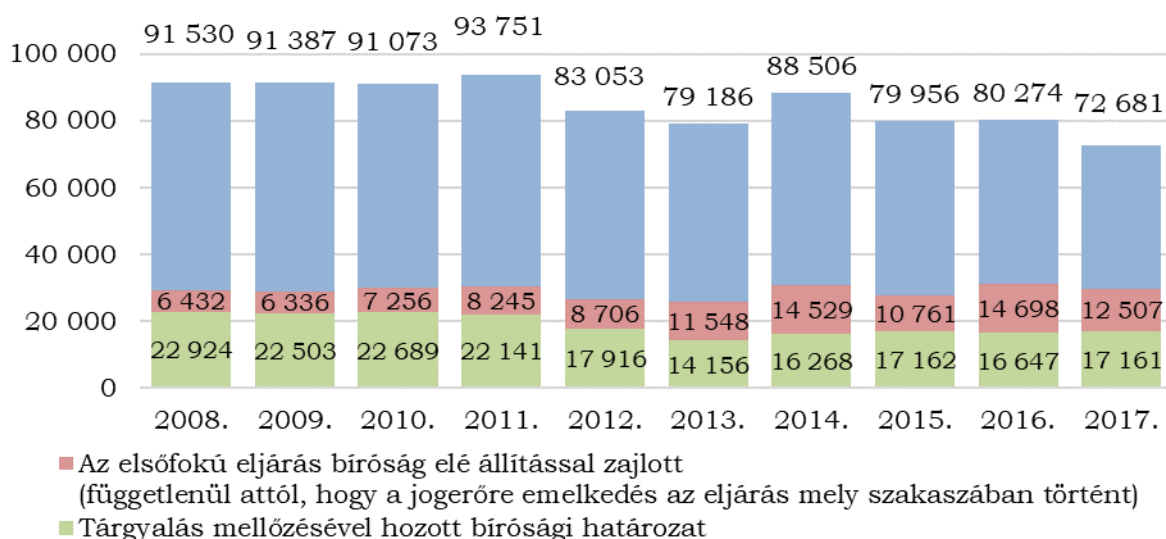
19. ábra
A harmadfokú nyilvános ülésel érintett ügyek száma a 2015–2017. években

Az előzőekben írtak alapján összefoglalóan megállapítható, hogy az ügyészség tárgyalási terhe 2017-ben csökkent.

A következő ábra a bírósági eljárások gyorsítását szolgáló egyes intézkedésekkel érintett személyek számát mutatja:

20. ábra
A jogerős bírósági határozattal elbírált, valamint az eljárást gyorsító formákkal elbírált vádlottak száma a 2008–2017. években

A bírósági eljárást gyorsító két leghatékonyabb eszköz a bíróság elé állítás és a tárgyalás mellőzéses eljárás. Az ügyészség az elmúlt 10 évben folyamatosan kezdeményezte ezek alkalmazását. Az ábra mutatja, hogy miként változott a bíróság elé állítás és a tárgyalás mellőzéses eljárás egymáshoz, illetve az adott évben jogerősen elbírált vádlottak számához

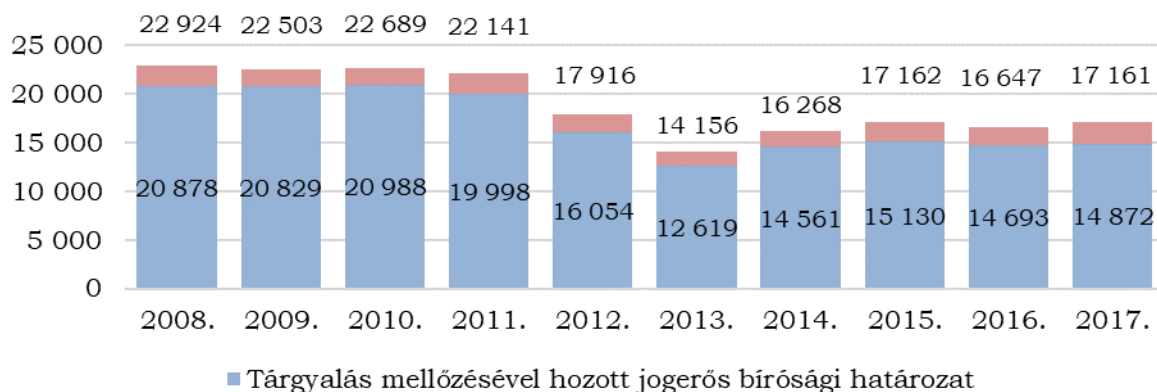
képest. Intézkedéseink eredményeként fokozottan nőtt az ezekkel az eljárásokkal érintett vádlottak aránya. Ennek megfelelően az elmúlt években kialakultak és megszilárdultak azon szempontok, amelyek a megfelelő eljárási forma megválasztását, hatékony alkalmazását segítik. 2017-ben már a jogerősen elítélt vádlottak 40,8%-át ezekben a gyors és hatékony eljárásokban vonta felelősségre a bíróság.

Ezen belül a 2016-ban észlelt jelentős emelkedést követően 2017-ben kevesebb volt a bíróság elé állításos eljárásban jogerősen elítéltek száma, ami annak a következménye, hogy csökkentek az ilyen irányú ügyészi vádemelések. A bíróság elé állításos eljárásra irányuló ügyészi indítványok eredményessége – annak ellenére, hogy némileg csökkent – még mindig magas. 2017-ben indítványaink 93,2%-át találta alaposnak a bíróság. A bíróság elé állítás a büntetőeljárás gyorsítását szolgáló egyik leghatékonyabb eszköz. Az eljárás gyorsító jellegét jól mutatja, hogy az ügyek jelentős része jellemzően egy tárgyalási napon befejeződött. Tapasztalataink szerint 2017-ben ebben az eljárási formában a büntetéskiszabási gyakorlat szigorodott. A bíróság elé állítás keretében elbírált nagyobb tárgyi súlyú ügyekben, különösen a vagyon elleni erőszakos bűncselekmények körében (rablás, kifosztás) a bíróság – az ügyészi indítványokkal egyezően – többségében nemében és mértékében súlyos büntetést szabott ki.

A büntetőbíróági eljárás gyorsítását szolgáló másik igen hatékony eszköz a tárgyalás mellőzéses eljárás. 2008-tól 2013-ig ezen eljárás gyakorisága lényegében követte a jogerős bíróági határozattal érintett vádlottak számának alakulását. 2014-től kezdve – intézkedéseinknek megfelelően, a bíróság elé állításokkal együtt értékelve – nőtt a jelentősége. 2017-ben a jogerős bíróági határozattal érintett vádlottak számának jelentős csökkenése ellenére is mérsékelten növekedett a tárgyalás mellőzéses eljárásban elítéltek száma. 2017-ben a vádlottak 86,7%-a esetében a tárgyalás mellőzésével hozott végzés jogerőre emelkedett, mint ahogy az a következő ábrából is megállapítható.

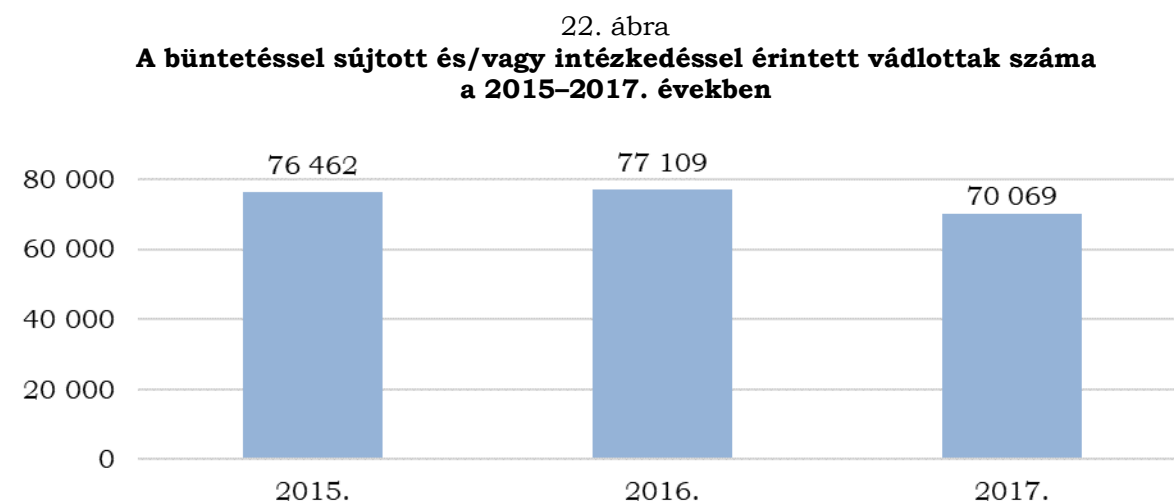
21. ábra

A tárgyalás mellőzésével hozott bírósági határozatok száma a 2008–2017. években

A bírósági eljárás gyorsítását szolgáló egyéb eljárási formák továbbra sem meghatározóak. Csökkent, mindössze 344 volt a távollévő vádlottakkal szembeni vádemelések száma. Alig emelkedett, 113 volt azon vádlottak száma, akikkel szemben tárgyalásról lemondást követően született elsőfokú bírósági határozat.

A büntetéssel sújtott, illetve intézkedéssel érintett vádlottak száma a következő ábrán látható:

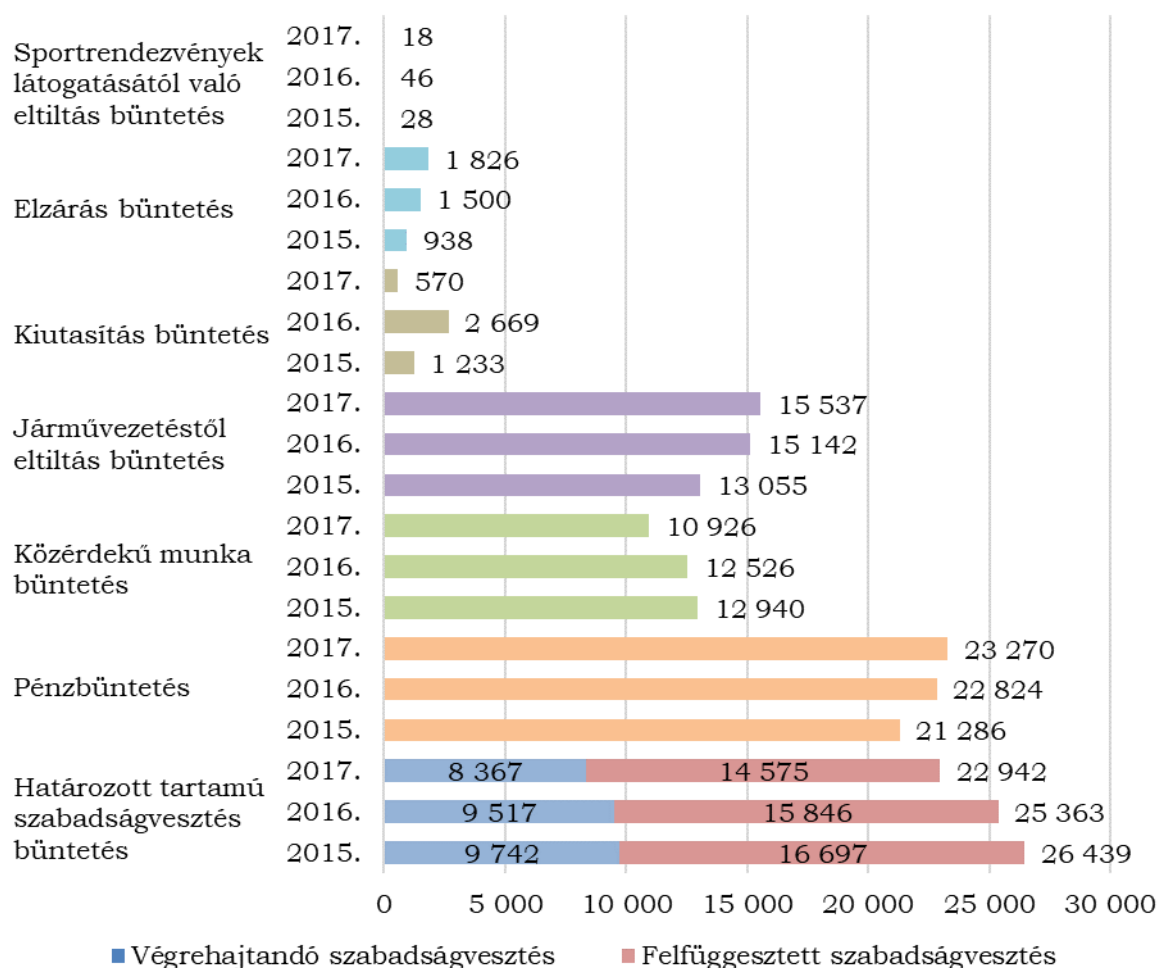

A 2017. évben 70.069 volt a büntetéssel sújtott vagy intézkedéssel érintett vádlottak száma. A büntetőjogi szankciók körében tovább emelkedett a büntetések aránya, ami a tárgyévben 83,1% volt.

A büntető jogszabályok – meghatározott feltételek fennállása esetén – az erőszakos többszörös visszaesőkre kötelező erővel rendelik a Btk. büntetési rendszere szerinti legsúlyosabb büntetésnek, az életfogytig tartó szabadságvesztésnek az alkalmazását. Ennek és a bűnismétlőkre vonatkozó más szigorú, a bíróság által következetesen alkalmazott rendelkezések visszatartó erejének köszönhetően, a tárgyévben tovább folytatódott a 2015 óta tapasztalt csökkenés, a bíróság 2017-ben 21 vádlottat sújtott életfogytig tartó szabadságvesztéssel.

Az egyes büntetésekkel sújtott vádlottak számának alakulását a következő ábra mutatja, amely nem tartalmazza az életfogytig tartó szabadságvesztéssel sújtott vádlottak számát:

23. ábra

Az egyes büntetésekkel sújtott vádlottak száma a 2015–2017. években

A jogerős ítélettel érintett vádlottak számának csökkenése eredményezte, hogy jelentősen, 9,5%-kal csökkent azon vádlottak száma, akiket a bíróság határozott tartamú szabadságvesztés büntetéssel sújtott. Némileg csökkent a végrehajtandó szabadságvesztések aránya (36,5%) a felfüggesztett szabadságvesztésekhez (63,5%) képest, ami ebben a körben az ítélkezés enyhülésére utal.

A szabadságvesztés büntetéssel ellentétben folytatódott a pénzbüntetés kiszabásának növekedése. Ez oda vezetett, hogy 2017-ben a szabadságvesztéssel szemben a pénzbüntetés lett a bíróság által leggyakrabban alkalmazott büntetés, amire 2009 óta nem volt példa. Ez egyben utal arra is, hogy a bíróság megítélése szerint a vádlottak között egyre többen vannak, akik megfelelő vagyoni és jövedelmi viszonyaikra figyelemmel képesek a Btk. 50. §-ának (2) bekezdése alapján kiszabott pénzbüntetést teljesíteni.

A pénzbüntetések számának mérsékelt növekedése mellett, a tárgyéven jelentősen, 12,8%-kal csökkent a kiszabott büntetések között a

közérdekű munka büntetések száma. Ennek oka lehet az is, hogy a pénzbüntetés egyéniesítése, a büntetéskiszabás céljaihoz és elveihez igazítása, valamint végrehajtása egyszerűbb, mint a közérdekű munka esetében.

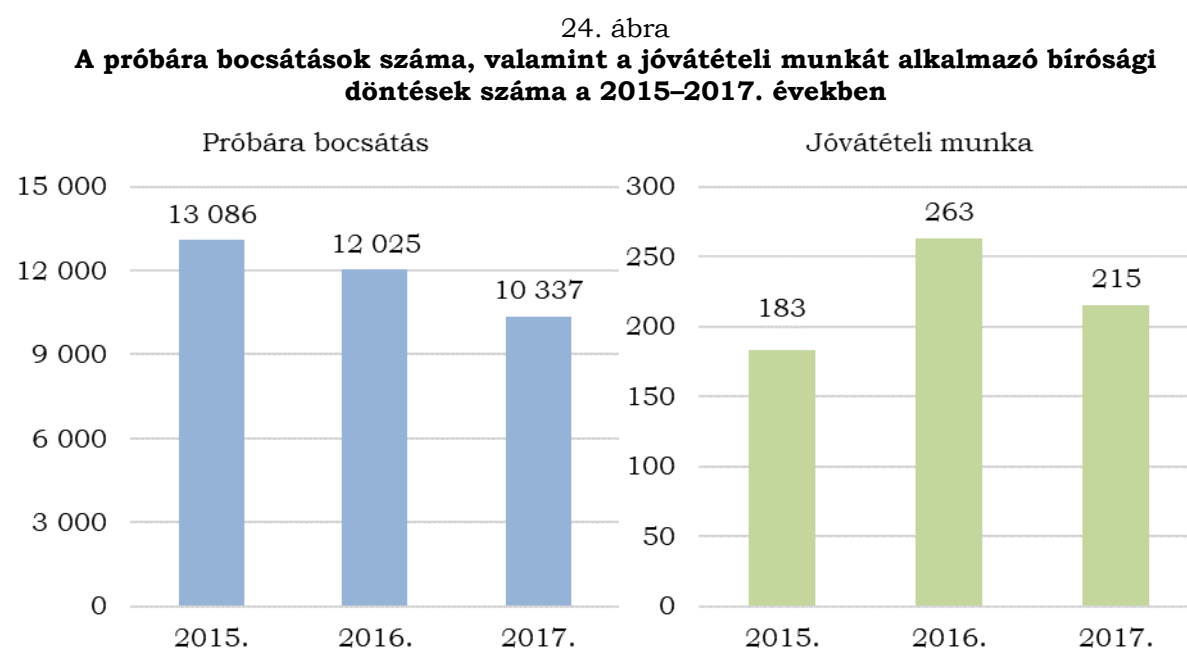
A regisztrált bűncselekmények számának lényeges csökkenése ellenére a tárgyévben is nőtt az ittas járművezetés bűncselekménye miatt felelősségre vontak száma. E bűncselekménnyel kapcsolatban a Btk. hatálybalépésével, meghatározott körben, kötelezővé vált a járművezetéstől eltiltás kiszabása. Ennek eredményeként 2017-ben ismét tovább nőtt azon vádlottak száma, akikkel szemben a bíróság ezt a büntetést alkalmazta.

A tömeges illegális bevándorlás megfékezésével függ össze, hogy a beszámolási időszakban drasztikusan, 78,6%-kal csökkent a kiutasítás büntetések száma.

Tovább nőtt az elzárás büntetések száma. Ezzel ez a rövid (maximum 90 nap) tartamú, végrehajtandó szabadság elvonással járó büntetés az ötödik leggyakrabban kiszabott joghátrány lett. A bíróság rendszeresen és következetesen alkalmazta, így mára a büntetési rendszer szerves részévé vált.

A sportrendezvények látogatásától való eltiltás büntetés – a bevezetését követő első teljes évtől (2014 óta) – elenyésző, ám folyamatosan emelkedő számú alkalmazása 2017-ben jelentősen visszaesett.

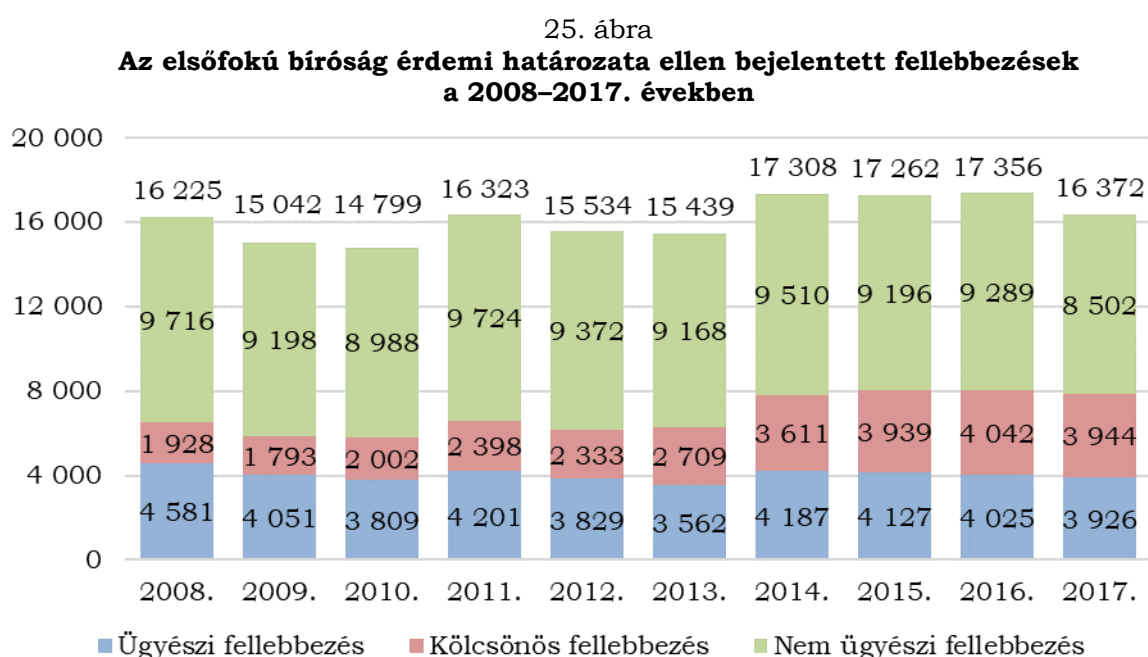
A próbára bocsátások és a jóvátételi munkát elrendelő bírósági döntések száma a következők szerint alakult:

A Btk. által megreformált büntetési rendszer következtében – az intézkedések körében – 2017-ben folytatódott a próbára bocsátások számának csökkenése, az intézkedések közül azonban továbbra is ezt alkalmazta legtöbbször a bíróság.

A 2013. július 1-jével bevezetett intézkedések közül némileg csökkent a jóvátételi munkát alkalmazó bírósági döntések száma. Az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételének elrendelésére 5 esetben (2016: 2) került sor.

Az elsőfokú bíróság érdemi határozata ellen benyújtott fellebbezések számát a következő ábra szemlélteti:

A tárgyévben a megelőző évhez képest 11,9%-kal csökkent az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatával érintett vádlottak száma, ennél lényegesen kisebb mértékben, 5,7%-kal csökkent az ezek ellen bejelentett fellebbezések száma. 2017-ben az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatával érintett vádlottak 28,4%-a esetében került sor fellebbezésre.

Az elsőfokú bíróság érdemi határozata ellen bejelentett ügyészi fellebbezések száma 2017-ben a megelőző évihez képest mérsékelten, mindössze 2,4%-kal csökkent. Az utóbbi tíz évben – miként a tárgyévben is – a fellebbezések számának alakulása követte az érdemi határozattal érintett vádlottak számának alakulását. Ezen belül az ügyészi fellebbezések száma és aránya 2014-ben – a Btk. hatálybalépésének első teljes évétől kezdődően – értékelhetően megváltozott, az azt megelőző, 2013. évihez képest jelentősen, 24,4%-kal nőtt. Ezt követően ez a szám nem sok eltérést jelez, de az ügyészi fellebbezések aránya a 2014 előtti 39–40%-ról 45–48%-ra növekedett, és 2017-ben volt a legmagasabb, 48,1%. Az ügyészség növekvő jogorvoslati

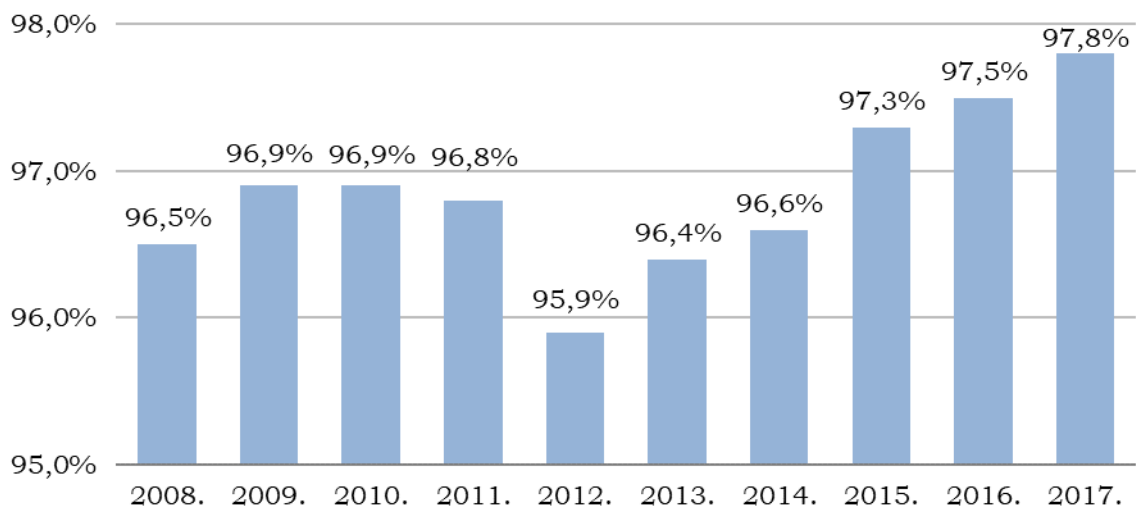
aktivitását a Btk. nyomán még mindig formálódó jogalkalmazói gyakorlat ügyészi eszközökkel történő alakításának szükségessége indokolta.

2017-ben az ügyészi fellebbezések eredményessége 51,9% volt. Továbbra is jellemző, hogy sokszor születnek eltúlzottan enyhe ítéletek, és nem érvényesült megfelelően a szabadságvesztés büntetéseknél a törvényes középérték figyelembevételével történő kiszabására vonatkozó rendelkezés. Az ügyészség ilyen esetekben minden alkalommal súlyosbításra irányuló fellebbezéssel igyekezett érvényt szerezni a törvényi követelménynek. Ennek megfelelően leggyakrabban, az ügyészi fellebbezések 85,4%-ában, továbbra is a kiszabott büntetés súlyosítását indítványoztuk, amelyek eredményessége 26,2% volt. Csökkent, 323 volt a megalapozatlanság miatt fenntartott ügyészi fellebbezések száma, amelyek eredményessége a tárgyévben 51,1% volt.

2017-ben 10 esetben a vádlott felmentéséért, 28 esetben a vádlottal szemben kiszabott büntetés enyhítéséért jelentettünk be fellebbezést.

A vádereredményességet a következő ábra mutatja:

26. ábra
A vádereredményesség a 2008–2017. években

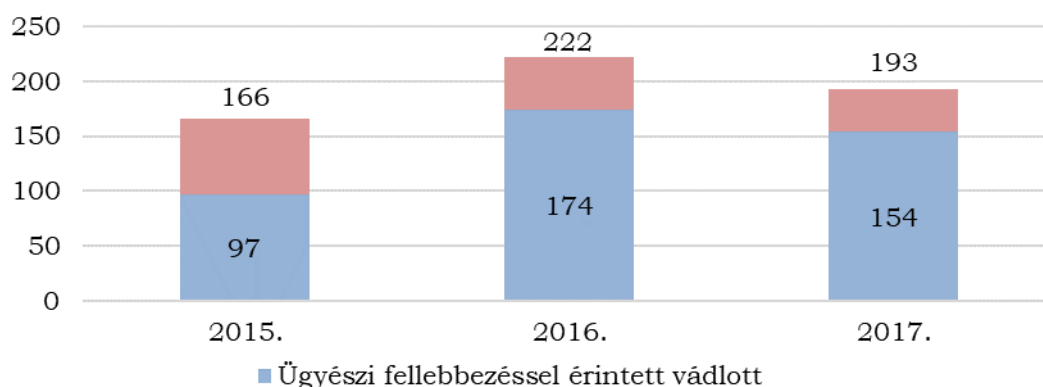
A vádereredményesség 2013 óta folyamatosan emelkedik, és a tárgyévben az utóbbi tíz év legmagasabb értékét regisztráltuk. 59.766 terhelt, a terheltek 82,23%-a esetében a bíróság a váddal mindenben megegyezően mondta ki a vádlottak bűnösségét.

A korábbi évek csökkenő tendenciáját követően 2017-ben 4,1%-kal nőtt a másodfokon hatályon kívül helyezett elsőfokú ügydöntő határozatok száma.

A másodfellebbezéssel érintett vádlottak száma és ezen belül az ügyészi fellebbezéssel érintett vádlottak száma a következők szerint alakult:

27. ábra

A másodfellebbezéssel érintett vádlottak száma és ezen belül az ügyészi fellebbezéssel érintett vádlottak száma a 2015–2017. években

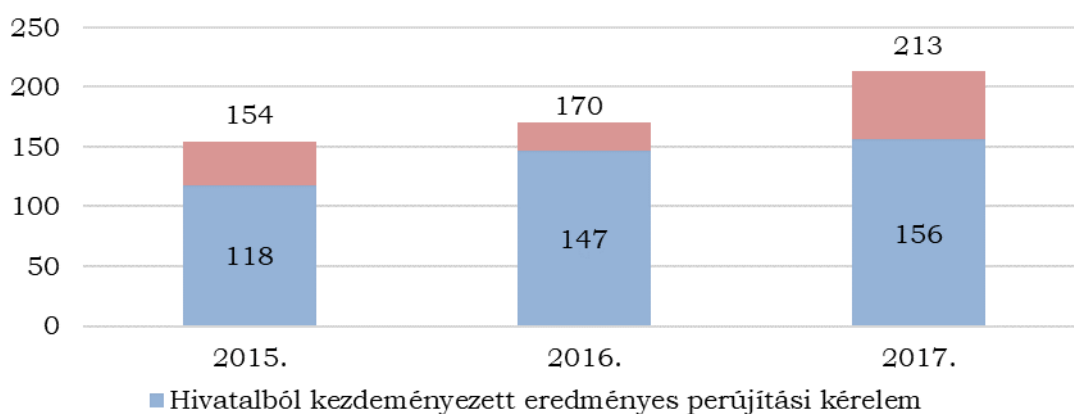

A tárgyévet megelőző évhez képest mérsékelten csökkent az ügyészség által bejelentett másodfellebbezéssel érintett vádlottak száma. Ennek ellenére a harmadfokú eljárást kezdeményező fellebbezések körében továbbra is meghatározó az ügyész szerepe. 2017-ben a másodfellebbezéssel érintett vádlottak 79,8%-a esetében ügyészi fellebbezés akadályozta meg a másodfokú ítélet jogerőre emelkedését.

Az ügyészség által hivatalból kezdeményezett perújítások alakulását a következő ábra mutatja:

28. ábra

Az ügyészség által hivatalból kezdeményezett perújítások alakulása a 2015–2017. években

A rendkívüli jogorvoslatok közül továbbra is a perújítás fordult elő a leggyakrabban. A tárgyéven 1323 perújítási kérelem, illetve indítvány érkezett az ügyészségre, amiből 904 került a bírósághoz. Az ügyészség által kezdeményezett perújítási eljárások 73,2%-a bizonyult eredményesnek.

A Btk. hatályba lépésével jelentősen megváltoztak az összbüntetési eljárásra vonatkozó büntető anyagi jogi szabályok, majd 2015. január 1. napjától az eljárási jogszabályok is. Ezek nyomán új jogalkalmazói

problémák merültek fel a Btk. 93–96. §-aival, a Be. 574. §-ának (4) bekezdésével és a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény 3. §-ában írt átmeneti rendelkezésekkel kapcsolatban. A problémák feltárása és egységes megoldása érdekében 2017-ben vizsgálatot folytattunk az összbüntetési ügyek körében. A vizsgálat eredményeként megállapítottuk, hogy fokozott gondot kell fordítani az eljárás során az elítélteknek az összbüntetésre vonatkozó, mindenre kiterjedő kioktatására. Annak ellenére, hogy az szükséges lenne, az összbüntetési határozatokból nem mindig derült ki, hogy az elítélt hozzájárult-e az összbüntetési eljárás lefolytatásához. Ügyészi eszközökkel kell érvényt szerezni a Btk. 95. §-a (1) és (3) bekezdésének, azaz annak, hogy az összbüntetesként kiszabott szabadságvesztés fokozatának megállapítása és a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének biztosítása során az alapítéletek közül a legszigorúbb rendelkezések érvényesüljenek.

2017-ben tapasztaltuk, hogy az egyébként kedvező eredmények mellett, elsősorban a hűtlen kezelés, a korrupciós bűncselekmények és a hivatali visszaélés körében, a váderedményesség nem megfelelő. Az okok feltárása érdekében a 2017. évben tételesen megvizsgáltuk azon hűtlen kezelés miatt indult ügyeket, amelyekben a bíróság a beszámolási időszakban jogerős felmentő ítéletet hozott. A vizsgálat tapasztalatai alapján intézkedtünk a hűtlen kezelés miatt indult ügyek szakmai felügyeletének javítása iránt. Iránymutatás kiadására került sor a korrupciós bűncselekmények, a hivatali visszaélés és a hűtlen kezelés váderedményességének növelése, a felmentések számának csökkentése érdekében.

A 2017. évben is figyelemmel kísértük a kiemelt, kiemelt jelentőségű és közérdeklődésre számot tartó büntetőbíróság előtt folyamatban lévő ügyeket. Tételesen vizsgáltuk az ebben a körben jogerősen felmentéssel végződött eljárásokat. Szűrőpróbaszerűen vizsgáltunk más olyan ügyeket, amelyek a váderedményességet kedvezőtlenül befolyásolták. A vizsgálatok eredménye alapján azonnali egyedi vagy általános jellegű intézkedéseket tettünk, és tapasztalatainkat képzés keretében a büntetőjogi szakágban szolgálatot teljesítő ügyészekkel ismertettük. A folyamatban lévő ügyekben konzultációs lehetőséget biztosítottunk a főügyészségek számára, amelynek során a felmerült anyagi vagy eljárási jogi kérdés megoldásában oly módon igyekeztünk segítséget nyújtani, hogy az még a folyamatban lévő tárgyalási szakban felhasználható legyen. Mindezek hozzájárultak a kedvező váderedményesség fenntartásához.

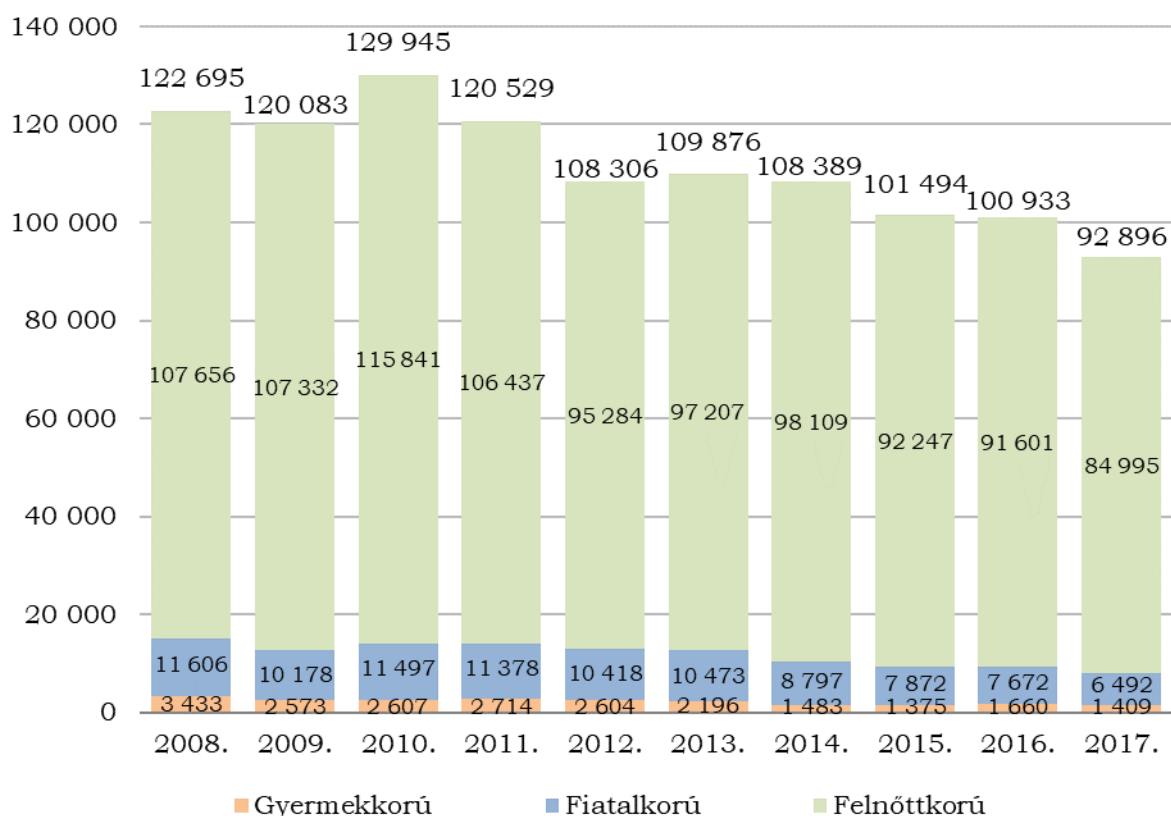
2.3. Gyermek- és fiatalkorúak büntető ügyeiben kifejtett ügyészi tevékenység

A fiatalkorúak büntető igazságszolgáltatásának célja, hogy fokozottan védje alapvető jogait, a büntetőeljárásban biztosítsa a New York-i Egyezményben, az Alaptörvényben és más törvényekben megfogalmazott

gyermeket megillető jogok érvényesülését, valamint az eljárás mielőbbi lezárásával és nevelő jellegű joghátrányok alkalmazásával a hatékony bűnmegelőzést szolgálja.

A regisztrált fiatalkorú bűnelkövetők és gyermekkorú elkövetők számának tíz évre visszatekintő alakulását a következő ábra mutatja:

29. ábra
A regisztrált elkövetők, ezen belül a fiatalkorú és gyermekkorú elkövetők adatai a 2008–2017. években

A 2017. évben 6492 fiatalkorú elkövetőt regisztráltak. A regisztrált bűnelkövetők hasonló tendenciát mutató számát tekintve azonban a fiatalkorú elkövetők százalékos aránya – csekély mértékű, 0,6%-os csökkenés mellett – átlagosan megfelel az elmúlt két év adatainak.

Tíz éves időszakban a 2014. évben a fiatalkorú bűnelkövetők száma és a regisztrált bűnelkövetőkhöz mért aránya a 2008 és 2013 közötti lényegileg stagnáló adatokhoz képest nagyobb mértékben, átlagosan 19%-kal, illetve 1,1%-kal lett kevesebb, amely az elmúlt három évet figyelembe véve további csökkenő tendenciát mutat. Ennek eredményeként a 2017. évben a fiatalkorú elkövetők száma a 2008. évi számadathoz viszonyítottnak 44%-kal

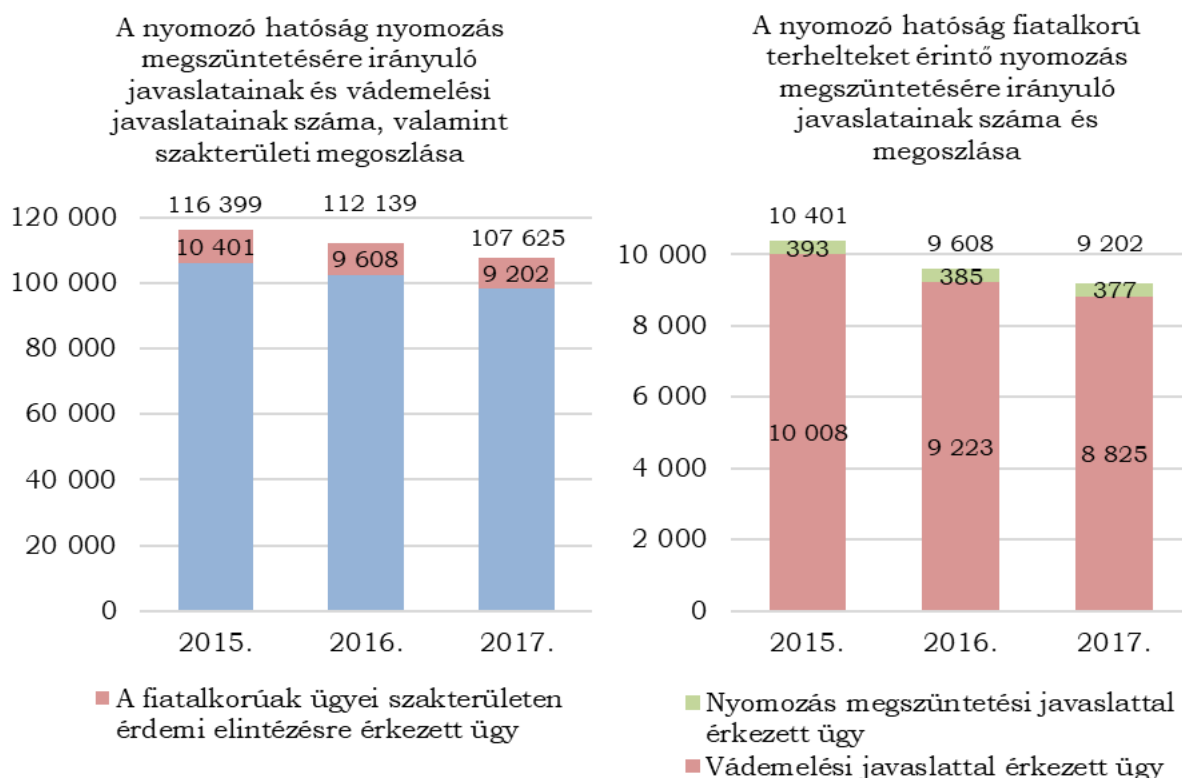
esett vissza, ugyanakkor – bár a 2014. évtől az adatok szintén csökkenést jeleznek – a fiatalok elkövetők regisztrált bűnelkövetőkhöz mért arányában jóval csekélyebb (évente 0,2 és 0,6% közötti) a változás.

A 2017. évben – a 2008. év adataiból kiindulva – a büntetőjogilag felelősségre nem vonható gyermekkorú elkövetők száma tíz éves fokozatos csökkenést követően kevesebb mint a felére, a regisztrált elkövetők közötti aránya pedig csaknem a felére (2017: 1,5%, 2008: 2,8%) esett vissza.

A tárgyidőszakban – a következő ábrából kitűnően – a nyomozó hatóságoktól a gyermek- és fiatalok szakterületéhez 9202 ügy érkezett érdemi elintézésre. Figyelemmel arra is, hogy a szakterület érdemi ügyforgalmának a büntetőjogi szakág érdemi ügyintézéséhez mért aránya az elmúlt három évben 8,93%-ról 8,55%-ra változott, ez a csökkenés megfelel a büntetőjogi szakág 2017. évi ügyforgalmában a korábbi évhez viszonyítottan bekövetkezett változás mértékének. Az ügyfeldolgozás időszerűségének mutatója kedvezően alakult, a 2016. és a 2015. évek adataival összevetve a tárgyévben sem változott. A fiatalok ügyészei a nyomozó hatóságok által döntésre megküldött ügyek közül a vádemelési javaslattal érkezetteket 90,4%-ban (2016: 90,4%, 2015: 87,8%), a megszüntetési javaslattal érkezetteket 98,7%-ban (2016: 99,2%, 2015: 98,5%) 30 napon belül feldolgozták, 60 napon belül pedig az ügyek 100%-a elintézésre került.

30. ábra

A büntetőjogi szakág és a fiatalok ügyei szakterületének főbb adatai a 2015–2017. években

A fiatalok elkövetők speciális csoportját képezik a külföldi állampolgárok. Ügyeikben fokozott a jelentősége annak, hogy a fiatalokra vonatkozó különleges garanciális szabályok és eltérő anyagi jogi rendelkezések maradéktalanul érvényre jussanak. Ezért a 2017. évben a Legfőbb Ügyészség – a Be. XXVI/A. Fejezete szerint folyt büntetőeljárások kivételével – elvégezte azon nem magyar állampolgár fiatalok terheltek ellen indult büntetőügyek törvényességének az értékelő-elemző vizsgálatát, amelyekben a tárgyévkben a fiatalok terheltekkel szemben érdemi ügyészi vagy bírósági döntés született. A vizsgálat kapcsán nem csupán a feltárt – csekély hányadban az ügy érdemét is érintő – jogalkalmazói hibák kiküszöbölése iránt történt intézkedés. Egyúttal a büntetőeljárásban szereplő nem magyar állampolgárságú vagy nem magyar anyanyelvű személy eljárási jogainak biztosítására és a velük való bánásmódra vonatkozóan olyan protokoll is készült, amely a következetes ügyészi jogalkalmazáson keresztül a nyomozó hatóságok tevékenységében is hasznosulhat.

A gyermek- és fiatalok által elkövetett bűncselekményekkel összefüggő ügyészi szakfeladatok ellátásáról szóló 21/2013. (X. 31.) LÜ utasítás a tizennegyedik életévét be nem töltött fiatalok terhelteket és az általuk elkövetett bűncselekményeket változatlanul kiemelt ügykörként határozza meg. Ezért az ügyeket jellemző sajátos bizonyítási igény teljesülésére, az előzetes letartóztatás eltérő szabályaira és törvényi határidejének megtartására, valamint a joghátrány indítványozására vonatkozó országos gyakorlat szoros figyelemmel kísérése az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is hangsúlyos feladat volt.

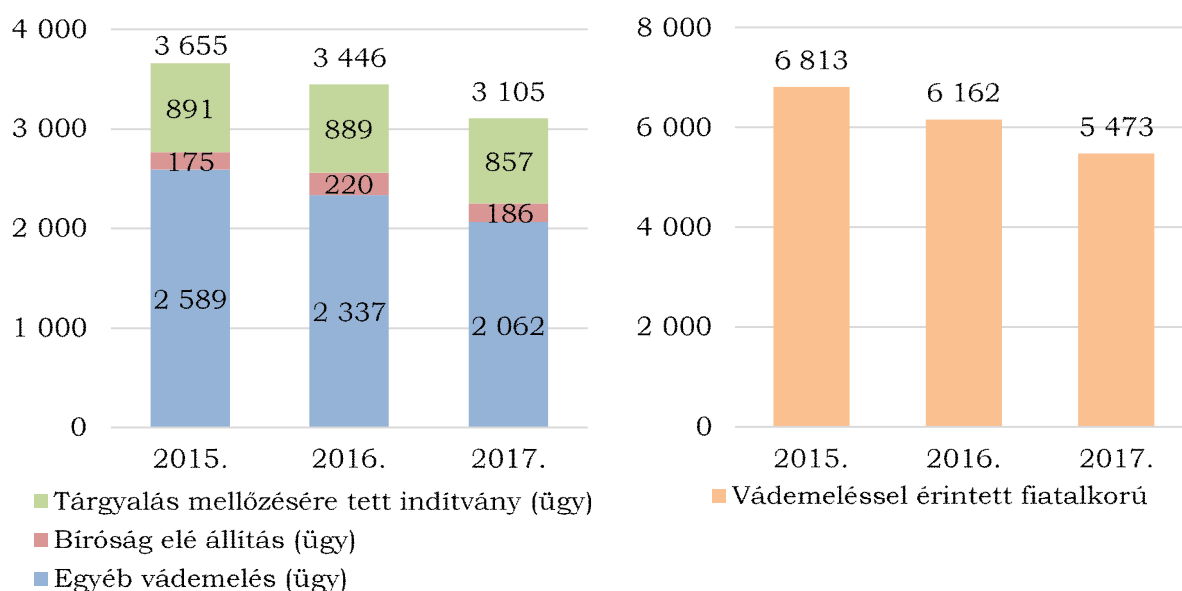
A fiatalok büntetése szabásának lényege az elkövető személyére szabott, elsősorban a normakövető magatartás elsajátítását és a közösségbe visszatérést elősegítő joghátrány megválasztása. Ha a törvényi feltételek fennállnak, az eljárási eszközök körében erre a célra leginkább a bírósági utat elkerülő befejezési formák (vádemelel elhalasztása, közvetítői eljárás), valamint a bírósági eljárás egyszerűsítését és gyorsítását szolgáló külön eljárások (tárgyalás mellőzése, bíróság elé állítás) alkalmasak. A lehetséges szankciók között pedig a nevelő jellegű vagy közösségi alternatív joghátrányok (próbára bocsátás, jóvátételi munka, közérdekű munka) alkalmazását kell előtérbe helyezni.

A 2017. évben az érdemi ügyészi intézkedéssel, jogerős bírósági döntéssel érintett ügyek és fiatalok terheltek száma továbbra is csökkenő tendenciát mutatott, amely – a regisztrált bűncselekmények előző évi kismérvű növekedését követően – a regisztrált bűncselekmények és a regisztrált bűnelkövetők számának az elmúlt években megkezdődött egyenletes csökkenésére vezethető vissza. A statisztikai adatokból

ugyanakkor az is megállapítható, hogy a tárgydőszakban a 2016. és a 2015. évi adatokhoz viszonyítottn sem a fiatalokú elkövetők regisztrált bűnelkövetőkhöz mért arányában, sem pedig az ügydöntő intézkedések struktúrájában és gyakoriságában nem következett be lényeges változás.

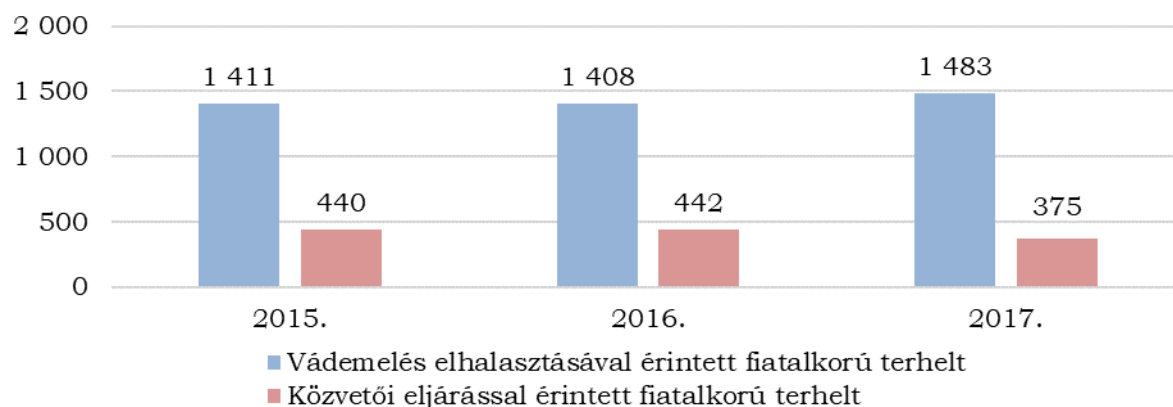
A tárgyévben a vádemeléssel érintett ügyek száma 3105, a vádemeléssel érintett fiatalokúak száma 5473 volt. Bíróság elé állításra 186 ügyben került sor, a tárgyalás mellőzésére tett indítvánnyal befejezett ügyek száma 857 volt. Az eljárás gyorsítását szolgáló bíróság elé állítással és tárgyalás mellőzésével történő elbírálásra tett indítvánnyal lezárt ügyek a 2017. évben a vádemelések 33,59%-át tették ki.

31. ábra
A fiatalokúakkal szembeni vádemelések adatai a 2015–2017. években

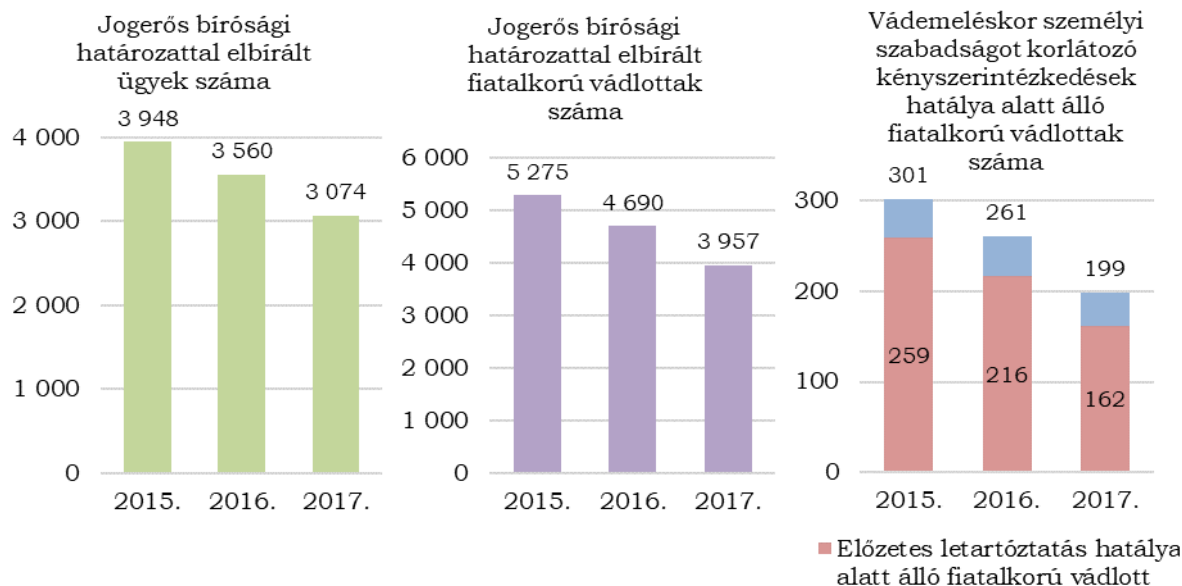
Azon fiatalokúak száma, akiknek ügyét a 2017. évben közvetítői eljárásra utalták, 15,2%-kal szintén csökkent, ezzel szemben a vádemelés elhalasztásával érintett fiatalokúak számában 5,3%-os növekedés tapasztalható a következő ábra szerint.

32. ábra
Vádemelés elhalasztásával és közvetítői eljárásra utalással érintett fiatalok terheltek száma a 2015–2017. években

A jogerős bírósági határozattal elbírált fiatalokat érintő ügyekre és a fiatalok vádlottakra vonatkozó, a következő ábrában szereplő statisztikai adatokat tekintve – az ügyek, valamint a terheltek számában bekövetkezett csökkenés mellett, figyelemmel a 34. ábrában feltüntetett adatokra – a tárgyévben a bíróság által alkalmazott büntetések és önálló intézkedések gyakorisága az előző évek adataihoz mérten nem változott.

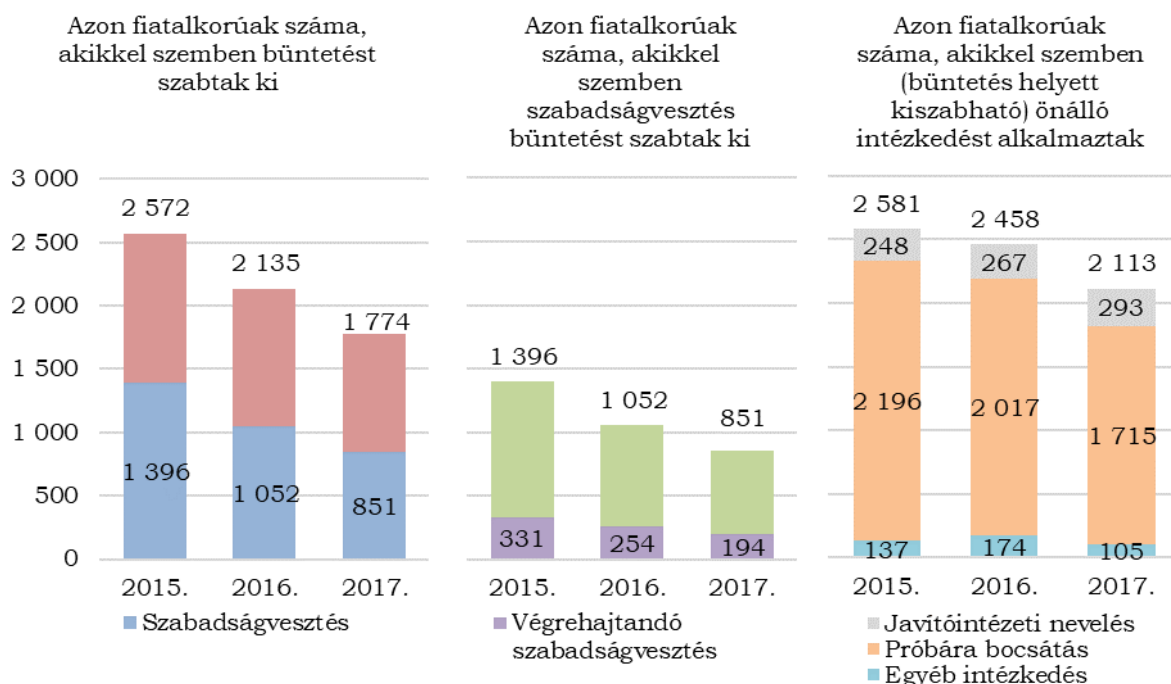
33. ábra
A jogerős bírósági határozattal elbírált ügyekre és fiatalokra vonatkozó főbb adatok a 2015–2017. években

A 2017. évben a büntetéssel sújtott fiatalok terheltek csaknem felével (47,97%) szemben szabadságvesztést szabott ki a bíróság, amely büntetés az érintett fiatalok 22,8%-a esetében jelentett tényleges szabadságelvonást. Az önállóan, büntetés helyett alkalmazható intézkedések közül a leggyakrabban továbbra is próbára bocsátás elrendelésére került sor (81,16%), míg a javítóintézeti nevelésre ítélt fiatalok száma a 2016. évhez képest 9,74%-kal emelkedett. Az adatokat a következő ábra mutatja:

34. ábra

A fiatalokkal szemben kiszabott büntetések és intézkedések főbb adatai a 2015–2017. években

A 2017. évben az elsőfokú bírói döntés ellen az ügyészség 250 vádlottat érintően nyújtott be fellebbezést. Harmadfokú eljárásra 1 ügyben 1 vádlott esetében került sor.

A szakterületi ügyekben a váderedményesség 98,94% volt, amely megfelel az előző évek adatainak (2016: 98,78%, 2015: 98,45%).

A fiatalok büntetőjogának alaptétele, hogy szabadságelvonással járó joghátrányt csak ultima ratio-ként lehet kiszabni. Egyes kiemelkedő tárgyi súlyú és társadalomra veszélyességű személy és vagyon elleni erőszakos bűncselekmények esetében azonban a társadalom védelme a törvény teljes szigorának alkalmazását indokolhatja. Erre szolgálhat példaként a 2017. évből az a két büntetőügy, amelyek – más-más okból – kiemelkedtek a fiatalok által elkövetett hasonló jellegű bűncselekmények köréből.

A jogerős ügydöntő határozat szerint az elkövetés időpontjában az I. rendű terhelt kevéssel töltötte be a tizennegyedik életévét. Édesapja halálával összefüggésben édesanyjával – a sértettel – negatív lelkiállapottal jellemezhető, elhúzódó konfliktushelyzet alakult ki. Ezt tovább mélyítette, hogy a sértett szigorúan nevelte lányát, és tiltotta a tizenhat éves fiatal II. rendű terhelttel való szerelmi kapcsolatát. Az édesanyjától és az általa felállított szabályoktól szabadulni akaró I. rendű terhelt kezdeményezésére a terhelt elhatározta, hogy kötöttségek nélküli együttélésük érdekében megöli a sértettet. Az ölés többféle módját fontolóra vették, a tervezetés

során a „bérgyilkosság” lehetősége is felmerült. Végül az I. rendű terhelt sürgető ráhatására a II. rendű terhelt ráállt arra, hogy ő ölje meg a sértettet.

Ezt követően – a végrehajtás részleteinek előzetes átgondolásával – a fiatakorú terhelték a késő esti órákban otthonában orvul rátámadtak a sértettre, és életét – könyörgése ellenére, előbb kézzel történt bántalmazással, majd egy nagyméretű késsel közösen felváltva testszerte leadott szúrásokkal, összesen 91 rendbeli szúrt, illetve szúrt-metszett sérülést okozva – rendkívüli brutalitással kioltották. Az ítéletábla előre kitervelten, különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntette miatt, mint társtetteseket az I. rendű terheltet kilenc év fiatakorúak börtöne és tíz év közügyektől eltiltás, a II. rendű terheltet tizenkét év fiatakorúak börtöne és tíz év közügyektől eltiltás büntetéssel sújtotta.

Sikeres ügyészi fellebbezés folytán harmadfokon lezárt ügyben a fiatakorú I. rendű terhelt – azért, hogy a sértettől kapott kölcsönök visszafizetésétől és a vele érdekből fenntartott szerelmi kapcsolattól megszabaduljon – a felnőtt korú terheltet rávette arra, hogy a sértettet „nevelő célzattal” súlyosan bántalmazzák, majd tőle értékeit és az I. rendű terhelt által aláírt tartozáselismerő nyilatkozatot eltulajdonítsák. A fiatakorú I. rendű terhelt a sértettet szexuális együttlét ígéretével egy elhagyatott erdős részre csalta. Itt a terhelték kézzel és vascsővel összeverték, a lábát eltörték, a nála lévő értékeit elvették, majd összekötözve gépkocsijának csomagtartójába zárták, és önmentésre képtelen állapotban az őszi hidegben sorsára hagyták. Ezt követően a terhelték a sértett lakására mentek, és onnan további értékeket tulajdonítottak el. Csak a szerencsén múlott, hogy a sértett kihűléses halála rövid időn belül nem következett be. Az elkövetés idején a közvéleményt is foglalkoztató ügyben a Kúria a tizenhatodik életévét betöltött fiatakorú terheltet a többszörös halmazatban álló bűncselekmények – felbujtóként elkövetett súlyos testi sértés büntette, társtettesként, felfegyverkezve és csoportosan elkövetett rablás büntette, valamint társtettesként elkövetett emberölés büntettének kísérlete – miatt halmazati büntetésül hat év fiatakorúak börtönére és négy év közügyektől eltiltásra ítélte. Döntését a Kúria tartalmának jelentőségére figyelemmel elvi bírósági határozatként EBH2018. B.5. számon közzé is tette.

2.4. Az egységes jogalkalmazást segítő állásfoglalások a büntetőjogi szakágban

A büntető jogalkalmazás során igen fontos, hogy az ügyészek a vitatható kérdésekben azonos álláspontot képviseljenek, és ezt sajátos eszközeikkel érvényre juttatva segítsék az egységes jogalkalmazói gyakorlat kialakítását. Ennek érdekében a Legfőbb Ügyészség 2017-ben is számos, összesen 68 általános érvényű iránymutatást bocsátott ki.

A Legfőbb Ügyészség 2017-ben is kiemelt figyelmet fordított az ún. megbízhatósági vizsgálat alapján korrupciós bűncselekmények miatt indult eljárásokban a bizonyítás törvényességére. Az ügyészség célja, hogy az egyedi ügyekben a hatósági felbujtással, a „provokációval” kapcsolatos joggyakorlat

megfeleljen a törvényes és tisztességes eljárás követelményének. Célja az is, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjogában kialakított, a bizonyítás törvényességének értékeléséhez szükséges tesztek az eljárásokban érvényesüljenek. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának döntéseiben kifejtett anyagi és eljárásjogi tesztek nem csak a megbízhatósági vizsgálatok alapján indult ügyekben alkalmazhatók, hanem szélesebb körben, a fedett nyomozók igénybevételevel folytatott eljárásokban is. Ítéleteikben is kifejtik, hogy különösen a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemben egyre inkább szükség van titkos eszközökre, fedett nyomozókra, és a különleges nyomozati eljárások alkalmazása önmagában nem tiltott, nem jelentik a tisztességes eljárás sérelmét, feltéve, hogy nem sértik az emberi jogokat. A titkos eszközök elfogadhatók, amennyiben egyértelmű korlátok és biztosítékok szabnak határt alkalmazásuknak.

Mindezek érdekében a Legfőbb Ügyészség büntetőjogi szakága és közérdekvédelmi szakterülete – a kérdéskörben született kúriai döntést is értelmezve – 2017-ben közös iránymutatást adott ki a megbízhatósági vizsgálatok ügyészi engedélyezése és a befejezett vizsgálatok törvényességi ellenőrzése során alkalmazandó szempontokról. Megjegyzendő, hogy a Kúria hivatkozott döntése – az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítéleteivel párhuzamosan – rögzíti, hogy a megbízhatósági vizsgálat létjogosultsága nem kérdőjelezhető meg, és szabályozott eljárásban, ügyészi engedéllyel lefolytatva nem minősül hatósági felbujtásnak (provokációnak).

Az Alkotmánybíróság változó tartalmú állásfoglalást tükröző határozatai nyomán a Legfőbb Ügyészség iránymutatást adott ki a közszereplők és a közhatalmat gyakorló személyek sérelmére elkövetett rágalmozás és becsületsértés miatt indult büntetőügyekben követendő egységes ügyészi gyakorlat biztosítása érdekében.

Fontos anyagi jogi állásfoglalások születtek a hivatali bűncselekmények és a kiskorú veszélyeztetése törvényi tényállásainak helyes értelmezésével, az emberi test tiltott felhasználásával, valamint a közlekedési bűncselekmények kapcsán a KRESZ szabályainak értelmezésével összefüggésben.

Jelentőségüket tekintve kiemelkednek még a pénzmosás dogmatikai kérdéseivel és bizonyítási problémáival kapcsolatos, illetve a tiltott adatszerzés elkövetési helye értelmezésére vonatkozó állásfoglalások.

Említhető még a lopott személygépjárművek újbóli forgalomba helyezhetőségét szolgáló bűncselekmények megítélhetőségével, továbbá a számvetőségi ellenőrzéssel kapcsolatos kötelezettségek megszegésének vétsége miatt folytatott nyomozásokban a bűncselekmény releváns tényállási elemeivel, valamint a nemzeti szocialista vagy kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadása értelmezésével összefüggő iránymutatások.

A jogalkalmazói gyakorlatban bizonytalanság volt érzékelhető abban a tekintetben, hogy elkobozható-e az a jármű, amelyet az ittas vezetés

bűncselekményének elkövetője ittasan vezetett. Iránymutatásban erősítettük meg azt a korábban egységes gyakorlatot, hogy a vonatkozó büntető anyagi jogszabályok helyes értelmezése mellett az ilyen jármű elkobzására nem kerülhet sor.

Az ügyészségi jogalkalmazói gyakorlat egységesítését célozta a büntető vagy polgári ügyben hamis okiratot szolgáltató elkövetők büntetőjogi felelősségének egységes megítéléséről szóló iránymutatás is.

Az eljárásjogi állásfoglalások közül említést igényel az Európai Unió tagállamainak bíróságai által kiszabott pénzbüntetés végrehajtásának átvételére vonatkozó iránymutatás. Ebben kifejtettük, hogy az Európai Unió tagállamaival folytatott együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény rendelkezései szerint egyes cselekményfajták (pl. a közúti közlekedés szabályait sértő magatartások) esetében a pénzbüntetés végrehajtásának átvétele során nem vizsgálható, hogy az adott cselekmény Magyarországon is bűncselekmény-e.

Említést érdemelnek még a házi őrizet részleges feloldásával, a titkos információgyűjtés elvégzésével, a büntetőeljárásban a személyes adatok védelmével, a minősített elektronikus aláírással, a hivatalos iratok biztonságos kézbesítési szolgáltatás útján történő kézbesítésével kapcsolatos, az azonos tárgyban azonos ténybeli alapon tett feljelentések elbírálására, a fiatalkorúval szemben elrendelt előzetes letartóztatás tartamára, a kiskorú törvényes képviselőre és az eseti gyámrendelés feltételeire vonatkozó iránymutatások.

Az ügyészség feladata az is, hogy sajátos eszközeivel biztosítsa a büntetőbíróság eljárásának időszerűségét. Az erre irányuló ügyészi teendők összehangolása és következetes teljesítése érdekében ugyancsak iránymutatást adtunk ki, valamint időszakos jelentéstételi kötelezettséget írtunk elő.

2.5. A büntetőjogi szakági ügyészek részvétele a jogalkotásban

A legjelentősebb jogszabály-előkészítési munka 2017-ben az új büntetőeljárásról szóló törvény kodifikációjának befejezése volt. A korábbi évhez hasonlóan ebben a munkában a tárgyévből is az Igazságügyi Minisztériumhoz kirendelt ügyészek vettek részt. A kirendelés ideje alatt egyikük miniszteri biztosként, egy ügyész pedig főosztályvezetőként a kodifikációs folyamat irányítója volt. A kodifikációt segítette egy 5 fős szakértői testület, amelynek a munkájában ugyancsak részt vett ügyész is. A kodifikációt irányító legfontosabb fórumon, az intézményi vezetők értekezletén Dr. Polt Péter képviselte az ügyészi szervezetet. Az ügyészség részt vett a szakértői egyeztetéseken is. Észrevételeinket, javaslatainkat döntő többségében elfogadták.

Az ügyészi szervezet tehát 2017-ben a befejeződő kodifikációs folyamat meghatározó résztvevője volt. Az ebben közreműködő ügyészek munkájának

eredményeként is, 2017-ben elkészült a büntetőeljárásról szóló új jogszabály végleges szövege, amit az Országgyűlés 2017. június 13-án fogadott el.

Emellett a tavalyi évben a büntetőeljárás törvény újrakodifikálása kapcsán szükséges, a kapcsolódó ágazati törvények módosításában, illetve a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (új Be.) felhatalmazó rendelkezései alapján megalkotandó alacsonyabb szintű jogszabályok előkészítésében (észrevételezés, szakértői szintű egyeztetés) való részvétel volt a meghatározó. Részt vettünk a Btk., a Be., az európai uniós és nemzetközi bűnügyi együttműködést szabályozó törvények, egyéb rendészeti tárgyú vagy ahhoz kapcsolódó törvények módosítása miatt szervezett közigazgatási egyeztetéseken. Képviseltük a Legfőbb Ügyészség álláspontját az új Be. módosítása, továbbá a nyomozás és az előkészítő eljárás részletes szabályairól szóló rendelet – Igazságügyi Minisztériumban szervezett – szakértői szintű egyeztetésein. Véleményeztük a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény, egyes büntető tárgyú törvények, valamint az európai uniós és a nemzetközi bűnügyi együttműködést szabályozó törvények módosításáról szóló 2017. évi CXLIV. törvény, valamint a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2017. évi CXCVII. törvény tervezetét, amelyek közül az első 15, a második pedig 169 törvényt érintett.

A Magyar Nemzeti Bank jogalkotási javaslata alapján az elmúlt évben került napirendre a jogosulatlan pénzügyi tevékenység törvényi tényállásának a szigorítás irányába ható módosítása. Ebben az ügyészség közreműködött az Igazságügyi Minisztérium által szervezett szakértői egyeztetéseken való részvétellel, illetve a különböző szövegjavaslatok véleményezésével.

Ügyészségi kezdeményezésre az Igazságügyi Minisztérium létrehozta a Btk. egészségügyi beavatkozás és kutatás rendje elleni bűncselekményekről szóló XVI. Fejezetét érintő jogszabály-módosításokat előkészítő munkacsoportot, amelynek a 2017. évi tevékenységében a Legfőbb Ügyészség képviselője is részt vett.

3. A közjogi ügyészi tevékenység

3.1. A közérdekvédelmi ügyészi tevékenység

Az ügyészség az állam büntetőigényének érvényesítése mellett az Alaptörvény rendelkezéseiből következően más feladatokat is ellát. Az ügyész közérdekvédelmi hatásköréit az Ütv. sarkalatos rendelkezései alapján a hatályos törvényekben biztosított jogkörök keretei között gyakorolja.

A közérdekvédelmi szakterületen eljáró ügyészt, mint az igazságszolgáltatás közreműködőjét, megilleti a bírósághoz fordulás joga. Az ügyész törekszik arra, hogy perelhárító intézkedéssel, illetve felhívással a

címzett önkéntes teljesítését lehetővé tegye, és ezáltal a bírósági eljárás megelőzhető legyen.

A szakterület a 2017. évben is változó jogszabályi környezetben látta el feladatait. A jogszabályváltozások közül kiemelést igényel a civil szervezetek és a cégek nyilvántartásával összefüggő eljárások módosításáról és gyorsításáról szóló 2016. évi CLXXIX. törvény, amely 2017. március 1. napjától az ügyészi fellépés struktúrájára is kiható, jelentős hatásköri átalakulást eredményezett. Az új szabályozás következtében alapjaiban módosultak az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CXXV. törvény, továbbá a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény ügyészi hatásköröket érintő szabályai. A legfontosabb változás, hogy – néhány törvényi kivétellel – megszűnt a civil szervezetek feletti általános ügyészi törvényességi ellenőrzési jogkör: az ügyész nem terjeszthet elő fellebbezést a nyilvántartásba vételi és változásbejegyzési végzéssel szemben, és keresetet sem nyújthat be a civil szervezet megszűnése, megszüntetése vagy a működés törvényességének helyreállítása iránt. A módosítás ugyanakkor több új ügyészi hatáskört is bevezetett a cégjogi szabályozást alapul véve.

Az ügyészség aktív közreműködésével folytatott kodifikációt követően az Országgyűlés 2016 végén és 2017-ben fogadta el a magánjogi jogviták és a közigazgatási eljárások rendjét alapvetően átstrukturáló új eljárási kódexeket: a polgári perrendtartásról (Pp.), az általános közigazgatási rendtartásról (Ákr.), a közigazgatási perrendtartásról (Kp.) és az adóigazgatási rendtartásról (Air.) szóló törvényeket. Ezek – 2018. január 1-jei hatályba lépésükre tekintettel – a beszámolási időszakban még nem voltak hatással a jogalkalmazásra, ugyanakkor a 2017. évben a hozzájuk kapcsolódó számos törvény, kormányrendelet, miniszteri rendelet tervezetének érdemi véleményezése, valamint az új eljárásrendekre történő felkészülés jelentős feladatot adott az ügyészségnek.

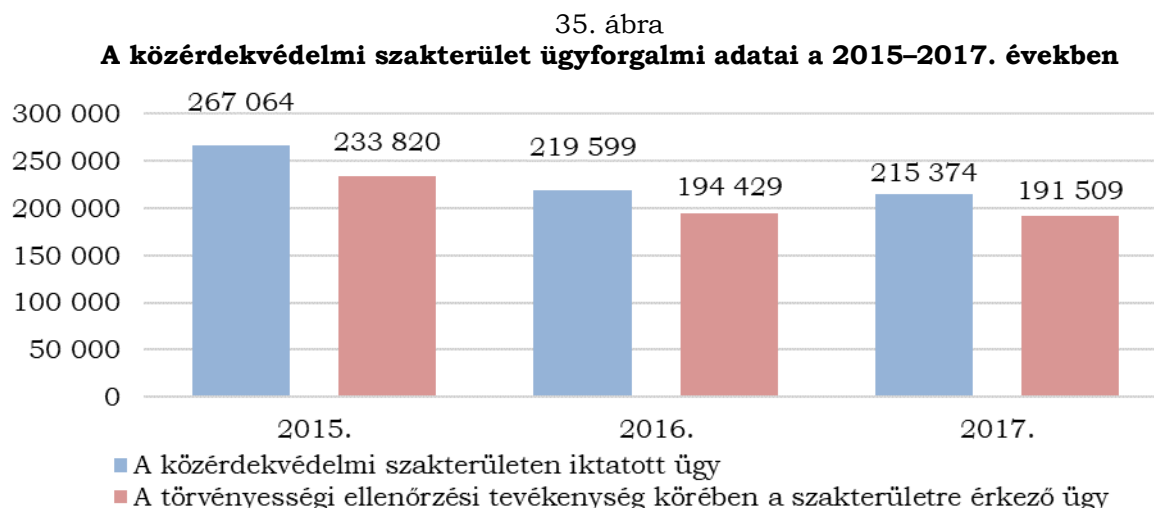
2017 a felkészülés éve volt az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (E-ügyintézési törvény) alkalmazása tekintetében is. A közérdekvédelmi szakterületet 2018. január 1-jétől teljeskörűen érinti az elektronikus kapcsolattartás kötelezettsége. A jogi-technikai feltételek biztosításával összefüggésben az előkészítő tárgyalások lefolytatása, a belső szabályzók és az eljárási metódusok kialakítása, valamint az alkalmazásra felkészülés valamennyi közérdekvédelmi szakterületi tevékenységet végző ügyészségi szervre jelentős feladatot rótt.

A közérdekvédelmi ügyforgalom statisztikai mutatói és tendenciája

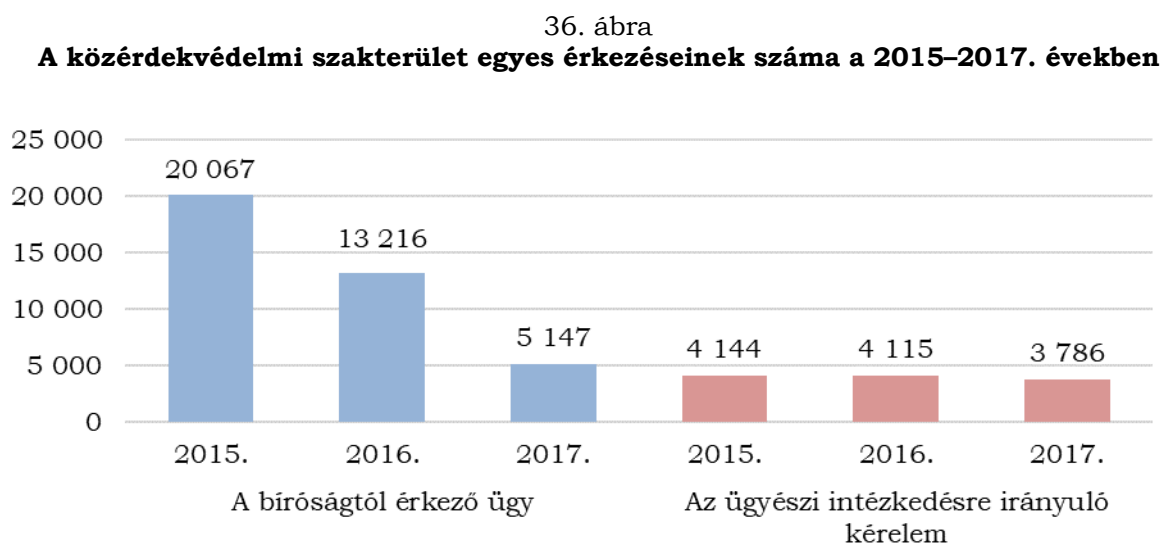
2017-ben a közérdekvédelmi szakterületen iktatott ügyek száma az előző évi ügyforgalomhoz képest mintegy 2%-kal csökkent.

Az ügyérkezésen belül a közérdekvédelmi szakterületi feladatok legnagyobb hányadát jelentő törvényességi ellenőrzési tevékenység körében a szakterületre érkező ügyek száma 2017-ben a 2016. évi érkezésnél mintegy 1,5%-kal volt kevesebb. A törvényességi ellenőrzésekkel kapcsolatos kiemelt intézkedések száma 82.510 volt, ami az előző évhez képest mintegy 1,4%-os csökkenést jelent. A tárgydőszakban elbírált felhívások és jelzések 92%-a eredményre vezetett.

A közérdekvédelmi szakterület főbb ügyforgalmi adatainak alakulását a következő ábra szemlélteti:

Az iktatott ügyek számának csökkenése – ahogyan azt a következő ábra is bemutatja – legnagyobb részben a bíróságtól érkező, civil szervezeteket érintő ügyek számának az ismertetett jogszabályváltozás miatti jelentős visszaesésére vezethető vissza, de emellett ügyészi intézkedésre irányuló kérelem benyújtására is kisebb számban került sor.

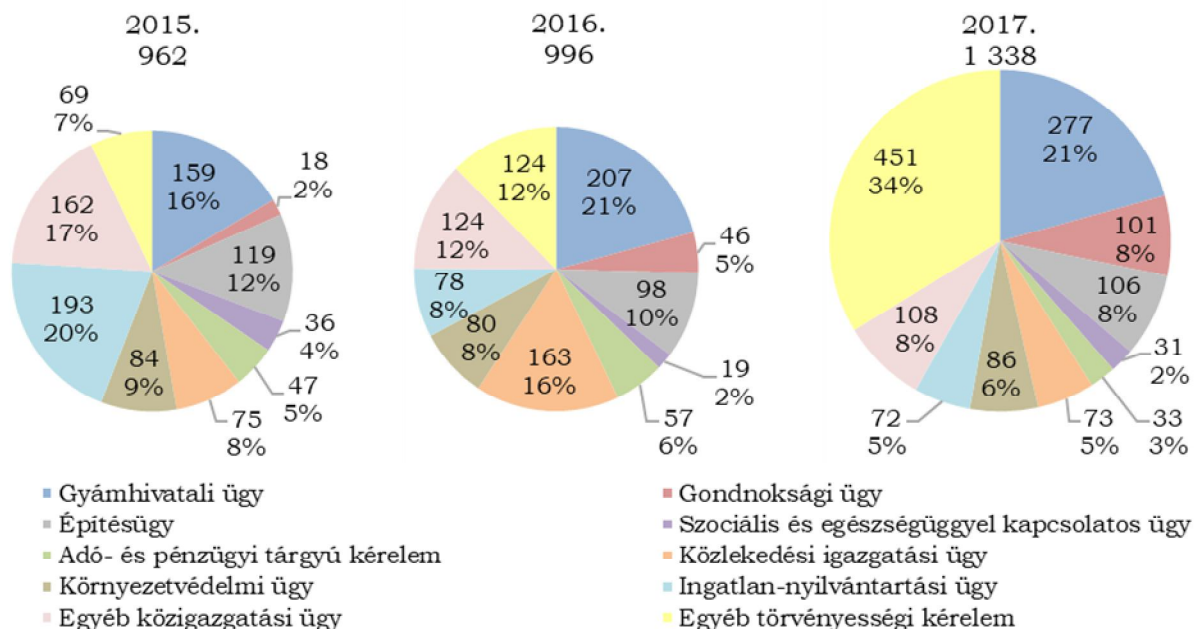

Az ábrából jól láthatóan 2017-ben a bíróságtól érkező ügyek száma a 2016. évi érkezéshez képest mintegy 61%-kal csökkent, a bíróságtól 2015-ben érkezett ügyek számához viszonyítva pedig hozzávetőleg 75%-os a visszaesés. Az ügyészi intézkedésre irányuló kérelmek száma a 2017. évben a korábbi évhez képest hozzávetőleg 8%-kal kevesebb volt.

A törvényességi ellenőrzési eljárások tapasztalatai

2017-ben a közigazgatási hatósági eljárások és döntések törvényességi ellenőrzésére az eljárásban érdekelt személyek kérelmei alapján 1338 esetben került sor. Az ügyészi intézkedés iránti kérelmek tárgy szerinti megoszlásának évenkénti alakulását a következő ábra mutatja be:

37. ábra
A közigazgatási hatósági döntés felülvizsgálata iránti egyes kérelmek száma a 2015–2017. években

A diagramokból láthatóan a közigazgatási hatósági döntés felülvizsgálata iránti egyes kérelmek közül a gyámhivatali ügyek és a gondnoksági ügyek száma az utóbbi években folyamatosan emelkedett, az építésügyek, a szociális ellátással és egészségüggyel kapcsolatos ügyek száma pedig a tárgyévben a megelőző évhez képest mutat növekedést. Ettől eltérően csökkent például az adó- és pénzügyi tárgyú kérelmek, valamint a közlekedési igazgatási ügyek száma. A kérelmek alapján folytatott ügyészi eljárások döntő többsége fellelésre okot adó törvénysértést nem tárt fel.

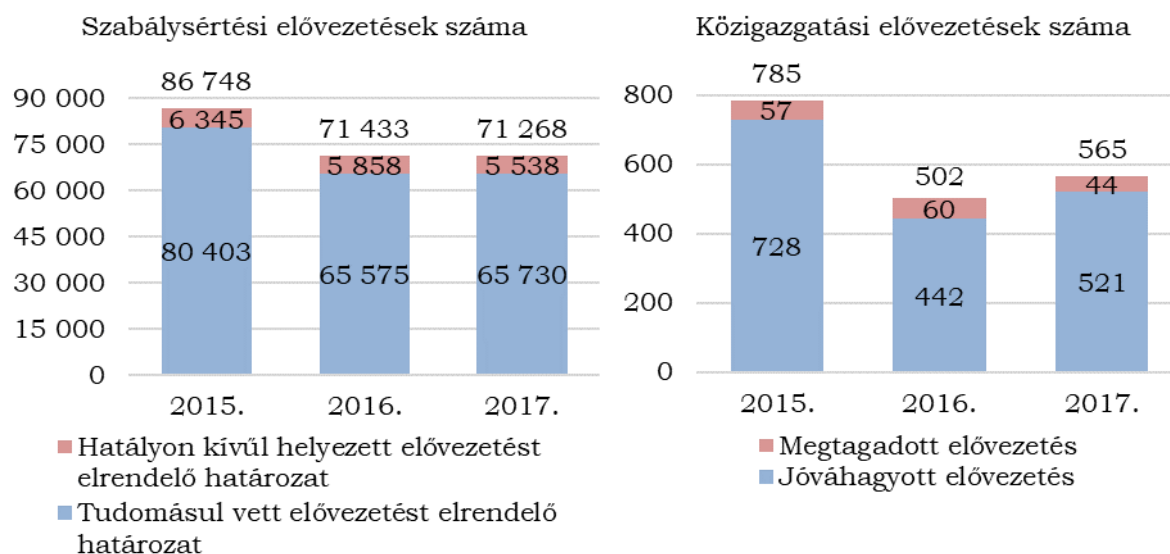
Felhívásokat főként gyámhivatali ügyekben, építési, ingatlan-nyilvántartási, közlekedési igazgatási, természetvédelmi és társadalombiztosítási ügyekben nyújtott be az ügyész. A törvénysértés kiküszöbölésére vonatkozó ügyészi indítványoknak a címzettek eleget tettek, a törvénysértő közigazgatási határozat bíróság előtti megtámadására mindössze 1 esetben volt szükség.

A környezetvédelmi hatósági eljárások figyelemmel kísérése kiemelt fontosságú az ügyészi tevékenység során. A megalapozatlan közigazgatási döntésekkel szemben 4 esetben került sor felhívás benyújtására. A felhívásokat a környezetvédelmi hatóságok elfogadták. Kisebb súlyú jogszabálysértések miatt 18 ügyben élt jelzéssel az ügyész. 2017-ben a környezetvédelmi hatóságok eljárását 66 esetben kezdeményezte az ügyész a kötelezési és ellenőrzési feladatkör gyakorlása érdekében.

A közigazgatási hatóságok egyes kényszerintézkedéseinek foganatosításához – a törvényességi kontroll biztosítására – ügyészi jóváhagyás szükséges, szabálysértési jogterületen pedig az elzárás végrehajtása érdekében hozott elővezetést elrendelő határozatok törvényességi ellenőrzése jelentős volumenű ügyészi feladat. A szabálysértési, illetve a közigazgatási hatóságok elővezetést elrendelő határozataihoz kapcsolódó ügyészi tevékenység az elmúlt évben is a szakterület kiemelt feladatát képezte. E tevékenység 2015 és 2017 közötti alakulását a következő ábra mutatja be:

38. ábra

A szabálysértési és a közigazgatási elővezetések száma a 2015-2017. években

A szabálysértési jogterület elővezetést elrendelő határozataira vonatkozó ábra szemlélteti, hogy az ellenőrzések eredményeként a határozatok túlnyomó részét 2017-ben is tudomásul vette az ügyész, míg az alapeljárásban vagy a végrehajtás során előforduló törvénytértésre tekintettel az ügyek 7,8%-ában helyezte hatályon kívül az elővezetést elrendelő határozatot. Ennek oka nagyrészt a helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatványok kitöltésének olyan szintű hiányossága volt, amely miatt azt sem lehetett megállapítani, hogy a bírságolt cselekmény szabálysértésnek minősül-e.

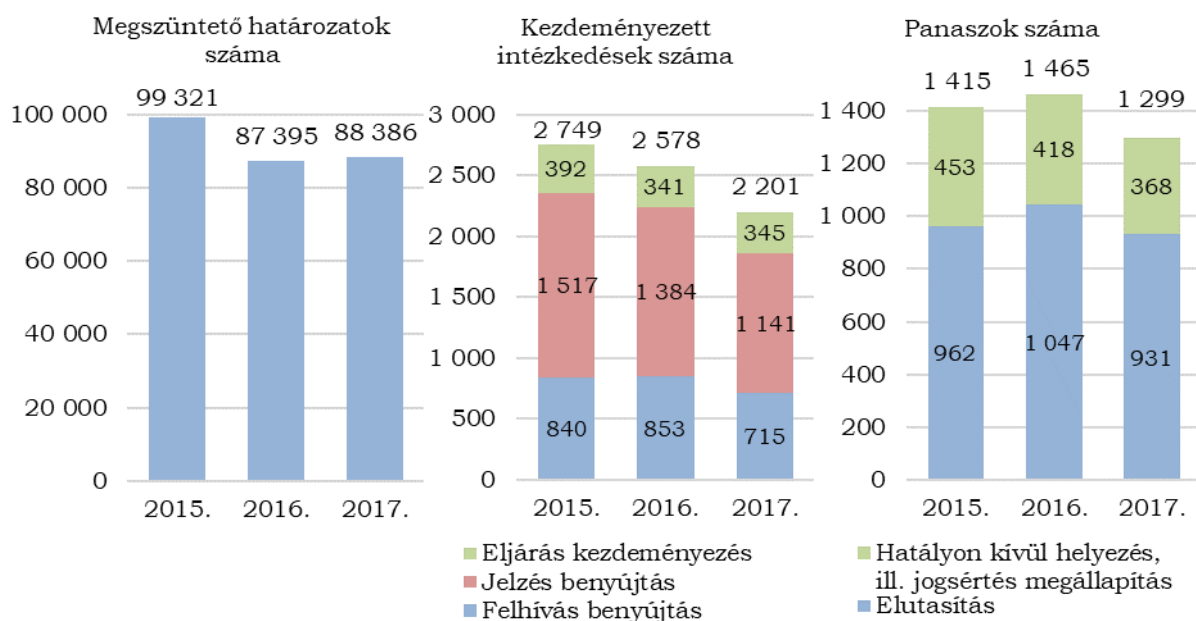
A szabálysértési törvény rendelkezésének megfelelően a rendőri szabálysértési hatóságok elővezetést elrendelő határozatainak és az azzal kapcsolatos eljárás iratainak tanulmányozása elektronikusan történik, de az általános szabálysértési hatóságok – a járási hivatalok – által előterjesztett elővezetést elrendelő határozatok és azok iratai a 2017. évben változatlanul papíron érkeztek, így azonos ügykörben továbbra is kétféle ügymenet alkalmazására volt szükség.

Az ábrából láthatóan a közigazgatási hatóságoktól a 2017. évben a személyi szabadságot korlátozó elővezetés jóváhagyása iránt az előző évinél 12,5%-kal több megkeresés érkezett az ügyészi szervekhez, amelyek döntő hányada az állami adóhatóságtól származott. A jóváhagyás megtagadására csak a megkeresések mintegy 8%-ában, 44 esetben került sor. A lezárt helyiség felnyitásával megtartandó helyszíni szemléhez szükséges jóváhagyást 2 esetben tagadta meg az ügyész.

A szabálysértésekkel kapcsolatos közérdekvédelmi tevékenység meghatározó területe – az elővezetést elrendelő határozatok már ismertetett ellenőrzésén túl – a szabálysértési hatóságok és az előkészítő eljárást folytató rendőri szervek eljárást megszüntető határozatainak ellenőrzése.

A szabálysértési hatóságok és az előkészítő eljárást folytató rendőri szervek eljárást megszüntető határozatainak ellenőrzésével kapcsolatos ügyészi tevékenységre vonatkozó adatokat a következő ábra szemlélteti:

39. ábra
A szabálysértési megszüntető határozatok és a kezdeményezett intézkedések, valamint a panaszok száma a 2015–2017. években

A szabálysértési hatóságok és az előkészítő eljárást folytató rendőri szervek eljárást megszüntető határozatainak ellenőrzése a 2017. évben a

megelőző évhez képest közel azonos, a 2015. évhez képest pedig 11%-kal csökkent számú határozatot érintett. A tárgyévben a megszüntető határozatok több mint egyharmadának törvényességi ellenőrzését a megelőző évhez hasonlóan a Fővárosi Főügyészség végezte.

Az ügyész 5181 ügyben hivatalból intézkedett az ügy iratainak beszerzésére, az érkezett ügyek számához viszonyítva ez átlagosan az ügyek 5,8%-át jelenti.

A szabálysértési hatóságok és az előkészítő eljárást folytató rendőri szervek eljárást megszüntető határozatainak ellenőrzésére irányuló tevékenység eredményeként az ügyész a 2017-ben kezdeményezett intézkedések hozzávetőleg 32%-ában felhívást, mintegy 52%-ában kisebb jelentőségű jogszabálysértés miatti jelzést nyújtott be, illetve az intézkedések 16%-ában más – leginkább büntető felelősségre vonás iránti – eljárást kezdeményezett. Összességében tehát 2201 szabálysértési megszüntető határozatot érintő intézkedésre került sor. Ha az ügyész észlelte, hogy a szabálysértésként elbírált cselekmény a helyes jogi megítélés szerint bűncselekmény, akkor minden esetben kezdeményezte az eljárás alá vont személy büntetőjogi felelősségre vonását.

Az elővezetést elrendelő határozat törvényességi ellenőrzésének eredményeként a határozat hatályon kívül helyezése mellett az ügyész – a törvényi feltételek fennállása esetén – a járásbíróshoz perújítási kérelemmel is él. A bíróság szabálysértési ügyben meghozott végzései ellen az ügyész 1814 esetben nyújtott be perújítási kérelmet, ez a megelőző évhez képest közel 29%-os növekedést jelent.

A perújítások zöme a végrehajtási szakban lévő ügyekben azért szükséges, mert a pénzbírság, illetve a közérdekű munka elzárásra átváltoztatásakor a bíróság előtt nem ismertek azok a személyi körülmények (egészségi állapot, családi tényezők), amelyek kizárják a személyi szabadság elvonásával foganatosítandó büntetés-végrehajtást. Az ügyészi perújítási kérelem benyújtásának további jellemző oka, hogy általában utóbb ismertté vált tények alapján az eljárás alá vont személy szabálysértésnek minősített cselekménye valójában bűncselekmény megállapítására alkalmas.

A szabálysértési ügyben benyújtott panaszok száma a 2017. évben 11%-kal csökkent. A legtöbb ilyen feladat a fővárosban jelentkezett, a 468 ügy a panaszügyek 36%-át jelenti. Az előző évhez hasonlóan a panaszok közel 30%-a megalapozottnak bizonyult, az ügyész ezekben az esetekben hatályon kívül helyezte a szabálysértési hatóság intézkedését, illetve megállapította a jogsértést.

A megbízhatósági vizsgálatokkal kapcsolatos ügyészi tevékenység

A megbízhatósági vizsgálat során a vizsgálatot végző szerv a védett állomány tagját a valóságban is előforduló mesterségesen létrehozott élethelyzetben arra teszteli, hogy a vizsgált személy követ-e el hivatali

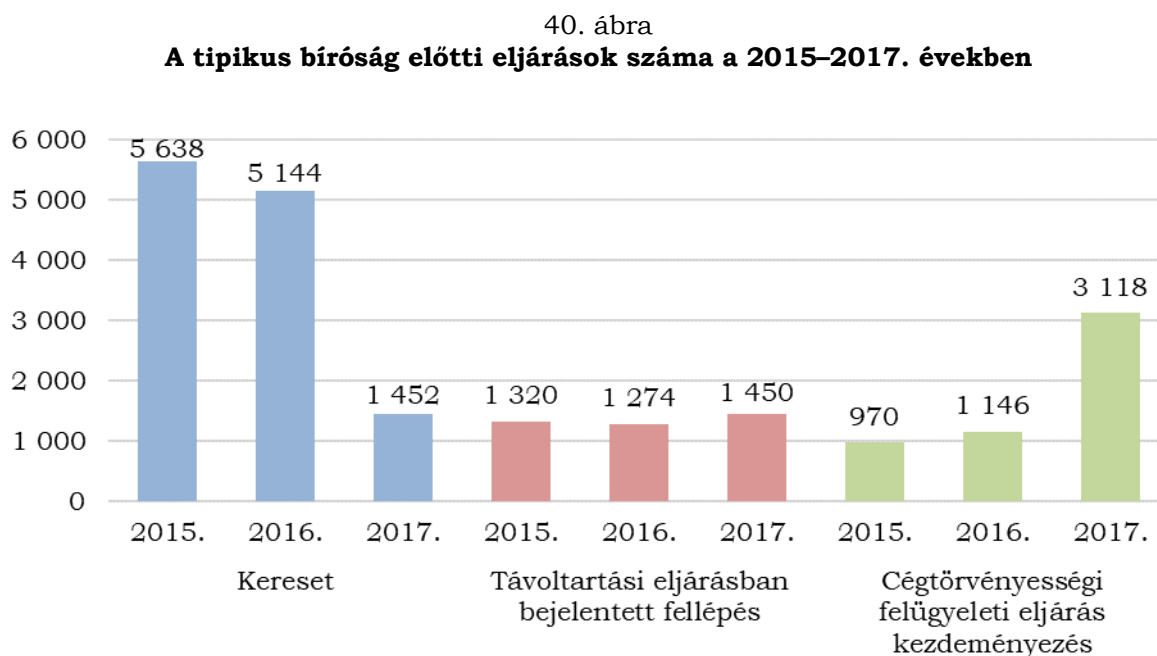
működésével összefüggő bűncselekményt. A megbízhatósági vizsgálat lefolytatására ügyészi jóváhagyást követően kerülhet sor, majd a vizsgálat befejezése után az ügyész a végrehajtás törvényességét is ellenőrzi.

A feladat ellátására kijelölt főügyészségek 2017-ben a Nemzeti Védelmi Szolgálat kezdeményezése alapján 833 megbízhatósági vizsgálatot elrendelő határozatot hagytak jóvá. 64 személy esetében a megbízhatósági vizsgálat jóváhagyását megtagadta az ügyész. Az elvégzett ellenőrzések alapján 17 büntetőeljárás indult a rendőrség, a büntetés-végrehajtás, a kormányhivatal, a katasztrófavédelem, valamint a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal állományába tartozó személyek ellen.

Az ügyész részvétele a bírósági eljárásokban

A közérdekvédelmi szakterületen eljáró ügyész minden olyan ügyben, amelyben az ügyészt, mint az igazságszolgáltatás közreműködőjét, törvény alapján megilleti a bírósághoz fordulás joga, törekszik arra, hogy a bírósági eljárást – amennyiben az ellenérdekű fél saját hatáskörében eljárva a törvénysértő helyzetet vagy állapotot önként megszüntetheti – perelhárító intézkedéssel, illetve felhívással élve kiküszöbölje. Ha a perelhárító intézkedés, illetve felhívás nem vezet eredményre, vagy annak benyújtása nem indokolt, az ügyész bírósághoz fordul.

Az ügyész által kezdeményezett tipikus peres és nemperes eljárásokat a következő ábra szemlélteti:

A keresetek számának nagyarányú, mintegy 72 %-os csökkenése arra vezethető vissza, hogy a civil szervezeteket érintő megváltozott szabályozási környezetben a korábbi peres eljárás megindítására felhatalmazó

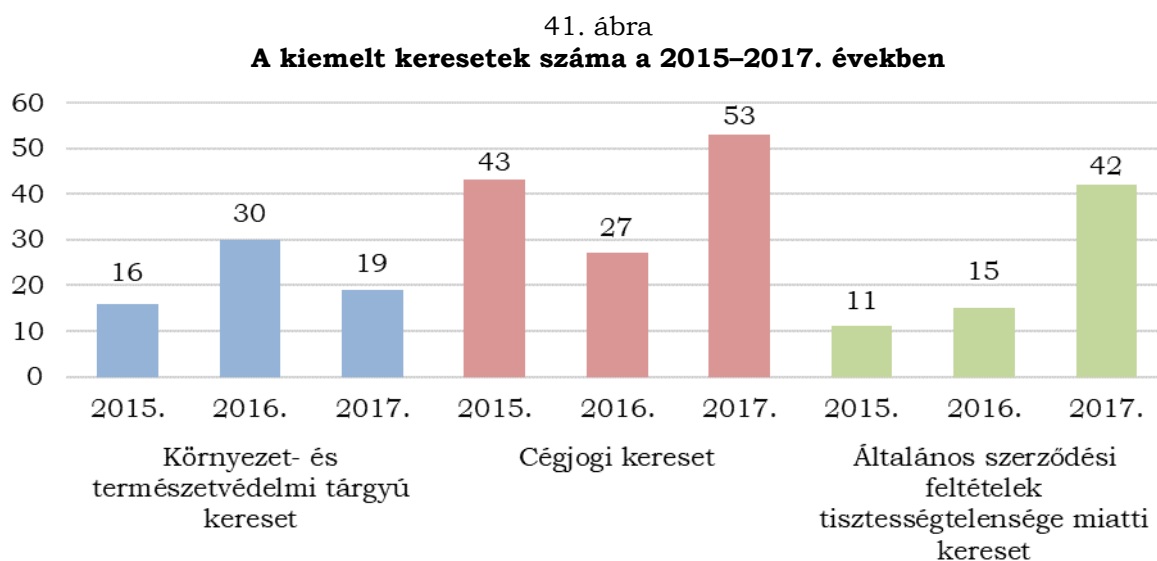
rendelkezők 2017. március 1-jével döntően – feltételhez kötött – nemperes eljárás kezdeményezési felhatalmazássá változtak. A jogszabályváltozás időpontjától az ügyész 2117 esetben fordult civil szervezeti ügyben a bírósághoz nemperes eljárás kezdeményezése érdekében.

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény 13. §-ának (5) bekezdése általános, feltétel nélküli fellépési jogot biztosít az ügyész számára a megelőző távoltartási eljárásban. A hozzátartozók közötti távoltartás elrendelése érdekében az ügyész a 2017. évben 14%-kal több bírósági nemperes eljárásban jelentett be fellépést.

A gazdasági jogi szakterületen a magánjogi ügyészi tevékenység egyik markáns formája a cégeljárásban való közreműködés. Az ügyészség kívülálló szervként cégbejegyzési, illetve változásbejegyzési eljárásokban észlelt törvénysértések kiküszöbölése érdekében az illetékes törvényszék előtt keresetet indíthat. Az ügyész a cégbíróságnál törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását kezdeményezheti, ha a cég nem tartja be a működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, vagy a cégjegyzékbe bejegyzett adatok, létesítő okirati rendelkezések törvénysértőek, hiányosak.

A 2017. évben a cégbírósághoz benyújtott cégtörvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása iránti kérelmek, illetve bejelentések száma az előző évi közel háromszorosára nőtt. Az intézkedést túlnyomó részben az alapozta meg, hogy a cégek a 2014. március 15-én hatályba lépett polgári jogi kódex rendelkezéseivel való igazodási kötelezettségüknek az előírt határidőben nem tettek eleget. Az ügyész számos esetben kezdeményezett cégtörvényességi felügyeleti eljárást abból az okból is, hogy a cégbejegyzési kötelezettség elmulasztása miatt a cégformára előírt cégjegyzéki adatok hiányosak voltak.

Az ügyészi keresetindítások közül a kiemelt keresetek számának alakulását a következő ábra mutatja be:

A környezet- és természetvédelmi törvények alapján az ügyész jogosult keresetet benyújtani a környezeti elemeket sértő, veszélyeztető, továbbá az állatvédelmi szabályokat megszegő magatartástól eltiltás és az okozott kár megtérítése iránt. Az ügyész e körben benyújtott kereseteinek többségére állatkinzó tevékenység miatt került sor. Az eltiltás iránti kereseteknek a már befejeződött eljárásokban a bíróság helyt adott. A környezetveszélyeztető, -károsító tevékenység miatt 2017-ben az ügyész 6 esetben élt – pert megelőző – önkéntes teljesítésre felhívással abból a célból, hogy a határértéket meghaladó káros vízszennyezést, zaj-, levegő- és talajszennyezést a környezethasználók szüntessék meg, az ehhez szükséges beruházások megkezdését igazolják. A felhívások – 1 kivétellel – eredményesek voltak, ez esetben a válasz elmaradásának eltiltás iránti kereset lett a következménye.

A civil szervezetekkel kapcsolatos munkateher 2017. évben bekövetkezett csökkenése folytán a főügyészségek tevékenységének fókuszát áttevődött a cégnyilvántartási adatok elemzésén alapuló, saját kezdeményezésű cégügyekre, illetve erre vezethető vissza az egyéb perek, így a közérdekből indított perek növekvő száma is.

Az előző ábrából az is látható, hogy a 2017. évben az ügyész – a megelőző évit mintegy megduplázva – 53 esetben élt cégjogi keresettel a cégbejegyző (változásbejegyző) végzéseik hatályon kívül helyezése, illetve a létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítása érdekében. Cégügyekben továbbra is jellemző keresetindítási ok volt, hogy a bejegyzési kérelemhez nem csatolták be a kötelező mellékleteket, illetve külföldi jogi személyek esetén hiányoztak a megfelelő hivatalos okiratok a külföldi alapító vagy tag hazai joga szerinti jogalanyiságáról.

A kisebb súlyú, rövid idő alatt kiküszöbölhető jogszabálysértés esetén, így tipikusan a cégadat honlapon való megjelenítésének elmulasztása miatt 136 esetben élt az ügyész perelhárító eszközzel. A perelhárító ügyészi intézkedések eredményre vezettek, így alkalmazásuk révén a költségesebb bírósági eljárás megelőzhető volt.

Az ügyész hatáskörében eljárva kiemelt figyelmet fordít a fogyasztói jogok érvényesülésére, szükséges esetben fellép a fogyasztók érdekeinek védelmében. E feladatát nemcsak a fogyasztóvédelmi hatóság határozatai törvényességének ellenőrzése útján, hanem közérdekű per megindításával – általános szerződési feltétel tisztességtelenségének megállapítására irányuló kereset, illetve fogyasztóvédelmi kereset előterjesztésével – gyakorolja. Az ügyészi közérdekű keresetindítás hatékonysága azért kiemelkedő, mert az ügyészi kereset alapján hozott bírói ítéletek hatálya minden fogyasztóra kiterjed.

Az ügyész az általános szerződési feltételek tisztességtelensége miatti

perindítási felhatalmazásával a legnagyobb számban az utazásszervezéssel, ingatlanközvetítéssel, internetes kereskedelemmel foglalkozó gazdálkodó szervezetekkel szemben élt. E körben a fellépések száma jelentősen emelkedett, az ügyész a 2017. évben 42 keresetlevelet nyújtott be. Kiemelendő, hogy az ügyész 56 esetben – döntő többségében még a beszámolási időszakban eredményessé vált – perelhárító intézkedést alkalmazott, biztosítva ezzel az általános szerződési feltételek tisztességtelen voltának gyors és hatékony kiküszöbölését. Mindezen túl a tavalyi évben a fogyasztók széles körét érintő jogsértés miatt 2 fogyasztóvédelmi keresetet is benyújtott az ügyész: az egyiket utazási iroda által az ügyész álláspontja szerint törvénysértően alkalmazott foglalási díj miatt, míg a másikat mobilszolgáltató ellen azért, mert az sms-ben küldött fizetési felszólítások díját az ügyészi álláspont szerint jogellenesen számítja fel a fogyasztónak.

A gyermek- és ifjúságvédelmi közérdekvédelmi tevékenység

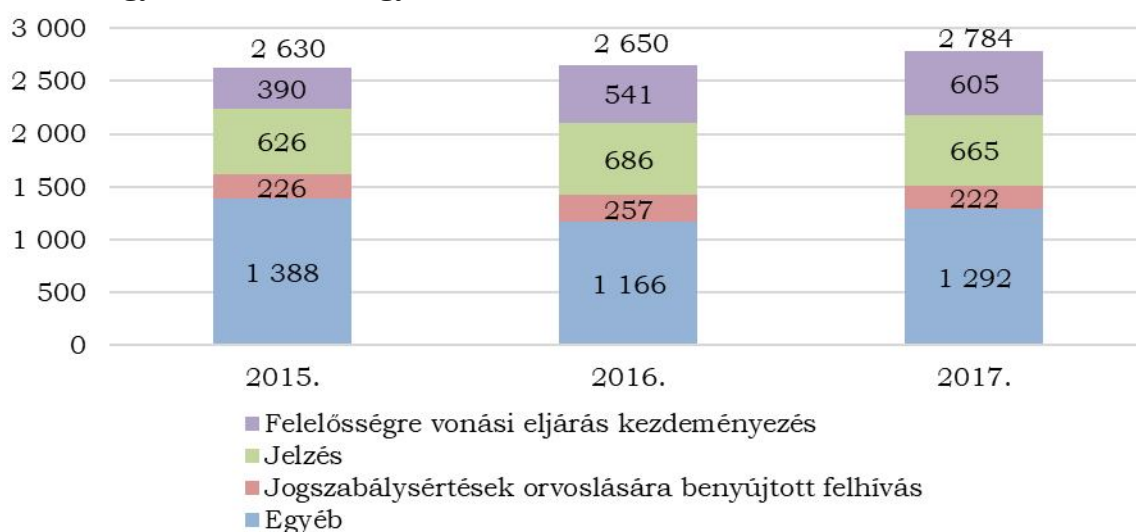
Az ügyész az Ütv. 29. §-ának (7) bekezdésében biztosított jogkörében jogosult a gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet folytató intézmények működésének törvényességét ellenőrizni. Az előző évekhez hasonlóan az ügyészség 2017-ben is elvégezte az országban működő 23 speciális szakellátást nyújtó gyermekvédelmi intézmény átfogó ellenőrzését. Emellett az ügyészi ellenőrzések kiterjedtek 65 gyermekotthon és befogadó gyermekotthon működésének vizsgálatára is. Az ellenőrzések célja elsősorban a gyermeki jogok érvényesülése betartásának vizsgálata volt, továbbá a speciális gyermekotthonokban az ügyészek kiemelten vizsgálták a személyes szabadságot korlátozó intézkedések jogszerűségét.

Az ellenőrzések több esetben feltárták a jogszabályokban előírt tájékoztatási, értesítési kötelezettségek, dokumentálási feladatok elmulasztását, nem megfelelő formában, illetve késedelmesen történő teljesítését, amely a személyes szabadságot korlátozó intézkedések során is előfordult. Az intézményeknél tapasztalt jogszabálysértések 166 ügyészi intézkedés benyújtását indokolták.

Az ügyész a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben előírt jelzési, illetve hatósági eljárás kezdeményezési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartás iránti ügyekben a családvédelmi koordinációért felelős gyámhivatalokhoz 1011 alkalommal élt figyelemfelhívó jelzéssel az ügyész. Gyermekek védelemben vétele érdekében 291 hatósági eljárás kezdeményezése történt.

A fiatalkorúak gyermekvédelmi ügyeiben a kiemelt intézkedések számának alakulását a következő ábra mutatja be:

42. ábra

A gyermekvédelmi ügyek kiemelt intézkedései a 2015–2017. években

A fiatalkorúak gyermekvédelmi ügyeiben a 2017. évben a kiemelt intézkedések száma a megelőző évihez képest mérsékelten, közel 5%-kal emelkedett. A kiemelt ügyészi intézkedések körébe tartozóan a hatóságok döntéseiben észlelt jogsabálysértések orvoslására a 2017. évi intézkedések mintegy 8%-ában felhívás benyújtására került sor, az intézkedések közel 24%-ában élt az ügyész jelzéssel, felelősségre vonási eljárás kezdeményezése az intézkedések hozzávetőleg 22%-ában történt. Ez utóbbiból büntető felelősségre vonási eljárást 580 esetben kezdeményezett az ügyész a fiatalkorú érdekében a tartási kötelezettség elmulasztása és testi sértés, valamint csekély mennyiségű kábítószer kínálása, átadása, illetve fogyasztása miatt.

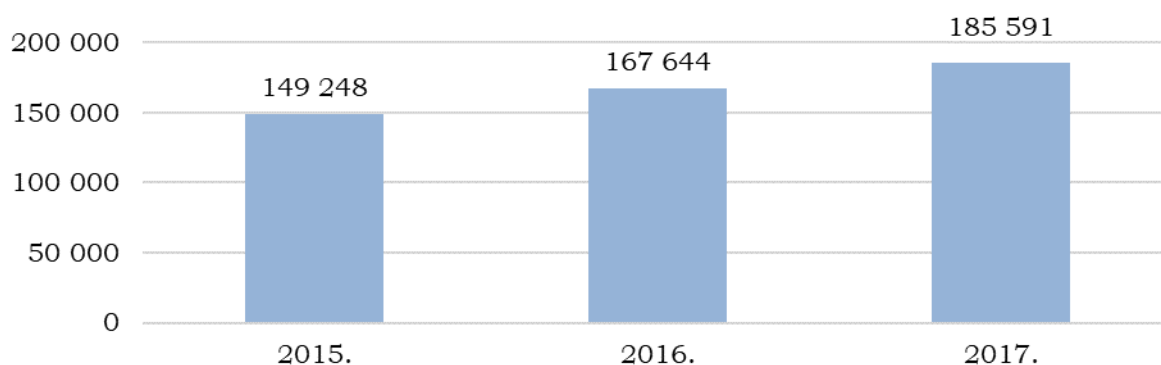
3.2. A büntetés-végrehajtás törvényességi felügyelete

Az ügyész alapfeladatai közé tartozik, hogy törvényességi felügyeletet lát el a büntetések, a mellékbüntetések, az intézkedések, a személyi szabadságot elvonó és azt korlátozó eljárási kényszerintézkedések, valamint az utógondozás végrehajtásáról, továbbá a bűnügyi, a szabálysértési, a körözési nyilvántartás és a központi elektronikus hozzáférhetlenné tételi határozatok adatbázisának kezeléséről rendelkező jogszabályi előírások megtartása felett, valamint közreműködik a büntetés-végrehajtási bíró (bv. bíró) eljárásában.

A büntetés-végrehajtási törvényességi felügyeleti és jogvédelmi (bv. felügyeleti) szakterületen bekövetkezett feladatnövekedést jól érzékelteti az érdemi érkezések számának az alakulása. A következő ábrából egyértelműen kitűnik, hogy ez a mutató az utóbbi években folyamatosan növekszik.

43. ábra

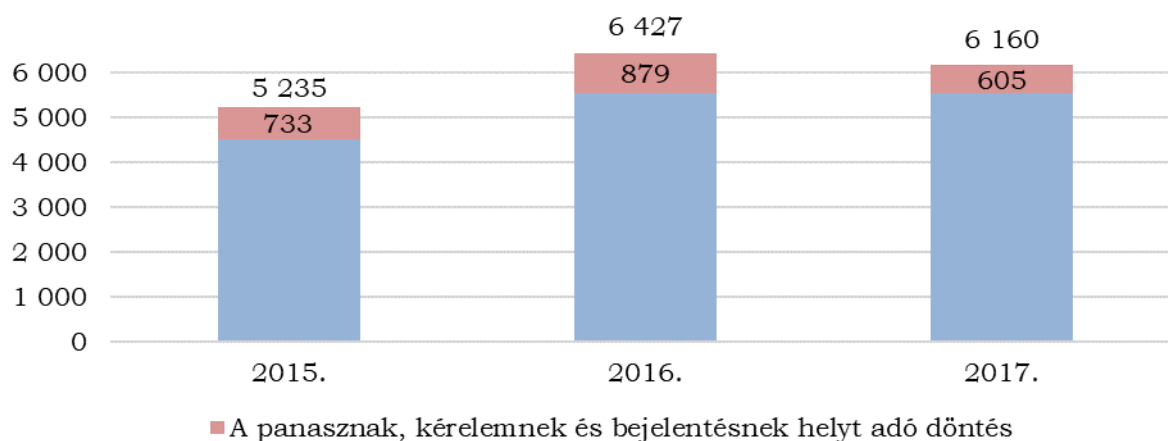
A büntetés-végrehajtási törvényességi felügyeleti és jogvédelmi szakterületen az érdemi érkezések számának alakulása a 2015–2017. években

Az érdemi érkezéseken belül 2017-ben a 2016-ban tapasztaltaktól eltérő irányú, azaz csökkenő változás volt megfigyelhető az ügyészekhez érkezett panaszok, kérelmek és bejelentések számában. A jelzett változásokat a következő ábra szemlélteti.

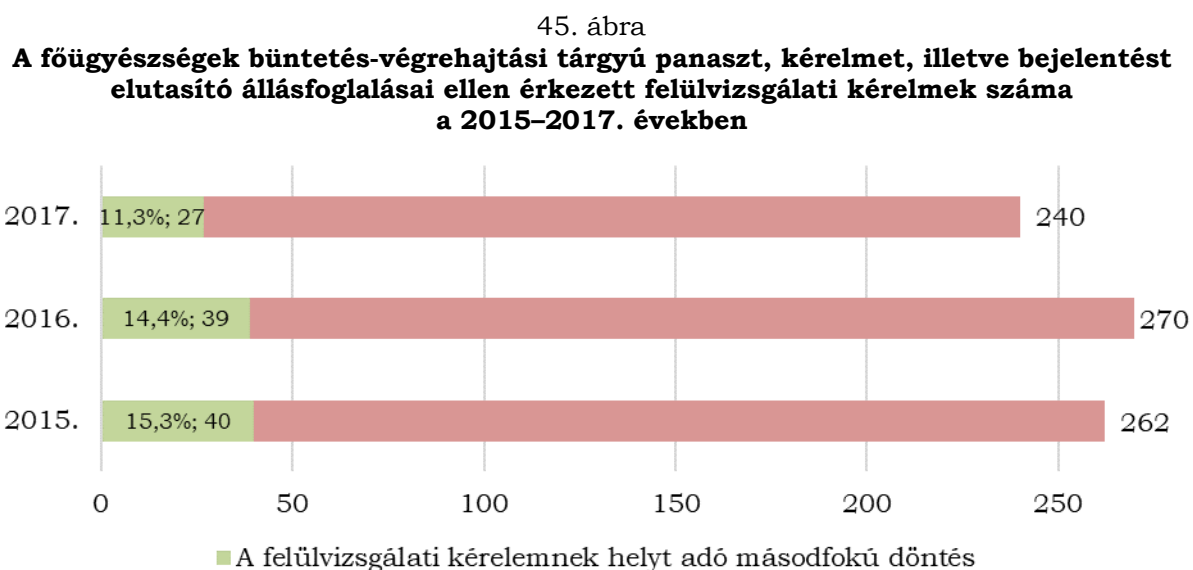
44. ábra

A büntetés-végrehajtási törvényességi felügyeleti és jogvédelmi ügyészekhez érkezett panaszok, kérelmek és bejelentések számának alakulása a 2015–2017. években

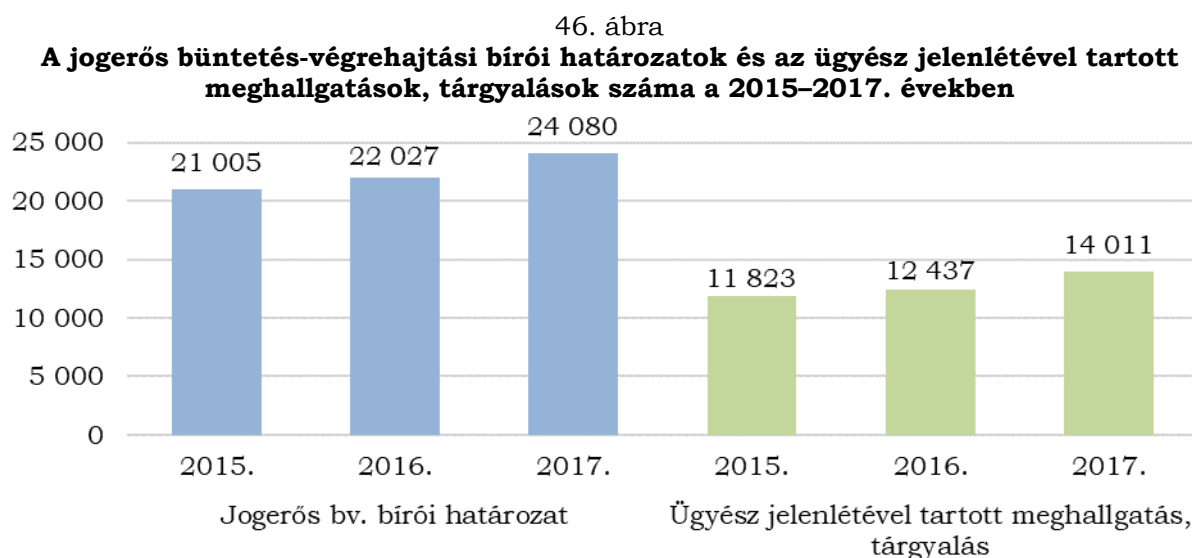
A csökkenés oka leginkább abban keresendő, hogy 2017. január 1-jén bevezetésre került az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanításra irányuló bv. bírói eljárás, ezért a jelzett időponttól kezdődően a fogvatartottak a bánásmóddal kapcsolatos sérelmeik egy részének orvoslását nem a bv. felügyeleti ügyészekről, hanem a bv. bírótól várják. A panaszoknak, kérelmeknek és bejelentéseknek helyt adó döntés meghozatalára az esetek 9,8%-ában (2016: 13,7%, 2015: 14%) került sor. Ezen arány csökkenése a felügyelt végrehajtó szervek egyre jogszerűbb feladatellátására utal.

A főügyészségek büntetés-végrehajtási tárgyú panaszt, kérelmet, illetve bejelentést elutasító állásfoglalásai ellen az elmúlt három évben a Legfőbb Ügyészségre érkezett felülvizsgálati kérelmek számának alakulása a következő ábrán látható.

Az adatokból megállapítható, hogy a Legfőbb Ügyészség 2017-ben az ügyek 11,3%-ában adott helyt a bejelentett jogorvoslati kérelmeknek. A felülvizsgálati kérelmek számának, valamint az azoknak helyt adó másodfokú döntések arányának (2016: 14,4%, 2015: 15,3%) az elmúlt évben egyidejűleg bekövetkezett csökkenése az elsőfokú bv. felügyeleti ügyészi munka színvonalának javulását jelzi.

A bv. bírói eljárásban történő közreműködés a szakterületi ügyészek munkájának jelentős hányadát teszi ki. A bv. bírák eljárásaiban született jogerős határozatok, illetve az ügyész részvételével tartott meghallgatások, valamint tárgyalások számának alakulását a következő ábra szemlélteti.

A bv. bírói eljárásokban született jogerős végzések számának évek óta tartó növekedését alapvetően a bv. bíró hatáskörének bővülése (reintegrációs őrizet elrendelése és megszüntetése, alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítás) eredményezte.

Az ügyészi részvétellel tartott tárgyalások, illetve meghallgatások számának 2017-ben az előző évhez képest bekövetkezett növekedése (12,7%) némileg meghaladta a jogerős bv. bírói határozatok számában tavaly tapasztalt emelkedést (9,3%), ami azt mutatja, hogy a szakterületi ügyészek aktivitása ezen a területen kis mértékben fokozódott.

A szabadságvesztés végrehajtásához kapcsolódó legjellemzőbb bv. bírói határozatokra vonatkozó számadatokat a következő táblázat tartalmazza:

4. táblázat

A szabadságvesztés végrehajtásához kapcsolódó fontosabb büntetés-végrehajtási bírói döntések adatai a 2015–2017. években

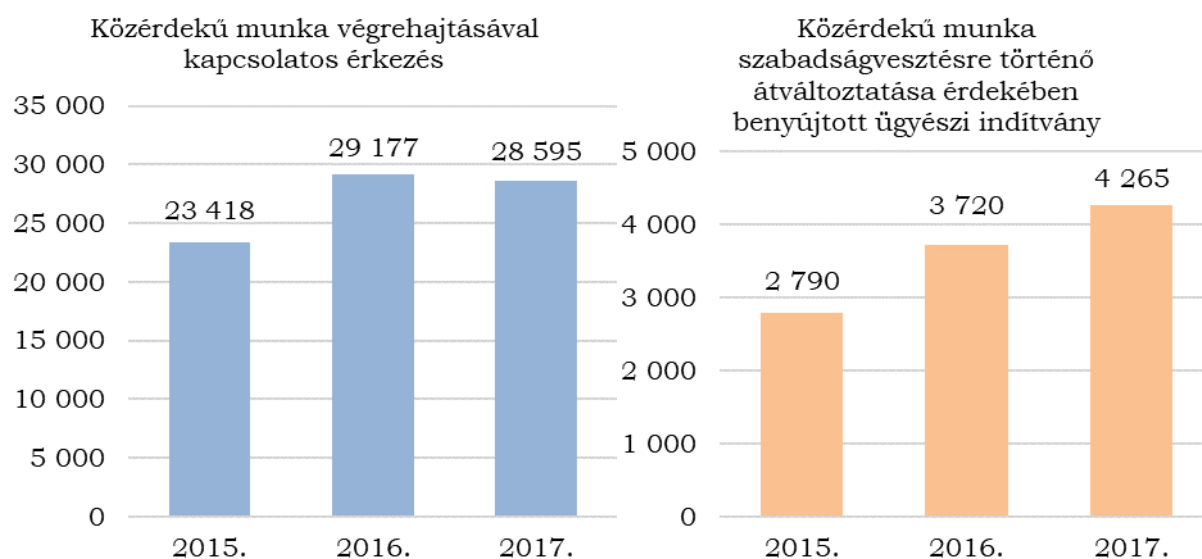
Év	Feltételes szabadságra bocsátás	Feltételes szabadságra bocsátás mellőzése	Enyhébb fokozatba helyezés	Szigorúbb fokozatba helyezés	Enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazását elrendelő döntés	Enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazását megszüntető döntés
2015.	5 075	1 189	1 218	37	228	9
2016.	4 740	1 260	930	42	300	13
2017.	4 201	1 423	726	78	195	12

Ezen adatok közül az elítéltek jogi helyzetét leginkább befolyásoló feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatos bv. bírói döntések statisztikai adatainak kiemelése indokolt. A vonatkozó adatokból – tekintettel arra, hogy alapvető jelentőségű jogszabályváltozás e téren az utóbbi néhány évben nem történt – egyértelműen a feltételes szabadság jogintézményével kapcsolatos bv. bírói gyakorlat szigorodására lehet következtetni. Hasonló jelenség figyelhető meg a fokozatváltás körében. Az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazásáról rendelkező bv. bírói határozatok számának csökkenése a jogintézménnyel konkuráló reintegrációs őrizet térnyerésével magyarázható. Az ezen kedvezmény megszüntetését eredményező döntések számában az elmúlt években nem történt érdemi változás.

A közérdekű munka végrehajtásával kapcsolatos érkezések és a közérdekű munka szabadságvesztésre történő átváltoztatására irányuló ügyészi indítványok számának alakulását a következő ábra szemlélteti.

47. ábra

A közérdekű munka végrehajtásával kapcsolatos érkezők és a szabadságvesztésre történő átváltoztatása érdekében benyújtott ügyészi indítványok száma a 2015–2017. években

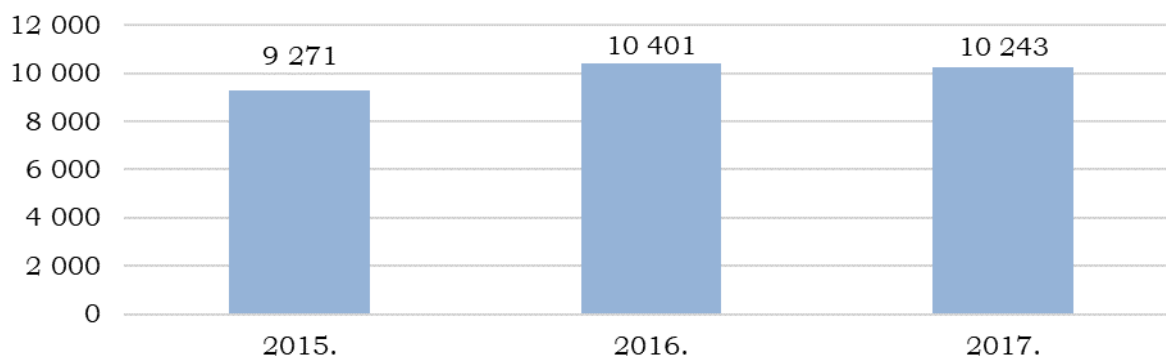

E körben kiemelészt érdemel, hogy közérdekű munka szabadságvesztésre történő átváltoztatása érdekében 2017-ben 14,7%-kal több ügyészi indítvány került benyújtásra, mint a megelőző évben. Az átváltoztatásra irányuló indítványok számának évről évre történő emelkedése az elítéltek együttműködési szándékának folyamatos csökkenésére utal.

A személyes szabadsággal összefüggő törvénysértések megszüntetése egy jogállamban azonnali intézkedést igényel. Ezt biztosítja a bv. felügyeleti ügyészek vizsgálati és intézkedési jogköre, amellyel az elmúlt évben is kitartó következetességgel éltek. A vizsgálatok számának alakulása a következő ábrán látható:

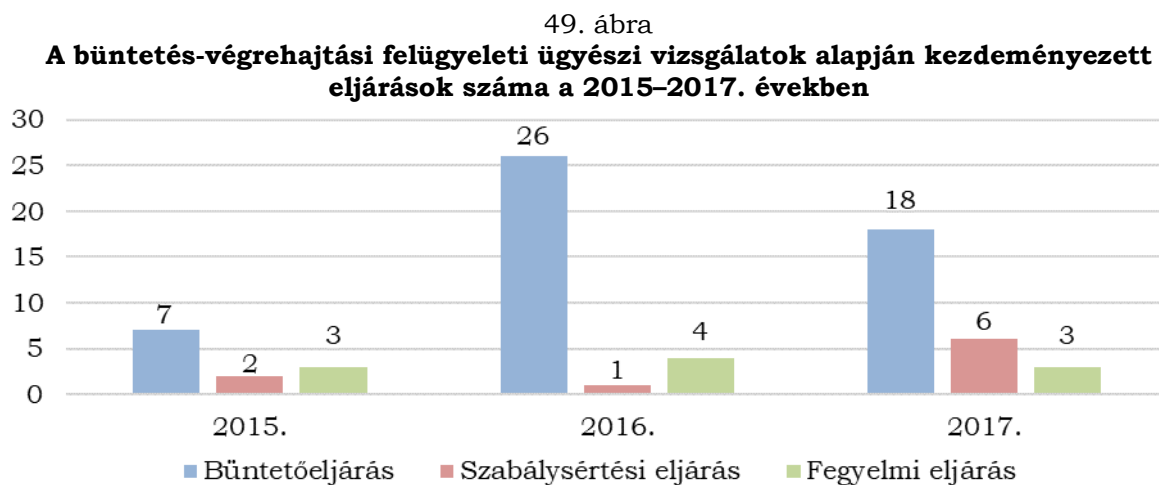
48. ábra

A büntetés-végrehajtási felügyeleti ügyészi vizsgálatok száma a 2015–2017. években

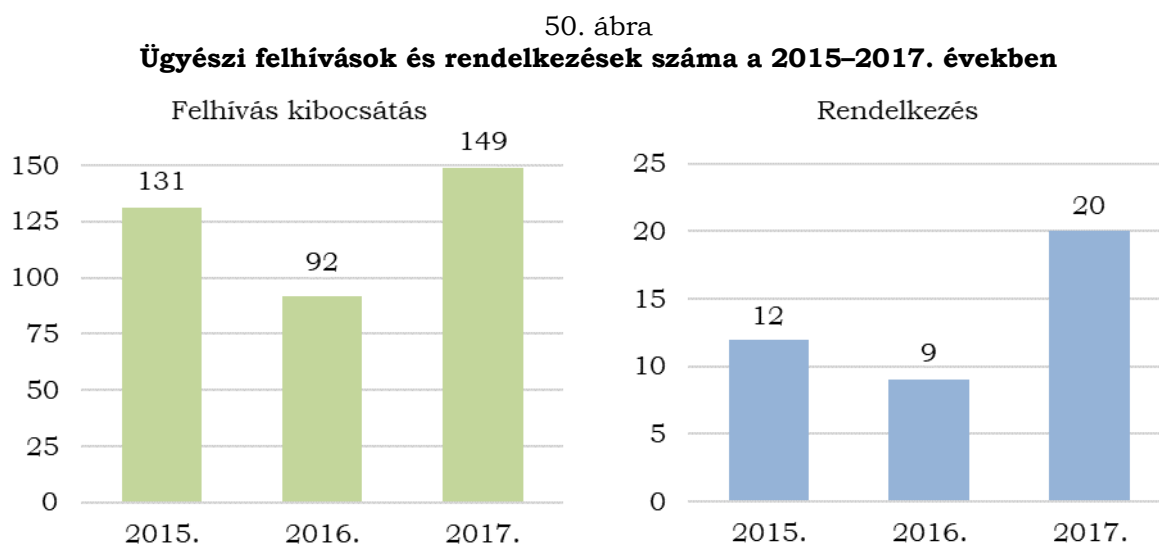

A 2016. évhez képest az elvégzett vizsgálatok számában 2017-ben tapasztalható 1,5%-os csökkenés nem tekinthető szignifikáns változásnak.

Az ügyészi vizsgálatok alapján kezdeményezett eljárások számának változása a következő ábrán figyelhető meg:

A szakterület ügyészei ellenőrzéseik segítségével az elmúlt évben is feltárták a büntetés-végrehajtás területén előforduló jogszabálysértéseket, és azok megszüntetése, valamint megelőzése érdekében határozottan felléptek. A bv. felügyeleti ügyészek által benyújtott felhívások és rendelkezések számának alakulását a következő ábra mutatja:

A bv. felügyeleti ügyészek által lefolytatott vizsgálatok tárgyát többek között az alábbiak képezték:

- a reintegrációs őrizet végrehajtása,
- a fogvatartottakkal szemben alkalmazott kényszerítő eszközök jogszerűsége,
- a fogvatartottak befogadása és szabadítása,
- a házi őrizet végrehajtása,
- a jóvátételi munka végrehajtása,
- a fiatalkorú fogvatartottakkal kapcsolatos speciális szabályok érvényesülése,

- a közügyektől eltiltás végrehajtása,
- a sportrendezvények látogatásától való eltiltás végrehajtása,
- a pártfogó felügyelet végrehajtása,
- a vagyonelkobzás végrehajtása.

A szakterület ügyészeinek hosszú idő óta kiemelt feladatát képezi a fogvatartottakkal való bánásmód törvényességének folyamatos ellenőrzése. A 2017-ben elvégzett országos vizsgálat szerint a korábbi évekhez hasonlóan hazánkban a fogvatartottakkal való bánásmód – bár nem volt mentes az eseti jelleggel előforduló hibáktól, hiányosságoktól – általában megfelelt a nemzetközi jogi normákban és ajánlásokban megfogalmazott elvárásoknak, valamint a hatályos jogszabályokban előírtaknak.

A főügyészségek részjelentései alapján rögzíthető, hogy a fogvatartottak emberi méltósága a fogva tartó intézetekben alapvetően nem sérült, és a diszkrimináció tilalmát is megtartották. A bv. szerveknek változatlanul problémát jelentett a fogvatartottak jogszerű elhelyezése, mivel a túlzsúfoltságot és az abból eredő nehézségeket – minden eddigi törekvés ellenére – még nem sikerült megszüntetni.

Az említetteken kívül a fogva tartási intézetekben tartott vizsgálatok során feltárt jellemző jogszabálysértések a következők voltak:

- a fogvatartottak elhelyezésére szolgáló zárkákban a jogszabályban előírt berendezési és felszerelési tárgyakat nem biztosították maradéktalanul,
- a zárkákban kialakított mellékhelyiségeket nem különítették el megfelelően a zárka többi részétől,
- a tisztálkodásra rendszeresített helyiségek higiénája nem felelt meg az előírásoknak,
- a fogvatartottaknak biztosított ételmezés hiányosságokat mutatott.

A korábbi években megállapítottaktól eltérően a vizsgált időszakban számottevően csökkent a fogva tartó állomány tagjai részéről a fogvatartottakkal szemben etnikai csoporthoz tartozásukra utaló kifejezések használata.

Az ügyészi szervek az esetenként megállapított hiányosságok megszüntetése érdekében a szükséges intézkedéseket megtették, és a rendelkezésükre álló törvényes eszközökkel közreműködtek a feltárt hibák kiküszöbölésének, valamint azok jövőbeli megakadályozásának érdekében.

Az elmúlt esztendőben az illetékes főügyészségek a Legfőbb Ügyészség iránymutatása alapján vizsgálták a büntetés-végrehajtási intézetekben a fogvatartottak által használt helyiségek falán kiépített, e helyiségekbe ellenőrzési céllal betekintést biztosító nyílások kialakításának és használatának módját. Az elvégzett vizsgálatok eredménye alapján megállapítást nyert, hogy a kémlelő nyílások jelzett célú használata törvényességi szempontból nem elfogadható, ugyanis annak nincsenek meg a jogszabályi feltételei. Erre figyelemmel a Legfőbb Ügyészség, valamint az

illetékes főügyészség a törvényesség biztosítása érdekében megtette a szükséges intézkedéseket.

Az előző évben ugyancsak a Legfőbb Ügyészség iránymutatása alapján törvényességi felügyeleti vizsgálat folyt a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal Körmendi Ideiglenes Befogadó Állomásán, valamint az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézetben (IMEI).

A befogadó állomáson elvégzett ellenőrzés az ott tartózkodó személyek elhelyezési és ellátási körülményeinek jogszerűségére, továbbá a velük való bánásmód törvényességére terjedt ki. Az ellenőrzött tárgykörökben az ügyészek nem tártak fel jogszabálysértést, így intézkedésre nem volt szükség.

Az IMEI-ben lefolytatott vizsgálat keretében az ügyészek – egyebek mellett – az akadálymentesítettség hiányát, egyes tisztálkodó helyiségek nem megfelelő állapotát és esetenként a rendkívüli eseményekkel összefüggő jelentéstétel indokolatlan mellőzését állapították meg, melyek miatt a szükséges és jellemzően eredményre vezető ügyészi intézkedések megtörténtek.

A bűnügyi nyilvántartásokat 2017. január 1. napjától kezelő Belügyminisztérium Nyilvántartások Vezetéséért Felelős Helyettes Államtitkársága Bűnügyi Nyilvántartó Hatóságának (BNYH) működése felett ellátott ügyészi törvényességi felügyeleti tevékenységet a Legfőbb Ügyészség az elmúlt évben is a korábban kialakított vizsgálati módszertan alapján végezte. Ez lehetővé tette a tipikusnak minősülő adatrögzítési hibák, illetve hiányosságok feltárását elsősorban a köztársasági elnök által hozott kegyelmi határozatok, a bírósági mentesítésről rendelkező, valamint a büntetés vagy intézkedés végrehajthatóságának elévülését megállapító bírósági döntések tekintetében. A megállapított hiányosságok és hibák megszüntetése, valamint az adatközlések alapjául szolgáló törvénysértő bírósági végzések hatályon kívül helyezése és a törvénynek megfelelő új határozatok meghozatala érdekében az ügyészek a szükséges intézkedéseket minden esetben megtették.

A főügyészségek 2017-ben is jelentős számban észleltek eljárásuk során – elmaradt vagy téves adatközlésből, illetve pontatlan adatrögzítésből eredő – helytelen adatot a bűnügyi nyilvántartásokban. Jelentéseik és az ahhoz csatolt dokumentumok alapján a Legfőbb Ügyészség kezdeményezte a BNYH-nál a nyilvántartási adatok javítását, ezzel is hozzájárulva a bűnügyi nyilvántartások törvényességének és közhitelességének biztosításához.

A bv. felügyeleti szakterület a 2010. év vége óta felügyeli a kitoloncolások végrehajtásának törvényességét, amely feladat ellátását az Európai Bizottság folyamatosan figyelemmel kíséri. E feladatkörön belül kiemelt jelentőségű a légi úton történő kitoloncolások törvényességi felügyelete, amelynek keretében a szakterületi ügyészek 2017-ben is az előző években tapasztalt intenzitással ellenőrizték a kényszerintézkedések végrehajtását a származási országba történő visszaszállításig.

4. A legfőbb ügyész tevékenysége

4.1. Az Országgyűléshez kapcsolódó tevékenység

Az Alaptörvény 7. cikkének (1) bekezdése alapján az országgyűlési képviselő kérdést intézhet a legfőbb ügyészhez a feladatköréhez tartozó bármely ügyben.

Az országgyűlési képviselők 2017-ben 93 írásbeli választ igénylő kérdést, 5 azonnali kérdést és 4 szóbeli választ igénylő kérdést intéztek a legfőbb ügyészhez. A kérdéseket a 2. melléklet tartalmazza.

Az ügyészség 2016. évi tevékenységéről szóló országgyűlési beszámolót az Igazságügyi bizottság 2017. november 21-én, majd az Országgyűlés plenáris ülése november 30-án megvitatta, és december 12-én elfogadta (H/18542).

4.2. A legfőbb ügyészt illető egyes jogosítványok gyakorlása

A Be. 431. §-a szerint a legfőbb ügyész kizárólagos joga, hogy a Kúriánál a törvényesség érdekében jogorvoslatot jelentsen be a bíróság jogerős, más rendkívüli jogorvoslattal nem támadható, törvénysértő határozata ellen. Erre 2017-ben 28 esetben került sor. A tárgyévben jelentősen növekedett azon ügyek száma, amelyekkel kapcsolatban a külföldi ítélet törvénysértő elismerése vagy a bűnismétlés törvénysértő megállapítása miatt kellett ezzel a rendkívüli perorvoslattal élni. Mindössze két esetben volt szükség törvénysértő hatályon kívül helyezés ellen a törvényesség érdekében jogorvoslat bejelentésére. Ez arra enged következtetni, hogy a korábbi évek eredményes indítványai nyomán kialakult a megfelelő bírósági gyakorlat.

A Kúria a tárgyévben 24 jogorvoslati indítványt bírált el, és 22 esetben a legfőbb ügyészi indítványnak megfelelően döntött. Eredményes volt a rőszkei zavargás miatt indított bűnügyben a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróság ítélete hatályon kívül helyezéséről hozott törvénysértő határozata elleni indítvány is.

A Kúria 2 esetben nem osztotta a jogorvoslati indítványban kifejtett érveinket. Az egyik jogorvoslati indítvány annak a kérdésnek a vizsgálatára irányult, hogy a jogerős ítéletből kirekesztett, a külföldi hatóság által szolgáltatott bizonyítékot valóban törvénysértően, provokáció útján szerezték-e meg. A kérdés eldöntése azonban a Kúria érdemi vizsgálatot elutasító álláspontja miatt elmaradt. Nem értett egyet a Kúria azzal sem, hogy a perújítási eljárás során törvénysértő magának a perújítási eljárásnak a megszüntetése, a jogerős alapítélet hatályon kívül helyezése és a büntetőeljárásnak az alapügyre kiterjedő megszüntetése helyett.

Az 1956. évi forradalom és szabadságharc utáni leszámolással összefüggő elítélések semmisségének megállapításáról szóló, a 2016. évi LVI. törvény által módosított 2000. évi CXXX. törvény 2. §-a (2) bekezdésének

a) pontja felhatalmazta a legfőbb ügyészt, hogy hivatalból indítványt tegyen a Kúriánál a törvénnyel érintettek számára a semmisségi igazolás kiadása iránt. A 2017. évben 40 személy (2016: 21) esetében került erre sor. A Kúria az indítványoknak megfelelően igazolta az eljárás semmisségét.

A bírósági gyakorlat egységesítésének legfontosabb eszköze a Kúria alsóbb bíróságokra kötelező jogegységi határozata. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 33. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján a legfőbb ügyész is élhet jogegységi eljárás kezdeményezésével.

A büntetőjogi szakágban a bírósági gyakorlat alakulása 2017-ben lényegesen több esetben tette szükségessé a jogegységi eljárás kezdeményezését, mint korábban. Az elmúlt évben 7 jogegységi eljárás indult, ebből 6 a legfőbb ügyész kezdeményezésére.

Jogegységi határozat meghozatalát indítványozta a legfőbb ügyész többek között abban a kérdésben, hogy a hitelező tekinthető-e a csődbűncselekmény sértettjének, és így megilleti-e a polgári jogi igény előterjesztésének joga, illetve pótmagánvádlóként felléphet-e.

A pedagógusok által a tanítványaik sérelmére elkövetett bántalmazások ügyében eltérő jogerős ítéletek születtek azzal kapcsolatban, hogy a pedagógus a büntetőjogi felelősség szempontjából közfeladatot ellátó személynek minősül-e, vagy csak a büntetőjogi védelem körében tekintendő annak. E kérdés tisztázása is jogegységi határozat meghozatalának indítványozását igényelte.

A Kúria a jogegységi indítványaink közül a tárgyévben egyet bírált el, és a legfőbb ügyészi indítványnak megfelelően döntött.

A 2017. évben a legfőbb ügyész a közérdekvédelmi szakterületen 3 jogegységi eljárásban tett írásbeli nyilatkozatot. A Kúria tanácselnökének felülvizsgálati eljárásban tett felhívására pedig ugyancsak 3 ügyben fejtette ki szakmai véleményét (*amicus curiae*).

A legfőbb ügyész indítványozza az országgyűlési képviselőknek az Alaptörvény 4. cikkében biztosított mentelmi joga felfüggesztésére irányuló – az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvényben és a Házsabályban szabályozottak szerinti – eljárást. A legfőbb ügyész a mentelmi jog felfüggesztését büntetőügyben a vádirat benyújtásáig terjeszti elő a házelnökhöz. Szabálysértési ügyben pedig akkor indítványozza a mentelmi jog felfüggesztését, ha arról az országgyűlési képviselő önként nem mond le.

A 2017. évben a legfőbb ügyész nem tett büntetőeljárás lefolytatása céljából országgyűlési képviselő mentelmi jogának felfüggesztésére irányuló

indítványt. Az országgyűlési képviselőkkel azonos, illetve ahhoz hasonló mentelmi joguk miatt a legfőbb ügyész három ügyész mentelmi jogát függesztette fel (közülük egy ügyész mentelmi jogának felfüggesztését a gyanúsítottal közös lakóhelyén történő házkutatás elvégzésére korlátozva), és további két bíró mentelmi jogának felfüggesztését indítványozta. Az indítványok eredményesek voltak. Diplomáciai mentesség miatt a legfőbb ügyész egy ENSZ diplomata mentelmi jogának felfüggesztésére tett indítványt a külpolitikáért felelős miniszternek.

Szabálysértési ügyben a 2017. évben mentelmi jog felfüggesztését célzó megkeresés nem érkezett. 2 esetben az országgyűlési képviselő az ellene közlekedési szabálysértés miatt indult eljárásban mentelmi jogáról lemondott, ezért a legfőbb ügyész a szabálysértési hatóság felelősségre vonásról rendelkező jogerős határozatáról adott tájékoztatást a házelnöknek.

A legfőbb ügyész véleményt nyilváníthat egyes jogszabályok tervezeteiről. A tárgyévben a véleményezésre megküldött jogszabálytervezetek száma meghaladta a 210-et, ebből a büntetőjogi szakágat érintő tervezet mintegy 50 volt. A legfőbb ügyész, illetve átruházott jogkörben az ügyészség vezetői a 2017. évben a megküldött tervezetek negyedét meghaladóan, a büntetőjogi szakágat érintő tervezetek esetében pedig több mint egyharmadára tettek észrevételt.

A legfőbb ügyész törvényben biztosított joga, hogy normatív utasításban szabályozza a vezetése, irányítása, felügyelete alá tartozó szervek szervezetét és működését, továbbá tevékenységét, valamint körlevelet adjon ki az ügyészség működésének, szakmai tevékenységének, a szakágak együttműködésének segítésére. A 2017. évben 29 legfőbb ügyészi utasítás és 4 legfőbb ügyészi körlevél kiadására került sor. A legfőbb ügyészi utasítások jelentős részének – 7 utasítás – kiadását az Üjt. 2017. október 1-jétől hatályos módosítása tette szükségessé.

4.3. A legfőbb ügyész nemzetközi tevékenysége

A legfőbb ügyész nemzetközi tevékenységének prioritásai 2017-ben is az európai uniós tagállamokkal és a keleti partnerekkel való kapcsolatépítés, illetve kapcsolattartás voltak.

2017. január 11. és 13. között Dr. Polt Péter részt vett az orosz ügyészség megalapításának 295. évfordulóján rendezett ünnepségen Moszkvában. A rendezvény keretein belül kétoldalú találkozóra került sor Jurij Jakovlevics Csajka, az Orosz Föderáció legfőbb ügyésze és magyar partnere között. A találkozó során a felek aláírták a két szervezet 2017–2018-as évekre szóló együttműködési programját, amely kiterjed az immár nyolcéves szakértői csereprogram folytatására, valamint a szakmai és a tudományos együttműködés elmélyítésére.

Egyiptomi partnere meghívására Dr. Polt Péter 2017. március 21. és 24. között Kairóba látogatott a kétoldalú kapcsolatok felvétele céljából. A két

ügyészi szervezet közötti kooperációs szándékot megerősítendő Nabeel Ahmed Sadek egyiptomi legfőbb ügyész és Dr. Polt Péter Együttműködési Megállapodást írt alá. E szerint a felek megerősítik a szervezett bűnözés, a terrorizmus, a korrupció, az ember- és kábítószer-kereskedelem, a gazdasági bűncselekmények és a kulturális javak illegális kereskedelme terén folytatott együttműködésüket.

Zagorka Dolovac szerb legfőbb ügyész 2016. évi magyarországi látogatásának viszonzásaként Dr. Polt Péter 2017. március 27. és 29. között Szerbiában tartózkodott. A magyar külpolitika törekvéseivel összhangban a felek Belgrádban eszmét cseréltek arról, hogy a magyar ügyészi szervezet hogyan segítheti a szerb igazságszolgáltatás európai uniós előcsatlakozási feladatainak végrehajtását. A határ menti együttműködés kiemelkedő fontosságára tekintettel a magyar legfőbb ügyész Újvidéken tárgyalást folytatott a fellebbviteli főügyésszel és kollégáival.

A magyar ügyészi szervezet 2017. évi nemzetközi tevékenységének kiemelkedő eseménye volt Budapesten a magyar-kínai közös szervezésű ügyészségi kibervédelmi konferencia „Globális biztonságpolitikai kérdések az interneten, különös tekintettel Magyarország és Kína kapcsolatára” címmel november 14–15-én.

Az eseményt Dr. Polt Péter és Zhang Xueqiao kínai legfőbb ügyész helyettes közösen nyitották meg. Ennek során Dr. Polt Péter hangsúlyozta, hogy a kiberbiztonság megteremtése érdekében a nemzetközi egyezmények mellett kiemelkedően fontos az egyes országok igazságszolgáltatási és kormányzati szerveinek, nyomozó hatóságainak, illetve a tudomány képviselőinek kapcsolatépítése és folyamatos párbeszéde, míg kínai kollégája ismertette a kibertérben elkövetett bűncselekmények okozta globális kihívásokat és az azokkal szembeni közös ügyészi fellépés fontosságát.

A konferencia ideje alatt kétoldalú találkozóra került sor a kínai legfőbb ügyész helyettes és magyar vendéglátója között. A konferencia zárásaként a felek nyilatkozatot írtak alá, melyben vállalták, hogy minden eszközzel segítik a két ország ügyészi szervezetei közötti bűnügyi együttműködést, és felmérik a gyorsabb és eredményesebb információátadás lehetőségeit a kiberbűncselekmények felderítése és nyomozása körében.

A beszámolási időszakban a legfőbb ügyész számos magas rangú, nem ügyész szakmai partnerrel is tárgyalásokat folytatott:

Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) főigazgatója Giovanni Kessler február 9-i látogatása során a folyamatban levő ügyek állása, valamint az Európai Unió pénzügyi érdekeit sértő csalási ügyekben induló büntetőeljárások hatékonyabbá tételét elősegítő eszközök megvitatása volt a fő téma. A felek megállapították, hogy a magyar ügyészség és az OLAF a közelmúltban számos ügyben működött együtt. Dr. Polt Péter tájékoztatta vendégét, hogy az OLAF valamennyi igazságügyi ajánlása és jelzése nyomán a magyar ügyészség elrendelte a nyomozást, illetve amennyiben már

folyamatban volt a nyomozás, az OLAF ajánlását a nyomozás irataihoz csatolták, és abban értékelték. A legfőbb ügyész elmondta továbbá, hogy az ügyészség kiemeltként kezel minden OLAF ajánlásra indult ügyet.

Az Eurojust elnöke Michele Coninx 2017 júliusában az igazságügyi miniszter vendégeként látogatott Magyarországra, és tárgyalt Dr. Polt Péter legfőbb ügyésszel is. Megállapították, hogy évek óta kiváló a két szervezet közötti együttműködés. Magyarország kifejezetten aktív szereplője az Eurojuston belüli munkának, illetve a szervezet által koordinált és finanszírozott közös nemzetközi nyomozócsoportoknak. A két vezető egyetértett abban, hogy az Eurojustnak, eddigi feladatai mellett, meghatározó szerepe lesz az Európai Ügyészségben (EPPO) részt vevő és részt nem vevő tagállamok közötti együttműködésben.

Dr. Polt Péter szeptember 18-án a hivatalában fogadta az Európai Parlament Költségvetési Ellenőrző Bizottsága, Ingeborg Gräßle elnök asszony vezette delegációját. A megbeszélés során áttekintették az európai uniós támogatásokkal kapcsolatos ügyési tevékenységet, egyes konkrét ügyeket, a magyar ügyészség OLAF-fal és Eurojusttal ápolt kapcsolatát, az EPPO kérdését, továbbá a korrupciós bűncselekmények alakulását. A legfőbb ügyész a delegáció tagjai előtt egyértelművé tette, hogy a magyar ügyészség elkötelezett az uniós támogatásokkal összefüggően érkezett ajánlások és jelzések kivizsgálása iránt.

A legfőbb ügyész 2017-ben is aktívan részt vett az európai és a regionális ügyési együttműködés egyes formáiban.

Az Európai Unió Tanácsa soros elnökségét 2017-ben ellátó Málta és Észtország október 6-án közösen rendezte meg a tagállamok legfőbb ügyészeinek Konzultatív Fórumát Hágában, az Eurojust új épületében. Az uniós legfőbb ügyészek a digitális eszközök büntetőeljárásban való alkalmazása, az illegális migráció elleni küzdelem, valamint az Eurojust jövője témáiban cseréltek eszmét. Dr. Polt Péter a tanácskozás valamennyi napirendi pontjához hozzászólt. Az Eurojust jövője kapcsán a magyar legfőbb ügyész kifejtette azon álláspontját, hogy a megfelelő, a függetlenséget garantáló anyagi és személyi feltételeket továbbra is biztosítani kell az intézmény számára annak érdekében, hogy az a lehető legszélesebb körű támogatást nyújthassa a tagállamok bűnözés elleni erőfeszítéseire.

Az Európai Unió tagállamainak legfelsőbb bíróságai mellett működő legfőbb ügyészek Hálózatának 2017-ben az ír legfőbb ügyész volt az elnöke. A Hálózat 10. ülésére október 11. és 13. között került sor Dublinban. Dr. Polt Péter az ülés házigazdája által felkért előadó volt az európai nyomozási határozat (ENYH) témájában. Elmondta, hogy az ENYH alkalmazása során a legjobb megközelítés egy általánosan elismert bona fide álláspont lenne, ahol kölcsönös bizalom és elismerés uralkodik, és amennyiben az arányossággal, a megfélemlítetőséggel vagy a büntetőeljárás résztvevőinek alapvető jogaival kapcsolatos aggályok merülnek fel, az érintett

felek konzultációt folytatnak, és közös megegyezéssel hozzák meg döntéseiket.

A Visegrádi Csoport országainak legfőbb ügyészei 2017-ben a cseh elnökség alatt Kromerizben találkoztak május 24. és 26. között. Az immár hatodik alkalommal megrendezésre kerülő és közös nyilatkozattal zárult tanácskozáson a V4-ek legfőbb ügyészei fokozott figyelmet szenteltek a terrorizmus elleni stratégia összehangolásának. A résztvevők hangsúlyozták, hogy a terrorizmus elleni harc sikerének alapvető feltétele a szoros nemzetközi együttműködés és a biztonsági kihívásokra hatékony választ adó jogi környezet. A tanácskozás másik két kiemelt témája a kábítószer-bűncselekmények elleni közös fellépés, továbbá az ENYH nemzeti jogba történő átültetésének kérdése volt, amelyre ez ideig csak Magyarországon került sor. A résztvevők megállapították azonban, hogy az ezzel kapcsolatos uniós irányelv implementálásáig a jelenlegi nemzetközi és belső jogi szabályozással is megfelelően biztosítható az igazságügyi együttműködés a Visegrádi Csoport tagjai között.

5. Az ügyészség nemzetközi tevékenysége

5.1. Nemzetközi kapcsolatok

A legfőbb ügyész távollétében a legfőbb ügyész helyettesek fogadták 2017-ben az Európa Tanács két magas rangú delegációját:

Március 23-án Dr. Belovics Ervin tárgyalta Pierre-Yves Le Borgnall, a Parlamenti Közgyűlés Jogi Bizottsága jelentéstevőjével az Emberi Jogok Európai Bírósága ítéleteinek magyarországi végrehajtásáról. A jelentéstevő elsősorban a büntetőeljárások elhúzódását jelölte meg problémaként, amellyel kapcsolatban a legfőbb ügyész helyettes statisztikai adatokkal alátámasztva tájékoztatta vendégét az ügyek törvényes határidőn belül történő intézéséről.

Dr. Lajtár István május 11-én megbeszélést folytatott a Velencei Bizottság jelentéstevőinek küldöttségével a külföldről támogatott szervezetek átláthatóságáról szóló törvényjavaslatról. A legfőbb ügyész helyettes tájékoztatást adott az ügyész büntetőjogon kívüli tevékenységének a 2012 óta hatályos jogszabályok szerinti alapelveiről és szabályairól. Elmondta, hogy a törvényjavaslat összhangban van ezekkel az alapelvekkel és szabályokkal, mert az ügyész nem hozhat kötelező döntést a civil szervezetekre nézve.

Az ügyészség szakértői szintű nemzetközi tevékenysége, a korábbi évekhez hasonlóan, 2017-ben is két fő célt szolgált: egyfelől, elősegíteni a konkrét ügyekben folyó munkát a külföldi társhatóságokkal való szakmai egyeztetés, illetve a határ menti kapcsolatok erősítése formájában; másfelől, minél szélesebb körű lehetőséget nyújtani az ügyészségi alkalmazottak számára a külföldön vagy külföldiekkel közösen idegen nyelven folyó szakmai

munkára, tapasztalatcserére, képzésre. Szakértői szintű nemzetközi tevékenység keretében 2017-ben 182 nemzetközi rendezvényen összesen 281 ügyészségi alkalmazott vett részt.

Konkrét büntetőügyben 2017-ben 32 alkalommal összesen 48 kolléga vett részt külföldi társhatóságok tagjaival való szakmai egyeztetésen, többségükben külföldön. Ez 88, illetve 65%-os emelkedést jelent a 2016. évhez képest, amely jól mutatja a közvetlen együttműködés fontosságának kölcsönös felismerését a határokon átnyúló bűnüldözésben. A konkrét büntetőügyekben való hatékony európai uniós együttműködés fontos színterei továbbra is az Eurojust által szervezett és finanszírozott, a későbbiekben részletezett koordinációs értekezletek voltak.

A beszámolási időszakban öt határ menti főügyészi értekezletre került sor, szlovák relációban három találkozó is volt. Május 31-én a Győr-Moson-Sopron Megyei Főügyészség delegációja Nyitrára látogatott, június 22–23-án pedig a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei főügyész vezette delegáció járt Kassán. A tárgyévből sor került a Nyitrai Kerületi Ügyészség viszontlátogatására is. Az újabb határ menti találkozót szeptember 29-én tartották Győrben.

2017-ben folytatódott a három-három határ menti román és magyar megye főügyészeinek részvételével zajló évenkénti tárgyalássorozat, amelynek helyszíne szeptember 28–29-én Nagyvárad volt. A Csongrád Megyei Főügyészség küldöttsége október 24-én tett látogatást Szabadkán, és folytatott szakmai megbeszéléseket a határon átnyúló bűnözés elleni küzdelem fokozásának lehetőségeiről.

Legfőbb ügyészi kijelölés alapján egyre több ügyész vesz részt kontaktpontként, felkért vagy kijelölt szakértőként egyes európai uniós intézmények, illetve nemzetközi szervezetek munkájában. A szakmai közreműködés e formája kölcsönös előnyökkel jár az ügyészi szervezet és a partnerintézmény számára is. Ügyészeink elismerten magas szintű szakmai értéket adnak a velük együttműködő intézmények és szervezetek munkájához, amíg ők mindennapi munkájukban is jól hasznosítható nemzetközi tapasztalatokkal gazdagodnak. 2017-ben 51 alkalommal 55 ügyész látott el kontaktponti, szakértői feladatokat uniós, illetve nemzetközi rendezvényeken, tevékenységekben.

2017-ben, a korábbi évekhez hasonlóan, külföldi képzési programjaink szervezője és finanszírozója jelentős részben az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat (EJTN) volt, amelynek a Legfőbb Ügyészség 2004 óta tagja. Az immár hagyományos egyhetes külföldi ügyészi csereprogramok mellett az ügyészség 2017-ben is részt vett az EJTN fogalmazóknak, alügyészeknek és az újonnan kinevezett ügyészeknek szóló AIAKOS csereprogramjában. A fogalmazók részére meghirdetett THEMIS verseny elődöntőjén Szófiában háromfős csapat és a felkészítő ügyész vett részt.

Az EJTN mellett kiemelt nemzetközi képzési partnereink voltak a 2017. évben is a budapesti Nemzetközi Rendészeti Akadémia, a Belügyminisztérium Nemzetközi Oktatási Központja keretében működő Nemzetközi Pénzügyi Nyomozói Akadémia, az Európai Rendőrakadémia, a Közép-Európai Rendőrakadémia, az Európai Jogi Akadémia és az Eurojust. Konferenciákon, továbbképzési célú rendezvényeken 65 alkalommal összesen 97 ügyész vett részt.

A korábbi évek gyakorlatának megfelelően 2017-ben is meghívottként vettünk részt különböző projekttevékenységekben. Az Európai Unió Technikai Segítségnyújtási Információcsere (TAIEX) projektje és az Európai Unió által is támogatott, a közös visszatérési műveletek hatékony ellenőrzését célzó FREM II projekt egyes moduljai mellett közreműködtünk a svájci-magyar együttműködésben megvalósuló, az emberkereskedelem áldozatainak segítését célzó projektben is.

Az ügyészség hatáskörébe tartoznak az OLAF által lefolytatott vizsgálatokkal összefüggő ügyek. Együttműködésünk specialitását az adja, hogy az OLAF az Európai Bizottság ellenőrző szerve – a közvéleményben kialakult képpel ellentétben nem nyomozó hatóság –, amely belső (szervezetten belüli) és külső vizsgálatokat folytat le az Európai Unió költségvetéséből származó pénzeszközök szabályszerű felhasználásának ellenőrzése érdekében. Ebből következően az OLAF vizsgálatainak nem célja, hogy bűncselekmények elkövetőit felelősségre vonja, vagy büntetőeljárásban felhasználható bizonyítékokat szerezzen be. Amennyiben az OLAF a vizsgálata során bűncselekmény gyanúját észleli, annak kivizsgálása érdekében ajánlással fordulhat az érintett tagállam igazságügyi hatóságaihoz.

A 2017. évben az OLAF összesen hat ajánlást küldött meg a Legfőbb Ügyészségnek, melyekben büntetőeljárás lefolytatására tettek javaslatot. Két esetben az ügyészség nyomozást rendelt el, három esetben az ajánlás és a vizsgálati eredményeket tartalmazó zárójelentés már folyamatban lévő nyomozásban került értékelésre, egy esetben az illetékes ügyészség korábban megszüntetett nyomozás továbbfolytatásáról rendelkezett.

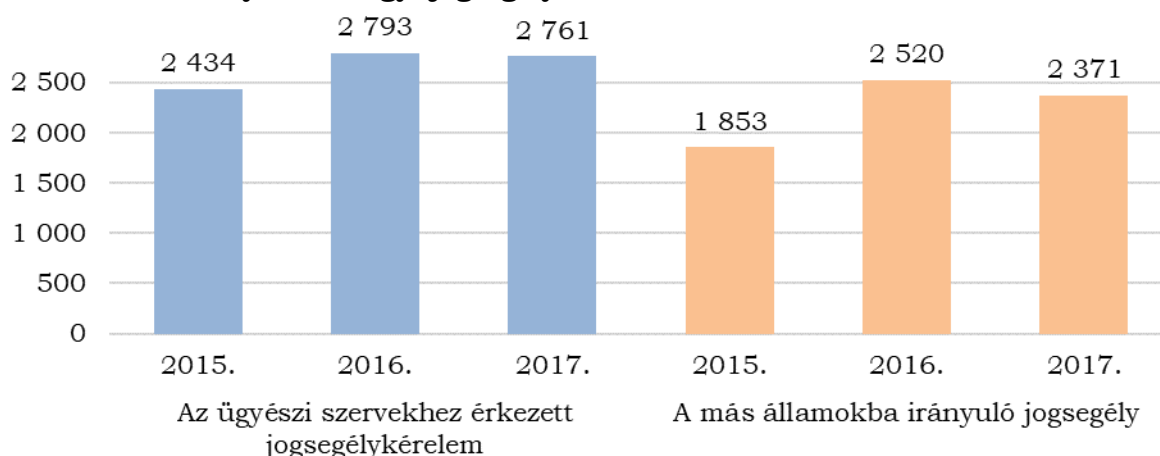
Az OLAF ajánlásai és jelzései alapján indult ügyek közül a 2017. évben négy esetben vádemelésre, négy esetben pedig a nyomozás megszüntetésére került sor.

5.2. Jogsegély ügyek

Az államhatárokon átnyúló szervezett bűnözés és egyéb kedvezőtlen globális jelenségek elleni küzdelem miatt az igazságügyi hatóságok, így az ügyészségek nemzetközi együttműködése az utóbbi években változatlanul intenzív volt. Ezt szemlélteti a következő ábra:

51. ábra

Az ügyészi szervekhez érkezett bűnügyi jogsegélykérelmek és a más államokba irányuló bűnügyi jogsegélyek száma a 2015–2017. években

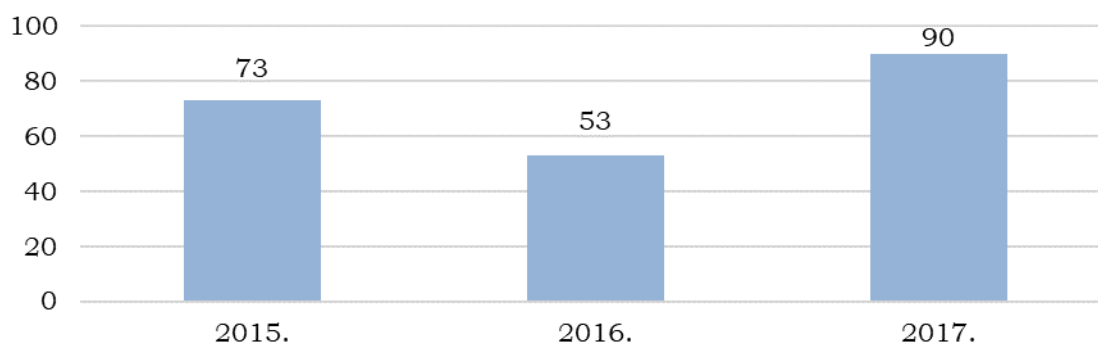
Az Európai Unió tagállamaival folytatott együttműködés a legjellemzőbb a jogsegély ügyek intézése körében, amelynek alapja az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló, 2000. május 29-én kelt egyezmény és az egyezmény 2001. október 16-án kelt kiegészítő jegyzőkönyve kihirdetéséről szóló 2005. évi CXVI. törvény.

Az uniós jogsegélyegyezményen kívül a Strasbourgban, 1959. április 20-án kelt, a kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló európai egyezmény és kiegészítő jegyzőkönyvének kihirdetéséről szóló 1994. évi XIX. törvény is meghatározó jelentőségű a jogsegélyforgalomban, továbbá egyes esetekben a kétoldalú jogsegélyszerződések, valamint egyéb többoldalú, nemzetközi (Európa Tanács, ENSZ) egyezmények képezik az eljárási jogsegélyek alapját.

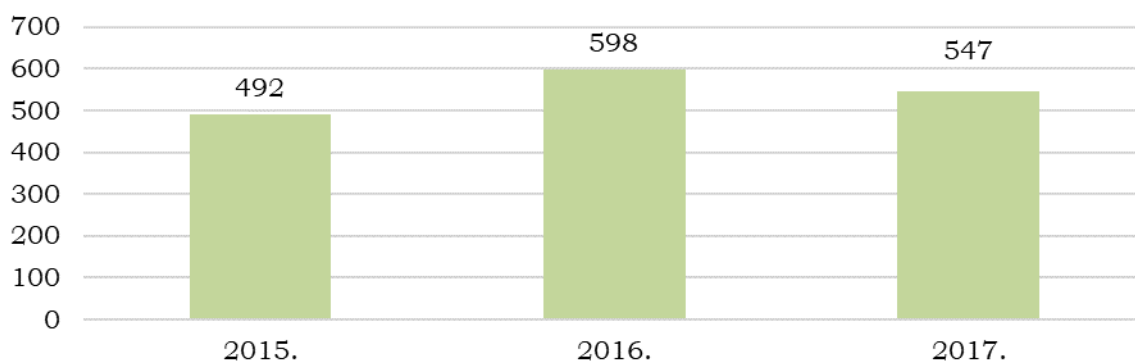
A Legfőbb Ügyészség a jogsegélyforgalomban központi hatóságként jár el, ennek során dönt a nem európai uniós országokba történő jogsegélykérelmek továbbításáról, valamint fogadja a külföldi hatóságoktól hozzá címzett jogsegélykérelmeket. A Legfőbb Ügyészség bűnügyi jogsegélyforgalomban végzett tevékenységét a következő két ábra illusztrálja:

52. ábra

A Legfőbb Ügyészség által nem európai uniós államokba továbbított bűnügyi jogsegélykérelmek száma a 2015–2017. években

53. ábra
**A Legfőbb Ügyészség által fogadott bűnügyi jogsegélykérelmek
 száma a 2015–2017. években**

Több olyan államtól érkezett eljárási jogsegély teljesítését is engedélyezte a legfőbb ügyész a külgazdasági és külügyminiszterrel egyetértésben, mely államokkal nemzetközi szerződés és viszonyosság sem áll fenn [1996. évi XXXVIII. törvény 6. § (2) bekezdés].

Eljárási jogsegélyforgalom jellemzően vagyon elleni bűncselekmények, adó-, illetve költségvetési csalás büntette, pénzmosás büntette, embercsempészés és emberkereskedelem büntette miatt indított büntetőeljárásokban fordult elő.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy az Európai Unió tagállamaival folytatott közvetlen igazságügyi együttműködés bevált, egyre zavartalanabb gyakorlattá szélesedett, és a más államokkal fennálló jogsegélykapcsolatok is kiegyensúlyozottak.

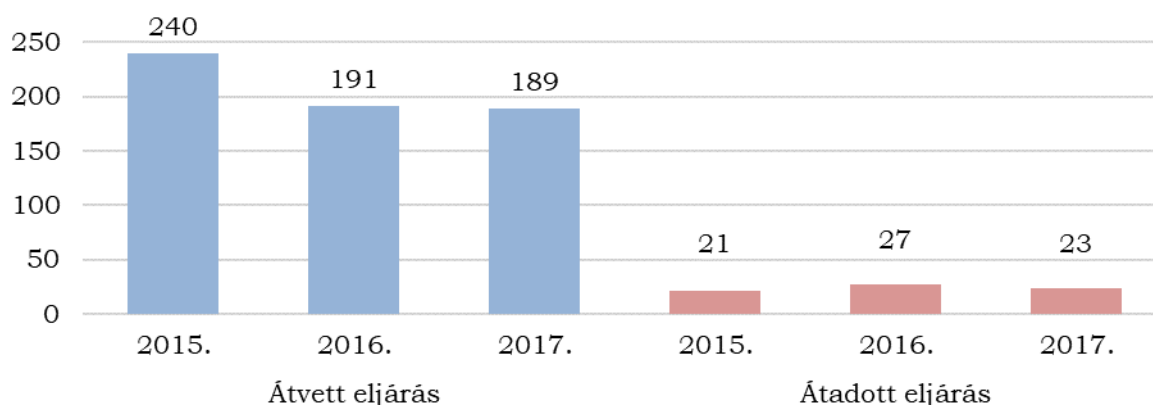
A 2016. évhez hasonlóan továbbra is jellemző, hogy külföldi államokban elkövetett vagyon elleni bűncselekményekből származó összegek tisztára mosását Magyarországon, illetve hazai pénzintézeteknél végzik el. A leginkább elterjedt elkövetési mód változatlanul az, hogy a vagyon elleni bűncselekmények sértettjeit elektronikus levélüzenetekkel tévesztik meg, akik ennek hatására esedékes kifizetéseiket nem az eredeti szándékuk szerinti személyek részére, hanem az elkövetői körhöz kapcsolható bankszámlákra utalják. Többször előfordul az is, hogy az alapcselekményt hamis átutalási megbízások útján hajtják végre. Ilyen esetekben az érintett külföldi állam rendszerint a büntetőeljárás magyar hatóságok által történő átvételét kezdeményezi, amelynek általában csak a pénzmosás büntettére nézve teszünk eleget. Ennek oka az, hogy a kezdeményező állam igazságügyi hatóságai által közölt adatok alapján az inkriminált számlák felett rendelkezésre jogosult személyek cselekvősege és a vagyon elleni bűncselekmény elkövetése között a gyanú megállapításához szükséges összefüggés nem mutatható ki. Gyakori, hogy pénzmosás miatt a jogsegélytől függetlenül már folyik hazai nyomozás.

A szervezett bűnelkövetés elleni küzdelem szoros nemzetközi együttműködést követel meg, amelynek bevált formája a közös nyomozócsoportok létrehozása és működtetése. A korábbi évekhez képest intenzívebbé vált az együttműködés ezen – jelenleg legfejlettebbnek tekinthető – formájának alkalmazása. A 2017. évben a magyar hatóságok 8 korábban indult, valamint 7 új, a tárgyévben alakított közös nyomozócsoportban vettek részt, ebből 2 magyar kezdeményezésre jött létre. A közös nyomozócsoportok jól tükrözik a nemzetközi szervezett bűnözés jellegét: embercsempészás, emberkereskedelem, kábítószer-kereskedelem, csalás, pénzmosás és kiberbűnözés miatt indult ügyekben alakultak.

Az igazságügyi hatóságok nemzetközi együttműködésének külön területe a magyar állampolgárok külföldön elkövetett bűncselekménye ügyében indított büntetőeljárások átvétele, valamint a külföldi állampolgárok által Magyarországon elkövetett bűncselekmények ügyében a büntetőeljárás átadása. Az átvett, illetve átadott eljárások számának alakulását a következő ábra szemlélteti:

54. ábra

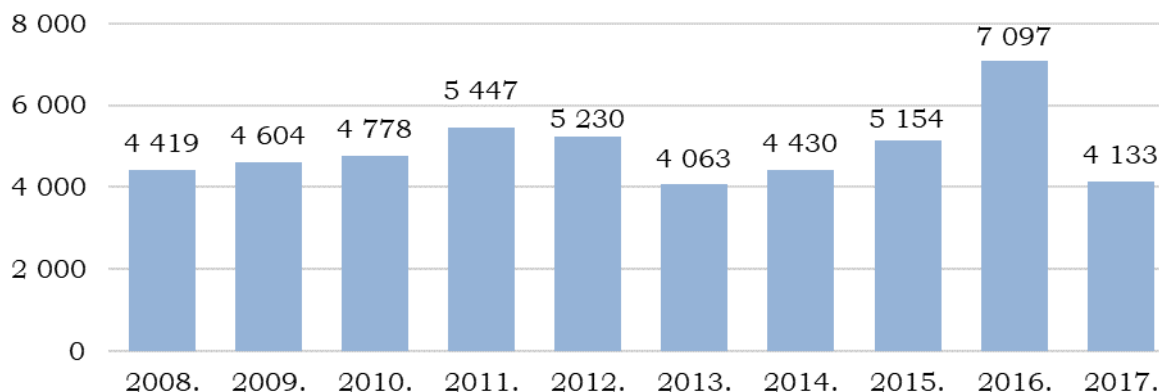
A külföldi hatóságoktól átvett büntetőeljárások és a külföldi hatóságoknak átadott eljárások száma a 2015–2017. években

A 2017. évben 5 ügyben (2016: 8, 2015: 1) tettünk feljelentést külföldi államnál olyan külföldi állampolgár által külföldön elkövetett bűncselekmény miatt, melynek gyanúját hazai büntetőeljárásban beszerzett adatok támasztották alá.

Az elmúlt tíz évben – a 2016. év kivételével – a külföldi állampolgárságú elkövetők számában a legalacsonyabb értéket tekintve legfeljebb 34%-os emelkedés következett be. A külföldi állampolgárságú elkövetők számának alakulását a következő ábra mutatja:

55. ábra

A külföldi állampolgárságú regisztrált elkövetők száma a 2008–2017. években

A külföldi elkövetők közül a legtöbben román (954), ukrán (742), szerb (320), osztrák (247), német (204), szlovák (197) állampolgársággal rendelkeztek. A bíróság 434 külföldi állampolgár (2016: 640, 2015: 676) előzetes letartóztatását rendelte el. A letartóztatott személyek közül gyakori volt a szerb (91), a román (75), a bolgár (24), a szlovák (23), az albán (17) valamint az ukrán (16) állampolgárságú terhelt.

Magyarországon 5182 külföldi állampolgár (2016: 5393, 2015: 6046) sérelmére elkövetett bűncselekményt regisztráltak, ezek zöme vagyon elleni bűncselekmény volt.

Magyar állampolgár, a magyar jog alapján létrejött jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező egyéb jogalany sérelmére, nem magyar állampolgár által, külföldön elkövetett bűncselekmény tárgyában tett feljelentés alapján 784 esetben (2016: 1304, 2015: 903) döntött a legfőbb ügyész a büntetőeljárás megindításának kérdésében. Ebből 20 esetben (2016: 31, 2015: 11) elrendelte a hazai büntetőeljárás megindítását [Btk. 3. § (2) bekezdés b) pont és (3) bekezdés]. A hazai büntetőeljárás megindításának hiányában a bűncselekmények elbírálására joghatósággal rendelkező európai uniós tagállamba az ügyészség továbbította a sértett feljelentését.

A szabálysértési jogsegély iránti ügyek száma a 2017. évben 22%-kal emelkedett, 3693 jogsegélyügyben járt el a legfőbb ügyész mint központi hatóság.

A külföldi hatóságoktól a tanú vagy eljárás alá vont személy meghallgatására vonatkozó megkeresés 20 ügyben, többségében Ausztriából érkezett. Jelentős emelkedést mutat a külföldi szabálysértési hatóság iratának, határozatának kézbesítésére irányuló jogsegélykérelmek száma, amelyeket jellemzően Ausztriából, Szlovéniából és Németországból küldtek. A megkeresések többségének oka, hogy az automatizált adatsere útján a magyar nyilvántartásban szereplő lakcím, illetve székhelyadatok időközben megváltoztak, és az új adatok bejelentése elmaradt.

A magyar szabálysértési hatóságoktól 2017-ben az előző éveket meghaladó számban, 98 szabálysértési ügyben történt külföldi – alapvetően bizonyítási cselekmény elvégzését célzó – jogsegély iránti előterjesztés, amelyek leginkább az osztrák, a román, a német és a szlovák hatóságok felé irányultak.

5.3. Az Eurojust magyar nemzeti tag tevékenysége

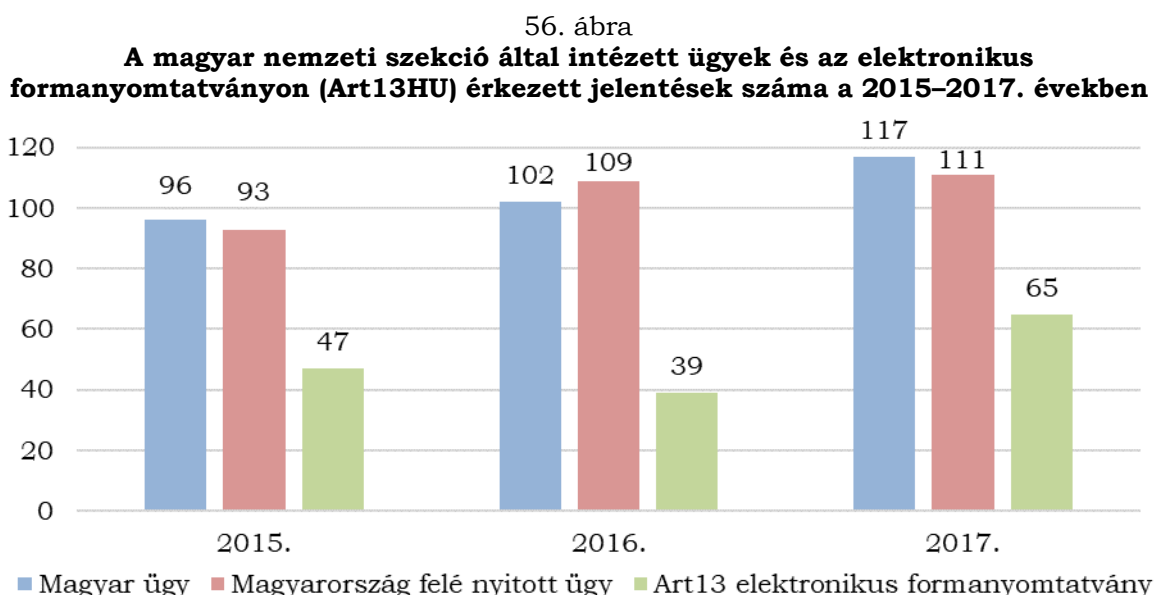
Az Eurojust az Európai Unió Tanácsa 2002/187/IB határozatával létrehozott és az Eurojust megerősítéséről szóló 2009/426/IB határozatával (Eurojust Határozat) módosított, a tagállamok közötti büntető igazságügyi együttműködés Hágában működő szerve. Feladata, hogy előmozdítsa a határokon átívelő súlyos, szervezeten elkövetett bűncselekmények elleni küzdelmet, a tagállamokban indított büntetőeljárások összehangolását, az igazságügyi együttműködésre irányuló megkeresések teljesítését. Az Eurojust Határozat átültetésének főbb szabályait az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény, valamint az Eurojusttal és az Európai Igazságügyi Hálózattal kapcsolatos ügyészi tevékenységről szóló 2/2014. (I. 31.) LÜ utasítás rögzíti.

Magyarország 2004 óta tagja az Eurojustnak. Az Ütv. felhatalmazása alapján a részvétellel és képvislettel kapcsolatos feladatokat az ügyészség teljesíti. Magyarországot nemzeti tagként 2012. július 1-jétől főosztályvezető-helyettes ügyész képviseli a szervezet székhelyén. A magyar nemzeti tag kiküldetése alatt kizárólag a magyar ügyészséggel áll szolgálati viszonyban. A nemzeti tag helyettese és asszisztense is ügyészek, akik hazai munkavégzési helyen teljesítik a hágai nemzeti szekcióhoz és a hazai Eurojust nemzeti koordinációs rendszerhez kapcsolódó feladataikat. A magyar nemzeti tag tevékenységét Hágában nemzeti szakértőként egy kiküldött ügyész támogatja.

Az Európai Unió tagállamainak nemzeti tagjai 2017-ben 2550, ezen belül 2537 konkrét bűncselekménnyel kapcsolatos ügyet és 13, a büntető jogalkalmazással kapcsolatos általános ügyet terjesztettek az Eurojust elé, amely 9%-os növekedés az azt megelőző évi érkezéshez képest. Az USA, Norvégia, Svájc és Montenegró összekötő ügyészei ezen felül 148 ügyet nyitottak a tagállamok felé. A nemzeti tagok által előterjesztett, kettőnél több tagállamot érintő ügyek száma (387) kismértékben csökkent.

Összességében az ügyek 63,9%-a volt az Európai Unióban kiemeltként kezelt bűncselekményekkel, sorrendben csalással, kábítószerrel visszaéléssel, bűnszervezettel, emberkereskedelemmel, terrorizmussal, számítástechnikai visszaéléssel, illegális bevándorlással, illetve vesztegetéssel kapcsolatos ügy. Az EPPO tervezett hatáskörét képező, az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló irányelv hatálya alá tartozó, szintén kiemeltként kezelt bűncselekmények az összes Eurojust ügy 2,4%-át tették ki.

Magyarország továbbra is az évi száz regisztrált Eurojust ügynél többet kezdeményező tagállamok szűkebb csoportjába tartozik, amivel az Európai Unió igazságügyi együttműködésének kifejezetten aktív tagjaként a korábbi 11. helyről a 7. helyre lépett elő, míg változatlanul a 11. legtöbbször megkeresett tagállam. A Magyarország által, illetve a Magyarország felé kezdeményezett ügyek alakulását a következő ábra mutatja:

A magyar nemzeti szekció által hazai kezdeményezésre nyitott 117 Eurojust ügy közül a megelőző évhez képest már harmadával több, 27 ügy volt a kettőnél több tagállamot érintő, tehát az Eurojust hatáskörébe jobban illeszkedő hazai igazságügyi megkeresés, amely nagyobb (23%) a tagállami átlagnál. A hazai kezdeményezésű ügyek többsége az ügyészi szervektől, az ügyek negyede (33) a Fővárosi Főügyészségtől és budapesti kerületi ügyészségektől érkezett. Az Igazságügyi Minisztérium 14, zömében európai elfogatóparanccsal kapcsolatos ügy miatt kérte az Eurojust segítségét.

Magyarország felé az uniós tagállamok 109 egyedi és 2 nem regisztrált, összesen 111 büntetőügyet nyitottak. Ezen felül a magyar nemzeti szekció 12 általános kérdésre vonatkozó ügyet és a harmadik államok összekötő ügyészei által nyitott 4 ügyet intézett.

A magyar nemzeti szekció ily módon 2017-ben az előző évhez képest 15%-kal több, összesen – az ábrában nem jelzett ügyekkel együtt – 244 új, két- vagy többoldalu koordinációt igénylő Magyarország által, illetve Magyarország felé kezdeményezett üggyel foglalkozott.

A több tagállamot érintő, súlyos és szervezeten elkövetett bűncselekmények miatt koordinációt igénylő ügyekben az Eurojust Határozat 13. cikke alapján a tagállamok a tárgyévben összesen 169

automatikus adatkezelést biztosító elektronikus formanyomtatványt küldtek az Eurojustnak. Az Art13HU elektronikus formanyomtatványon jelentett hazai ügyek száma ebből a megelőző évhez képest 66,67%-kal növekedett. További eredmény, hogy a 117 új hazai ügyből 51-et – az ügyek nagyjából felét – a hazai ügyészek ilyen módon kezdeményezték.

Az Eurojust 376 ügyben 302 koordinációs értekezletet szervezett és finanszírozott, zömében a hágai székházában. A hazai ügyészek a korábbi 10 helyett 26 ilyen rendezvényen vettek részt, ebből 8 koordinációs értekezletet az ő kezdeményezésükre tartottak. A 26 koordinációs értekezlet mellett 2, a több tagállamban azonos napon végrehajtott eljárási cselekményeket összehangoló ún. koordinációs központként működött. Az Eurojust támogatását igénybe véve a tárgyévben 28 magyar ügyész vett részt ezeken az értekezleteken, mellettük többnyire a hazai nyomozó hatóságok képviselői is jelen voltak. A Hágában szolgálatot teljesítő magyar ügyészségi alkalmazottak hivatalból vezették a megbeszéléseket.

2017-ben az Eurojust összesen 200 közös nyomozócsoport támogatásában vett részt, ezek közül 87 újonnan alakult. Az Eurojust egyik alapvető feladata, hogy kezdeményezi és koordinálja a közös nyomozócsoportok alakítására – így az 5.2. pontban említett magyar részvétellel működő nyomozócsoportokra – vonatkozó megállapodásokat, segíti harmadik államok bevonását, pályázatok alapján finanszírozza az együttműködést és egyes bűnügyi költségeket.

Az Eurojust különböző szintű intézményi kapcsolatokat tart fenn egyes harmadik államokkal, ahol igazságügyi kapcsolattartók is közreműködnek a kölcsönös jogsegélyforgalom megkönnyítése érdekében. 2017-ben erre összesen 258 Eurojust ügyben került sor, amely 48 harmadik államot érintett.

Az Eurojust feladatai ellátása során közvetlenül együttműködik más ügynökségekkel, továbbá felkérésre szakmai vélemény biztosításával részt vesz az európai uniós jogalkotás egyes előkészítő fázisaiban, pl. az Eurojustról és az EPPO-ról szóló rendelettervezetek tárgyalásain. A magyar nemzeti tag a hamisításokkal kapcsolatos ügyekben képviseli az Eurojustot az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO), a hamisításokkal foglalkozó európai ügyészi hálózat (EIPP) és az Europol (AP COPY) előtt, illetve részt vesz az Eurojust egyes, pl. az emberkereskedelemmel és illegális bevándorlással, továbbá a pénzügyi és gazdasági bűncselekményekkel foglalkozó kollégiumi állandó munkacsoportjai tevékenységében.

A hágai magyar nemzeti szekció az EJTN keretében képzési lehetőséget is biztosít, 1-1 ügyész volt ilyen gyakorlaton Hágában 1 hetet, illetve 4 hónapot. Az Eurojust a beszámolási időszakban 6 olyan szakmai konferenciának adott otthont, amelyeken hazai ügyészek (8), illetve más hazai szakértők (Igazságügyi Minisztérium, rendőrség) részvételét kellett előkészíteni és támogatni.

6. Az ügyészség személyügyi helyzete

6.1. A személyügyi helyzet

A nem ügyész ügyészségi alkalmazottak meghatározott körénél az illetmény megállapításának szabályozásában változást eredményezett az állami tisztviselőkről szóló 2016. évi LII. törvény 2017. január 1-jétől hatályos rendelkezése. A kormányhivatalokban foglalkoztatott kormánytisztviselők állami tisztviselővé válásával ugyanis megszűnt az előbbieken említett két alkalmazotti kör bérezésének összhangja.

Az állami intézmények által foglalkoztatottak jogállásának egységességét hivatott megvalósítani az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény, valamint a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény módosításáról szóló 2017. évi LXXXVII. törvény. Az ügyészség a törvenymódosítás előkészítésében a tervezetekre tett észrevételeivel, javaslataival aktívan közreműködött.

A 2017. szeptember 1-jétől hatályos törvenymódosítás a nem ügyész ügyészségi alkalmazottak javadalmazására, valamint egyes jogosultságaira és kötelezettségeire vonatkozó előírásokat módosította. Új, sávos illetményrendszert is bevezetett, amely az ediginél nagyobb lehetőséget ad a teljesítményarányos alapilletmény megállapítására. Az új szabályok szerinti besorolás és alapilletmény megállapítás az elmúlt évben 2110 főt érintett.

Szigorodtak a szolgálati viszony keletkezésére, módosulására, megszűnésére, valamint a képzésre vonatkozó szabályok is.

A törvenymódosítás révén a létszám- és bérkorláton belül a kiemelten fontos feladatot ellátó vagy speciális szakismerettel rendelkező tisztviselők kiemelt munkakörben foglalkoztathatók rugalmasabb bérezéssel, illetményük a munka törvénykönyve szerint állapítható meg. A 2017. évben 228 tisztviselő munkakörét minősítette a legfőbb ügyész határozott időtartamra kiemeltté.

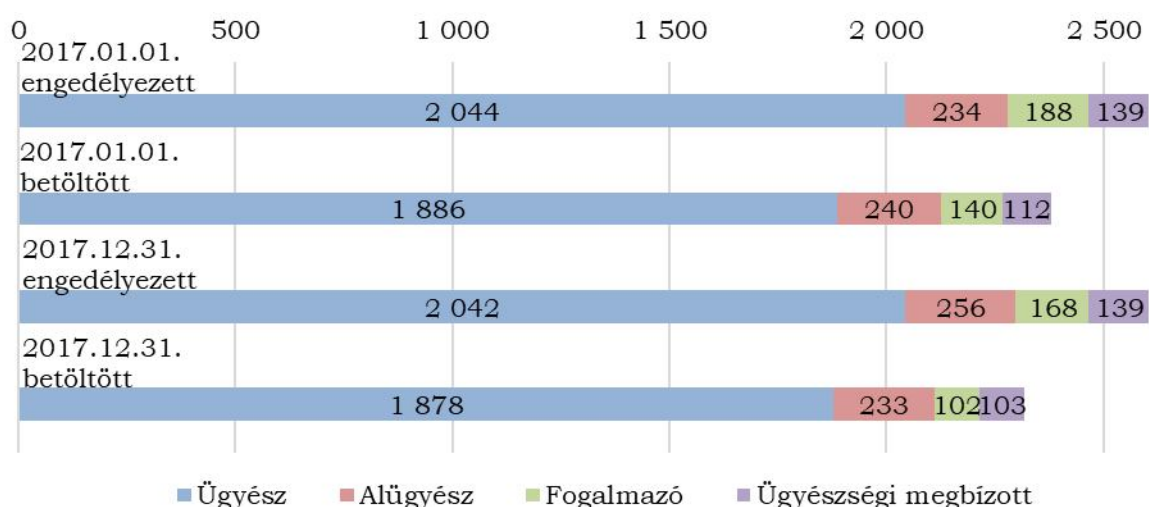
A személyügyi területet érintően az elmúlt évben 10 legfőbb ügyészi utasítás kiadására került sor, melyek közül 9 a hatályos rendelkezéseket módosította, míg 1 az Országos Kriminológiai Intézet emeritus kutatója cím odaítélésének és viselésének rendjét szabályozta. Az irányító intézkedések változásai – többek között – a lakásszerzés munkáltatói támogatását, a munkaidőn kívüli ügyészi szolgálat, továbbá a szolgálati helyen kívüli munkavégzés szabályait, valamint az Üjt. 2017. szeptember 1-jei módosítására figyelemmel az ügyészségi alkalmazottak jogállásával kapcsolatos rendelkezéseket érintették.

A Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény 63. §-ának (2) bekezdése alapján az ügyészi illetményalap a 2017. évben 431.740 forint volt.

Az ügyészi szervezet legfőbb ügyész által megállapított (engedélyezett) álláshelyeinek száma – a büntetés-végrehajtási törvényességi felügyeleti és jogvédelmi többletfeladatokra engedélyezett 6 új ügyészi álláshellyel együtt – a tavalyi évben 4764 volt. Ezen belül az ügyészi, alügyészi, ügyészségi fogalmazói és ügyészségi megbízotti álláshelyek száma az elmúlt évben a következők szerint változott:

57. ábra

Az engedélyezett és betöltött ügyészi, alügyészi, ügyészségi fogalmazói és ügyészségi megbízotti létszám alakulása a 2017. évben

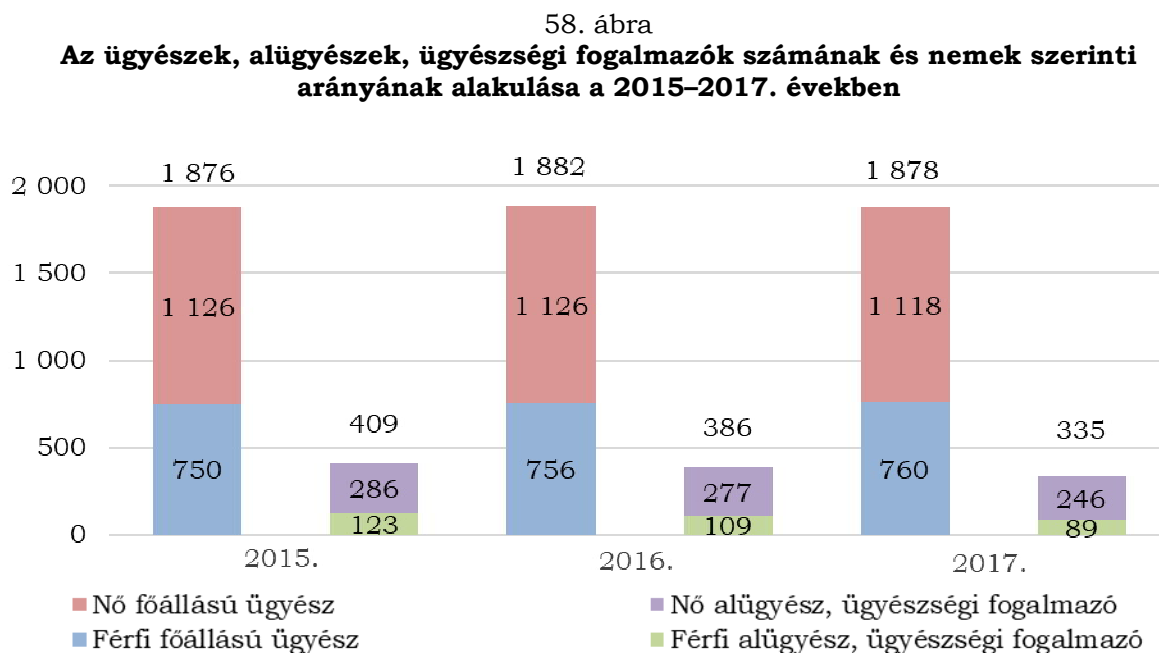
Az engedélyezett ügyészi álláshelyekből a szervezeti egységek között felosztott ügyészi álláshelyek száma a 2017. január 1-jei állapothoz képest az év végéig minimálisan csökkent, 2005-ről 2002-re. A központi tartalékban lévő, fel nem osztott, ügyészi álláshelyek száma a 2017. év végén 40 volt, melyből 2 álláshelyet ideiglenesen alügyészi álláshelyként használtunk fel.

Az ügyészi utánpótlás biztosítása érdekében a szervezeti egységek között ténylegesen felosztott ügyészi álláshelyekből 7, valamint – az előbbieken említettek szerint – a központi tartalékban lévő ügyészi álláshelyekből 2 betöltetlen álláshelyet ideiglenesen alügyészi álláshelyként használtunk fel, melyek 2017. december 31-én betöltöttek voltak. Az alügyészek ügyészi kinevezése esetén az álláshelyeket ismét ügyésziként tartjuk nyilván.

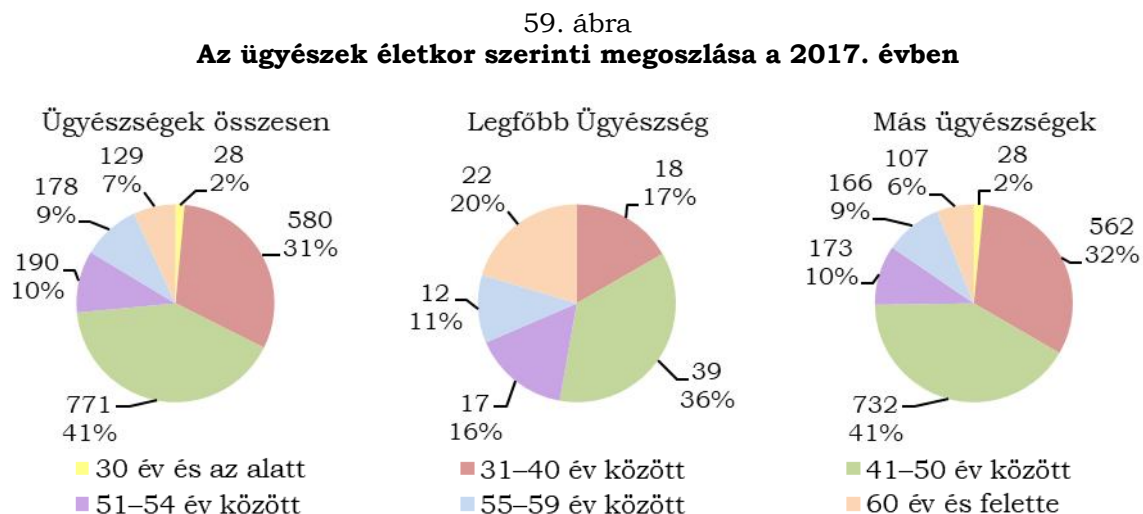
A 2017. év végén a szervezeti egységek között felosztott ügyészi álláshelyek közül a betöltetlenek száma 124 volt, amely 8%-os létszámhiányt mutat. (Ha figyelembe vesszük az ügyészi álláshelyek előbbieken említett alügyészi álláshelyként történő ideiglenes felhasználását, akkor 2017. december 31-én a betöltetlen ügyészi álláshelyek száma 117, így az ügyészi létszámhiány 7,6% volt.) 2017. december 31-én 8 ügyész rendelkezési állományban volt.

2017-ben 20 fogalmazói álláshely 10 alügyészi, valamint 8 ügyészi álláshely 12 alügyészi álláshelyé történő átalakítása következtében az engedélyezett alügyészi álláshelyek száma 256-ra emelkedett, míg a fogalmazói álláshelyek száma 168-ra csökkent. (Ha figyelembe vesszük 9 ügyészi álláshely alügyészi álláshelyként történő ideiglenes felhasználását, akkor 2017. december 31-ére az engedélyezett alügyészi álláshelyek száma 265-re változott.)

Az ügyészek, alügyészek, ügyészségi fogalmazók számát és a nemek arányát a következő ábra mutatja:

Az ügyészi szervezetben a nemek megoszlása az előbbi ábrából láthatóan továbbra sem kiegyenlített. Az életkori megoszlást pedig a következő ábra mutatja (a diagram nem tartalmazza az ügyészségen kívül, az Igazságügyi Minisztériumban szolgálatot teljesítő 2 ügyészt):

Az ügyészi állomány legjelentősebb részét a 31 és 40, valamint a 41 és 50 év közötti korosztály jelenti. A 60 év felettiek létszáma 129, a következő 5 évben az ő nyugdíjazásuk várható.

2017-ben összesen 64 ügyészi, 27 vezető állású ügyészi és 6 magasabb vezető állású ügyészi (összesen 97), továbbá 63 alügyészi álláshelyre írtunk ki pályázatot. 2017-ben fogalmazói pályázat kiírására nem került sor.

A 2017. évben 36 ügyészi és 33 alügyészi kinevezés volt (a kinevezések száma az előző évben ügyész: 48, alügyész: 83, fogalmazó: 31).

A szolgálati viszony megszűnések a következők szerint alakultak:

Az ügyészek körében a 2015. évhez képest kis mértékben növekedett a szolgálati viszony megszűnések száma. Az elmúlt három évben előbb csökkent, majd emelkedett az ügyészi szervezetet elhagyó alügyészek és fogalmazók száma.

A fegyelmi eljárások száma a tárgyévben csökkenést mutat, 16 fegyelmi eljárás indult, ami az ügyészi szervezet létszámához viszonyítva nem tekinthető jelentősnek (a 2016. és a 2015. évben egyaránt 21 eljárás indult). A kiszabott büntetések közül még mindig az enyhébb súlyúak dominálnak.

6.2. Az ügyészségi alkalmazottak képzése, továbbképzése

A Magyar Ügyészképző Központ (MÜK) folytatta a 2006-ban megkezdett tevékenységét, amelynek keretében az ügyészségi fogalmazókat kétszer kétnapos tanfolyamon, az alügyészeket 1 négynapos tanfolyamon képeztük. A fogalmazók és alügyészek továbbképzéséhez hozzájárultak mindazok a szakmai rendezvények, pályázatok, amelyeken lehetőségük nyílt

a részvételre (XXVIII. Szakmai Tudományos Konferencia, Kozma Sándor Tudományos Pályázat, tanfolyamok, konferenciák stb.).

Az Üjt. 2017-ben kibővítette a továbbképzésre kötelezettek személyi körét. A törvényi kötelezettségnek eleget téve 3 legfőbb ügyészi utasítás – amelyek közül egyik módosító volt – egészítette ki a 2013. január 1-jétől fennálló ügyészségi továbbképzési kötelezettségi rendet a szakvizsgázott fogalmazók, az alügyészek, a tisztviselők és az írnokok számára előírt képzés rendszerének és a képzési kötelezettség teljesítésének szabályaival.

Az ügyészek részére 15 központi tanfolyamot szerveztünk, melyek közül a kriminalisztikai tanfolyam háromszor egyhetes egységben folyt. Az új Be. alkalmazására való felkészülés 1 háromnapos és 25 kétnapos, Budapesten és regionálisan szervezett oktatást ölelt fel. Az elektronikus ügyintézés bevezetését megelőző gyakorlati oktatások közül 14 képzésen készítettünk fel vezető beosztású ügyészmentorokat. A nem ügyészi állomány számára 8 tanfolyamot szerveztünk, amelynek keretében az elektronikus ügyintézéshez szükséges ismereteket 10 gyakorlati oktatáson kapták meg az irodavezetők. A szolgálati felettesek 115 oktatási napra jelölhettek résztvevőket, több mint 2500 főt.

A magasabb vezető állású ügyészek számára tartott vezetői tréning mellett megszerveztük a közjogi szakágat irányító főügyészhelyettesek tanácskozását. Egy-, két-, háromnapos központi tanfolyamokat szerveztünk többek közt az informatikai területet irányító ügyészeknek, a büntetés-végrehajtási törvényességi felügyeleti és jogvédelmi szakterületi ügyészeknek, továbbá a sajtószóvivőnek kijelölt ügyészeknek, valamint megrendeztük a számítógépes bűnözéssel foglalkozó ügyészi hálózat kétszer egy napos konferenciáját.

A nem ügyészi állományon belül informatikusoknak, statisztikusoknak, pénzügyi vezetőknek, pénzügyi feladatokat ellátó ügyészségi alkalmazottaknak szerveztünk tanfolyamokat.

A szervezet anyagi lehetőségeihez mérten továbbra is támogattuk a posztgraduális tanulmányokat és a szakmai idegen nyelvi képzést. Új tanulmányi szerződésben 36 ügyészségi alkalmazott vállalt kötelezettséget tanulmányok folytatására.

Az ügyészség a továbbképzési tevékenységét érintően rendszeresen szolgáltat adatot, tesz észrevételeket hazai és nemzetközi szervezetek megkeresésére. A tárgyévben 7 esetben került sor adatközlésre kormányzati megkeresések alapján.

7. Az ügyészség kommunikációs tevékenysége

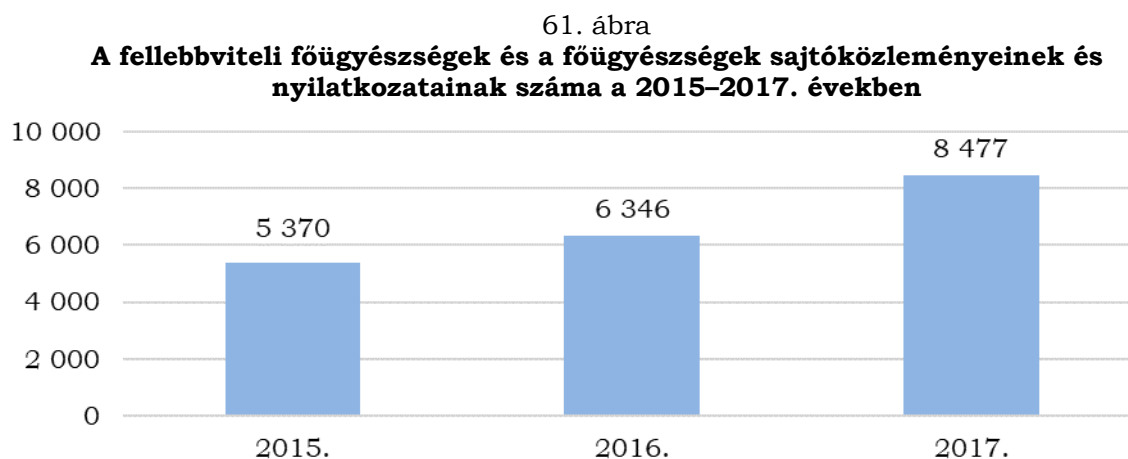
Az ügyészség kommunikációs tevékenysége alapvetően megváltozott 2012-től kezdődően. Egyrészt minőségi változásként teret nyert a proaktív

kommunikáció, másrészt a megjelenések mennyiségében is jelentős és folyamatos növekedés tapasztalható.

Az ügyészségi sajtómunka kifejezetten eredményes évet zárt 2017-ben. A főügyészségek és a fellebbviteli főügyészségek a 2016. évhez képest 34%-kal több nyilatkozatot tettek és sajtóközleményt adtak ki. Tavaly – 2012-höz viszonyítva – mintegy megötszöröződött az ügyészségi kommunikációs tevékenység.

2017-ben szinte minden főügyészség – közülük több kiemelkedő mértékben – növelte a sajtóaktivitását. Mint ahogy azt a következő ábra mutatja, valamennyi főügyészség jelentős kommunikációs tevékenységet folytatott, szinte napi gyakorisággal adtak interjút, bocsátottak ki sajtóközleményt, és így láthatóvá tették az ott folyó munkát. A legnagyobb mértékű sajtómunkát a Fővárosi Főügyészség végezte, jelentősen meghaladva saját korábbi eredményeit.

A sajtómunka 2017. évi növekedésében szerepet játszott, hogy valamennyi főügyészségen helyettes szóvivő is támogatta az ügyészségi kommunikációt.

Továbbra is stabil, jól működő munkakapcsolatot ápoltak az ügyészségi szóvivők a társszervek kommunikátoraival, valamint nagy hangsúlyt fektettek a helyi sajtóval való kapcsolattartásra.

A sajtómunka elősegítésére egyéni tréningeket és átfogó képzéseket tartottunk, amelyek – a mennyiségi növekedés mellett – az írásbeli kommunikáció és a televíziós, rádiós interjúk minőségében is további javulást eredményeztek.

Az ügyészség sajtókommunikációjában a minőségi szempontok között változatlanul kiemelt helyet foglalt el a közérthetőség. A szóvivők képzésén továbbra is rendszeresen foglalkoztunk azzal, hogy miként lehet összetett jogi kérdésekről, bonyolult ügyekről is közérthetően nyilatkozni.

A nyilvánosság számára – a törvényi kereteknek megfelelően – rendszeresen kép- és videóanyagot is publikáltunk az ügyészség hivatalos honlapján.

8. Az ügyészségi informatikai és statisztikai tevékenység

Az informatika napjainkra szerteágazóan beépült a jogi munkafolyamatokba, egyre több jogszabály tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek már nem csak lehetőségként, hanem kötelezően írják elő az elektronikus kapcsolattartást. A hatékony igazságszolgáltatáshoz nélkülözhetetlen a folyamatos, egyben gyors és megbízható információcsere.

2017-ben az ügyészségi informatika kiemelt feladata volt, hogy az ügyészség az E-ügyintézési tv. 2018. január 1-jével hatályba lépő rendelkezéseinek maradéktalanul megfeleljen. Az ennek érdekében indított Elektronikus Ügyintézési Projekt keretében az informatikai fejlesztések, az ügyészségi informatikai infrastruktúra korszerűsítése és bővítése mellett a belső közjogi szervezetszabályozó eszközöket is felülvizsgáltuk. Utóbbi eredményeként kiadásra került – többek között – az egyes legfőbb ügyészi utasításoknak az elektronikus ügyintézéssel összefüggő módosításáról szóló 29/2017. (XII. 28.) LÜ utasítás. Az ügyészség csatlakozott egyes központi és szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatásokhoz, és elkészítette az információátadási szabályzatot.

Az ügyészségi szervezeti stratégia kiemelten kezeli az ügyészségnek a jogszabályok által előírt, számítástechnikán alapuló adatáramlásba történő teljes körű bekapcsolását, az adminisztrációs munkateher csökkentését, az ügyészség munkáját támogató nyilvántartások minél szélesebb körű elérhetőségének biztosítását.

Az ügyészség országos, minden telephelyet érintő távadatátviteli hálózatot (Praetor Net) működtet. Az ehhez szükséges integrált adat- és központi internet szolgáltatásokat a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. biztosítja, az adatvédelmi és biztonsági szempontból lényeges hálózati eszközök tulajdon- és üzemeltetési jogával az ügyészség rendelkezik. 2017-ben megkezdtuk a hálózat bővítését, a sávszélesség emelését, hogy az elektronikus ügyintézés kapcsán biztosítandó szolgáltatásokhoz a szükséges mennyiségű, minőségű adathálózati kapcsolat, valamint internetelérés rendelkezésre álljon.

A Praetor Net szolgáltatásai kiterjednek az internet elérésére, a gyors információátadást biztosító elektronikus levelezésre, az ügyészségi munkát támogató – ügyészségi, illetve külső fejlesztésű – adatbázisok, nyilvántartások lekérdezésére.

Jelenleg az ügyészségi alkalmazottak 98%-a éri el saját munkaállomásán keresztül, jogosultságainak megfelelően az e-hálózatot, amely folyamatosan biztosítja az alkalmazások, adatok online elérését.

Rendkívül hatékonyá teszi az ügyészségi munkavégzést, hogy egyes informatikai szolgáltatások – megfelelő biztonsági intézkedések mellett – az ügyészségen kívül is elérhetők. Ennek érdekében munkaállomásként olyan eszközöket biztosítunk, melyek az irodai munkavégzést a meglévő monitorok és egyéb perifériák használatával, míg az irodán kívüli tevékenységet mobilitásukkal támogatják. 2017-ben valamennyi ügyész hordozható számítógéppel rendelkezett, így a tárgyalóteremben, illetve más külső helyszínen folytatott eljárási cselekmény során is kezelhettek elektronikus iratokat.

Minden ügyészségi szervezeti egységnél lehetőség van a Belügyminisztérium, az Igazságügyi Minisztérium, valamint az Országos Rendőr-főkapitányság nyilvántartási rendszereiből történő lekérdezésre, valamint a Schengeni Információs Rendszer második generációjának (SIS II) elérésére.

A beszámolási időszakban az ügyészek több mint fele rendelkezett biztonságos aláíró eszközzel, amelyre telepített tanúsítványok biztosítják a minősített elektronikus aláírás létrehozásán túl a cég-, valamint az ingatlan-nyilvántartáshoz, illetve a Magyar Telekom Zrt. Hatósági Adatszolgáltató Rendszeréhez való elektronikus hozzáférést is.

2017-ben folytattuk a külső kapcsolatok, a társszervekkel, valamint a távközlési szolgáltatásokat nyújtó cégekkel való együttműködés területeinek szélesítését.

Az ügyészség elektronikus úton tájékoztatja a Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központot a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvényben meghatározott adatokról. Ezzel kapcsolatban kiadásra került a Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központtal való együttműködésről szóló 27/2017. (XII. 22.) LÜ utasítás.

A beszámolási időszakban az ügyészség folytatta az együttműködést a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat eSzolgálati Jegy Rendszer informatikai projektjével. Az ügyészség 2017-ben is kiemelt résztvevője volt a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltár elektronikus levéltár projektjének, a büntetőjogi szakág ügyviteli adatait feldolgozó rendszerből folyamatosan adatcsomagokat adtunk át.

A Legfőbb Ügyészség és az Országos Bírósági Hivatal által az ügyészség és a bíróság informatikai fejlesztéseinek összehangolása érdekében létrehozott közös informatikai munkacsoport tevékenységének eredményeként a két szervezet között a beszámolási időszakban is folyamatos volt a vádiratok elektronikus megküldése és fogadása, a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási

szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény előírásai szerinti elektronikus kapcsolattartás, illetve a gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásának ügyészségi elérése. Az elektronikus ügyintézés érintően a közös tevékenység túlnőtt a munkacsoport keretein, meghatározó jelentőséggel bírt az érintett szervek közötti együttműködés kialakítása során.

Az ügyészség végrehajtotta a szükséges informatikai fejlesztéseket az elektronikus ügyintézással összefüggő adatok biztonságát szolgáló Kormányzati Adattrezzorról szóló 466/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet előírásainak való megfelelés érdekében.

A számítógépes bűnözéssel foglalkozó ügyészi hálózat feladatköréhez köthetően 2017-ben több olyan rendezvényt szerveztünk, amelyeken a nyomozó hatóságok és a bíróságok mellett külföldi és nemzetközi szervezetek képviselői is részt vettek.

Nemzetközi együttműködésünk kapcsán kiemelendő az Eurojust Határozat végrehajtásával kapcsolatos informatikai részvétel. Az ügyészség által kialakított rendszer 2017-ben is biztosította a nemzeti kapcsolatot az Eurojust belső ügyviteli rendszeréhez.

A jogszabályi és szervezeti változásokat követve korszerűsítettük a saját fejlesztésű ügyviteli, nyilvántartó és statisztikai rendszereinket. Az ügyészségi alkalmazottak béren kívüli juttatásainak nyilvántartása és kezelése érdekében legfőbb ügyészi utasítással új informatikai alkalmazás bevezetésére került sor.

Az ügyészség szakmai tevékenysége során történő elektronikus ügyintézési és kapcsolattartási feladatok támogatására új rendszerként hoztuk létre az Elektronikus Ügyintézési Modult (EMi). Használatát az elektronikus dokumentumoknak az ügyészségi feladatok ellátása során történő kezeléséről szóló 28/2017. (XII. 22.) LÜ utasítás vezette be.

Az ügyészség 2017-ben is biztosította az Elektronikus Közigazgatás Operatív Programban (EKOP) 2012-ben megvalósított „Ügyészségi eljárások elektronizálása” projekt eredményeként létrehozott – az ügyészségre érkező, itt keletkeztetett, illetve innen továbbított (elektronikus) iratok hiteles, jogszabályoknak megfelelő kezelésére alkalmas – irat- és dokumentumkezelő rendszerrel (eIR) kapcsolatos fenntartási kötelezettséget.

Az ügyészség a büntetőeljárással érintett terheltek adatait tartalmazó – az ügyészségi ügyviteli adatokat feldolgozva létrehozott – adatbázis analízisét, az összefüggések felderítését végző rendszert működtet. Ennek kiemelkedő fontosságát mutatja, hogy felhasználásával az ügyészség évente

közel százezer személyről szolgáltat adatot a törvényi felhatalmazással rendelkező katonai és polgári nemzetbiztonsági szolgálatok megkeresése nyomán. Az ügyészség elektronikus lekérdezési lehetőséget is biztosít a rendszerhez, így a jogosultak mind gyorsabban érhetik el az adatokat.

Az ügyészség a hivatalos statisztikai tevékenységét a Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagjaként, a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény (Hst.) 2017. január 1-jén hatályba lépett rendelkezései alapján látja el.

Saját fejlesztésű ügyviteli alkalmazásaink naprakész információt képesek adni az ügyészség büntetőjogi, közjogi tevékenységéről, illetve a rögzített adatok alapját képezik azoknak a központilag ellenőrzött és jóváhagyott információs rendszereknek, melyek részei a Kormány országos statisztikai adatfelvételi programjának (OSAP). 2017-ben valamennyi ügyészségi statisztikai adatgyűjtés teljeskörűen elektronikusan történt.

Az ügyészség képviselője a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testület tagja. Ezen túlmenően az ügyészség delegáltjai részt vesznek a testület tematikus munkabizottságainak munkájában.

2017 végén a Központi Statisztikai Hivatal elsőként, „pilot” jelleggel a Legfőbb Ügyészségen kezdte meg a Hst. szerinti akkreditációt. Ennek célja a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében és az Európai Statisztikai Rendeletben foglaltaknak való megfelelés ellenőrzése, a Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagságának megerősítése mellett az összegyűjtött tapasztalatok alapján a többi szervezetnél lefolytatandó akkreditációs eljárások módszertanának véglegesítése is.

Az ügyészség közvetlenül rögzíti az adatokat az egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztika (ENyÜBS) informatikai rendszerében. Az ügyészség az egyik adatgazdája ennek a honi bűnözés jelenségeit és a bűnüldözést legátfogóbban bemutató hivatalos statisztikának, részt vesz az irányítást, ellenőrzést ellátó Bűnügyi Statisztikai Munkacsoportban, amelynek ügyészségi alkalmazott vezető az Előkészítő munkacsoportját.

Az ügyészség – jellemzően – elektronikus kiadványaiban jelentette meg a bűnözés, a vádképviselés, illetve az ügyészségi tevékenység tematikus adatait. A közvélemény mellett tájékoztatást adtunk az Országgyűlés elnökének, alelnökeinek és bizottságainak, az Alkotmánybíróságnak, az Országos Bírószághivatal elnökének, a parlamenti pártok frakcióvezetőinek, minisztériumoknak, valamint az országgyűlési biztosoknak.

Az ügyészség folyamatosan szolgáltatott statisztikai adatot szervezeten kívülről érkező eseti megkeresésekre. Ezek zöme minisztériumok, társszervek részére történt adatközlés volt. Jelentős volt a tudományos kutatásokhoz, a

nemzetközi szervezetek, illetve a sajtó, média részére adott adatok aránya is. 2017-ben is kiemelkedő számban készültek adatközlések, elemzések a Be. és az elektronikus kapcsolattartás kodifikációjához, valamint a korrupciós bűncselekmények kapcsán.

2017-ben az ügyészség több nemzetközi vonatkozású tárcaközi bizottságot – a részvétel mellett – statisztikai adatok szolgáltatásával is támogatott. Ilyen volt például az emberkereskedelemmel szembeni fellépéssel és a Moneyval országvizsgálattal összefüggő feladatok ellátása.

Az ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bünmegelőzési Hivatalának (UNODC) Bűncselekmények statisztikai célú nemzetközi osztályozása (International classification of crimes for statistical purposes - ICCS) tevékenysége kapcsán a Legfőbb Ügyészség szakmai irányító szerepet töltött be a magyarországi projektben, majd aktívan részt vett a hazai jogba való átültetésében.

Az ügyészség 2017-ben is teljesítette a közérdekű adatok elektronikus szolgáltatásának törvényes kötelezettségét. Honlapunkon (www.ugyeszseg.hu) az információszabadság témakörében előírtakon túl rendre közzétettük a közbeszerzéssel kapcsolatos hirdetményeket, valamint további – a tapasztalatok szerint leginkább közérdeklődésre számot tartó – tájékoztatásokat, statisztikai adatokat.

9. Az ügyészség működésének gazdasági feltételei

A fejezetnél a kiegyensúlyozott likviditási feltételek egész évben biztosítottak voltak. Jelentős hangsúlyt kapott a gazdálkodásban a napi működés zavartalan feltételeinek megteremtése, az informatikai eszközellátottság szinten tartása, illetve javítása, a birtokba vett új épületek területi növekedésével, modern infrastruktúrájával együtt járó megemelkedő üzemeltetési költségek megfelelő biztosítása.

A főbb gazdasági mutatószámaink a következők szerint alakultak:

5. táblázat
A 2017. évi előirányzatok (ei.) bemutatása

adatok millió Ft-ban				
Jogcím	2017. évi eredeti ei.	2017. évi módosított ei.	2017. évi teljesítés	Módosított ei. teljesítés %-a
Támogatás	43 120,4	46 418,8	46 418,8	100,0
Saját bevétel	102,0	444,4	444,4	100,0
Maradvány igénybevétel		3 565,1	3 565,1	100,0
Bevételek összesen	43 222,4	50.428,3	50.428,3	100,0
Kiadások összesen	43 222,4	50 428,3	45 883,8	91,0

6. táblázat
Egyes előirányzatok bemutatása

adatok millió Ft-ban

Működéshez szükséges kiadások	2017. évi eredeti előirányzat	2017. évi módosított előirányzat	2017. évi teljesítés	2017. évi maradvány (4 544,5)
Személyi juttatások	28 963,1	31 138,8	31 134,5	4,3
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	7 949,3	7 376,3	7 375,7	0,6
Dologi kiadások	3 340,6	4 863,1	4 225,6	637,5
Egyéb működési célú kiadások	36,8	1 434,5	1 311,6	122,9
Beruházások	2 636,5	5 001,7	1 418,6	3 583,1
Felújítások	30,0	29,6	29,6	0,0
Egyéb felhalmozási célú kiadások	70,0	92,1	92,1	0,0
Fejezeti tartalék (Ktgv-i tv.)	196,1	492,2	296,1	196,1

7. táblázat
A 2017. évi előirányzat változások bemutatása

adatok millió Ft-ban

Előirányzat módosítások levezetése, többletforrások	7 205,9
Kormány hatáskörében	3 326,8
a központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2017. évi kompenzációjának, illetve a minimálbér és a garantált bérminimum emelkedésével kapcsolatos 2017. évi többletkiadások fedezetére	318,6
az ügyészségi alkalmazottak bérrendszerének 2017. évben történő átalakításával kapcsolatban, a 2017. január 1-jei emelés fedezetéhez	2 940,2
honvédelmi szolgálati díj bevezetésének többlete	0,4
6 új ügyészi álláshely fedezetére	67,6
Fejezeti hatáskörben	314,0
többletbevétel teljesítése	342,4
fejezetek közötti előirányzat-módosítás (rendőrség, Nemzeti Adó- és Vámhivatal)	-28,4
2016. évi maradvány felhasználása	3 565,1

Az ügyészi szervezet szakmai feladatainak ellátására az elmúlt évben fejezeti szinten rendelkezésre álló eredeti kiadási és bevételi előirányzat (5. táblázat) a 2016. évi eredeti előirányzathoz képest 3.340,5 millió forinttal növekedett. A tárgyév folyamán a különböző jogcímenek végrehajtott előirányzat-módosítások következtében a módosított kiadási előirányzat 16,67%-kal emelkedett.

A 2017. évben rendelkezésre álló forrás szerkezete az előző évekhez képest alig változott. A kiadások forrását mintegy 92%-ban a tárgyévi támogatás, kisebb mértékben, 7,1%-ban, az előző évi előirányzat-maradvány igénybevétele és mindössze 0,9%-ban saját bevétel biztosította. (5. táblázat)

A felhasznált előirányzatból 84%-ot a személyi jellegű kiadások és a kapcsolódó járulékok tették ki, a fejlesztésekre 4% jutott, 12% pedig az üzemeltetési kiadások fedezetét biztosította.

A személyi juttatásra felhasznált összeg (6. táblázat) fedezetet nyújtott az ügyészségi alkalmazottakat alanyi jogon megillető, az Üjt.-ben előírt kötelezettségekre, valamint a külső személyi juttatások körébe tartozó kifizetésekre.

Törvény szerinti illetményekre teljesített kiadás 25.078,2 millió forint volt, amely fedezetet biztosított az Üjt. alapján kifizetendő illetmények és kötelező előresorolások összegéhez, a minimálbér és a garantált bérminimum megállapításához, valamint az ügyészségi alkalmazottak illetményrendszerének átalakításához.

A személyi juttatásokon belül a törvény szerinti illetményeken kívül további 5.957,2 millió forint kifizetése teljesült, többek között pénzbeli elismerés, készenléti, ügyeleti, helyettesítési díj, túlóra, jubileumi jutalom, béren kívüli juttatások és különféle költségtérítések jogcímen.

A külső személyi juttatásokra kifizetett összeg 99,1 millió forint volt, amely különösen a tanúk díjazását és a reprezentációs kiadásokat tartalmazta.

Az ügyészségi alkalmazottak lakáshoz jutását a 2017. évben 72,4 millió forint kamatmentes munkáltatói kölcsön folyósításával támogattuk. Összesen 39 fő kapott átlagosan 1,9 millió forint összeget.

A dologi kiadásokra fordított összeg (6. táblázat) 413,5 millió forinttal volt több, mint az előző évi felhasználás. Az üzemeltetési költségek az áremelkedések, valamint a létszámnövekedések miatti fejlesztésekkel bővülő új vagy felújított épületek területnövekedése miatt az előző évekhez hasonlóan emelkedtek.

A dologi kiadások 51%-át szolgáltatási kiadásokra (bérleti díjak, karbantartások stb.), 11,7%-át a szakmai és üzemeltetési anyagok beszerzésére, 14,7%-át az ügyészségi országos számítógépes hálózat üzemeltetésére, 11,2%-át szakmai tevékenységet segítő kiadásokra, továbbá 11,4%-át egyéb dologi kiadásokra (ÁFA befizetés, kiküldetési költségek) fordítottuk.

A 2017. évben a fejezetnél felhalmozási kiadásokra 2.736,5 millió forint eredeti előirányzat állt rendelkezésre (6. táblázat: beruházások, felújítások, egyéb felhalmozási célú kiadások együttesen), amely az év közbeni előirányzat-változások – döntően az előző évi maradvány – hatására és a több éven át tartó beruházás pénzügyi ütemezése miatt 5.123,4 millió forintra módosult.

Az intézményi beruházásra fordítható eredeti előirányzat (6. táblázat) az év közbeni előirányzat-módosítások hatására 89,71%-kal emelkedett. A módosítás forrása elsősorban az előző évi előirányzat-maradvány volt.

Felújításra rendelkezésre álló előirányzat az évközi módosításokkal 98,66%-ra csökkent, az egyéb felhalmozási célú kiadásra rendelkezésre álló kiadási előirányzat pedig a kamatmentes munkáltatói kölcsöntörlesztések többletbevételével 31,57%-kal emelkedett (6. táblázat).

A felhalmozási előirányzatoknál keletkezett előirányzat-maradvány (6. táblázat) kötelezettségvállalással terhelt.

A fejezetnél a befektetett eszközök nettó értéke a beszámolási időszak végén 19.077,1 millió forint volt, amely 494,3 millió forinttal több az előző évi időszak záró értékénél.

A vagyonváltozáson belül legnagyobb mértékben az ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok nettó értéke nőtt 604,3 millió forinttal. Az immateriális javak mérleg szerinti értéke jelentősen, 95,6 millió forinttal csökkent. A beszerzés értéke elmaradt az elszámolt értékcsökkenés mértékétől. A gépek, berendezések, felszerelések, járművek mérleg szerinti értéke jelentősen, 96,0 millió forinttal növekedett.

A 2017. évben a fejezetnél jelentősebb beruházások, felújítások tárgyévi pénzforgalmi finanszírozása a következők szerint alakult:

8. táblázat
**Jelentősebb beruházások, felújítások pénzforgalmi finanszírozása
a 2017. évben**

Teljesített kiadás	millió forint
Számítástechnikai beszerzések	401,6
Budapest, Belgrád rkp. 5. homlokzat- és tetőfelújítás	53,8
Kaposvár, ügyészségi székháztervezés, -építés	103,0
Tiszafüredi Járási Ügyészség székházépítés	30,9
Debrecen, Attila tér 3. udvarrekonstrukció	90,7
Jászberényi Járási Ügyészség székházépítés	197,4
Nagykátai Járási Ügyészség székház-rekonstrukció	109,9

Az ügyészi szervezet a korábbi években bevezetett takarékosági intézkedések érvényesítésével gazdálkodott a 2017. évben is, a főügyészségek pénzügyi teljesítésének folyamatos figyelemmel kísérése mellett. A fejezet a szakmai feladatellátás alapvető személyi és tárgyi feltételeinek biztosításán túl kiemelt figyelmet fordított a folyamatos működés és likviditás feltételeinek megteremtésére is.

10. Az ügyészek tudományos tevékenysége és az Országos Kriminológiai Intézet

10.1. Az ügyészek tudományos tevékenysége

Az ügyészek megbecsült résztvevői a jogi tudományos közéletnek, rendszeresen jelennek meg cikkeik, tanulmányaik, továbbá szerzői szakkönyveknek, egyetemi tankönyveknek és más felsőfokú oktatási kiadványoknak. Az ügyészség felső vezetésében mindenkinek van tudományos fokozata. 35 ügyészségi alkalmazott – közülük 20 ügyész – tudományos fokozatot, 2 pedig akadémiai doktori címet szerzett. 65 ügyész, alügyész és fogalmazó különböző doktori iskolák hallgatója. Az egyetemek állam- és jogtudományi karain, más felsőfokú oktatási intézményekben és posztgraduális szakokon 76 ügyész oktat. 2017-ben több mint 100 ügyészt kértek fel a társszervek, illetve egyéb szervezetek előadás tartására.

10.2. Az Országos Kriminológiai Intézet

Az Országos Kriminológiai Intézet (OKRI) az ügyészség tudományos és kutató intézményeként átfogóan foglalkozik a bűnözés okainak, a megelőzés lehetőségeinek, valamint a bűnözés és bűnüldözés aktuális elméleti és gyakorlati kérdéseinek kutatásával.

Az intézet kutatóinak közel 70%-a rendelkezik tudományos fokozattal: 2 főnek akadémiai doktori, 12 kutatónak kandidátusi, illetve PhD fokozata van, 4 kutató pedig habilitált egyetemi oktató is.

Az intézeti kutatások eredményei az ügyészség kodifikációs és jogértelmezési tevékenységében hasznosulnak, gazdagítják a bűnügyi tudományok elméleti teljesítményét, és felhasználásra kerülnek a felsőoktatásban, valamint a posztgraduális képzésekben is.

A tárgyévben az intézet kutatói összesen 96 publikációt jelentettek meg, ebből 12-öt idegen nyelven. A különböző konferenciákon és szakmai fórumokon összesen 107 előadást tartottak, amelyekből 34 hangzott el idegen nyelven 23 külföldi konferencián.

A tárgyévben 44 kutatási program zajlott, ezek közül 35 fejeződött be. A teljesség igénye nélkül a következő főbb kutatásokra került sor:

I. A Legfőbb Ügyészség által kezdeményezett kutatások:

- A korrupciós bűncselekmények minősítésének problémái a Legfőbb Ügyészség erre vonatkozó iránymutatásai tükrében, valamint a bűncselekmények látenciája, felderítésének, bizonyításának nehézségei.
- Az emberi test tiltott felhasználása bűncselekmény miatt indult büntetőügyek elméleti elemző vizsgálata.
- A sértett és az áldozat szerepe a büntetőeljárásban.

II. Fellebbviteli főügyészségek, főügyészségek által kezdeményezett kutatások:

- A közérdekű munka büntetés alkalmazási gyakorlata.
- A szituatív jogos védelem alkalmazási gyakorlata.
- A vagyonvisszaszerzési eljárás gyakorlati tapasztalatai az intézmény bevezetése óta.
- Fiatalok elkövetők által megvalósított szexuális bűncselekmények bizonyítási nehézségei.
- Gyermekkorúak meghallgatása a büntetőeljárás egyes szakaszaiban.
- Az új pszichoaktív anyaggal visszaélés bűncselekménye vonatkozásában felmerülő bizonyítási nehézségek.

III. A kiemelt kutatási főirányok keretében végzett fontosabb kutatások:

- A sportrendezvények biztonságának aktuális kérdései, a sportrendezvények látogatásától való eltiltás érvényesülése.
- A Digitális Gyermekvédelmi Stratégia gyakorlati megvalósulása az iskolákban, különös tekintettel a virtuális térben megjelenő bántalmazásra.
- Kábítószerfutárok Magyarországon.
- A tényleges életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélték longitudinális vizsgálata.
- Az erőszakos szexuális bűnözés aktuális hazai jellemzői.
- Az emberölések jellemzői és trendjei a kriminálstatisztika tükrében.
- A bűnözés számbavétele.
- Az állatkínzás miatt indult büntetőeljárások tapasztalatai 2012 és 2016 között.

A kutatók jelentős része tagja vagy tisztségviselője tudományos vagy a tudományos munkával összefüggő nemzetközi szakmai szervezetnek (pl. International Society of Criminology, Scientific Commission, European Crime Prevention Network).

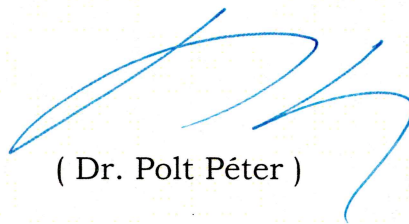
A tárgyévben is az OKRI látta el a Legfőbb Ügyészség – elsőként a 2016. év elején online megjelentetett – szakmai-tudományos folyóirata, az Ügyészségi Szemle (www.ugyeszsegiszemle.hu) kiadásával járó feladatokat.

Tisztelt Országgyűlés!

A részletesen bemutatott adatok igazolják, hogy az ügyészség 2017-ben is megfelelt azoknak a kihívásoknak, amelyek elé a bűnözés változásai, a jogszabályi háttér alakulása állították.

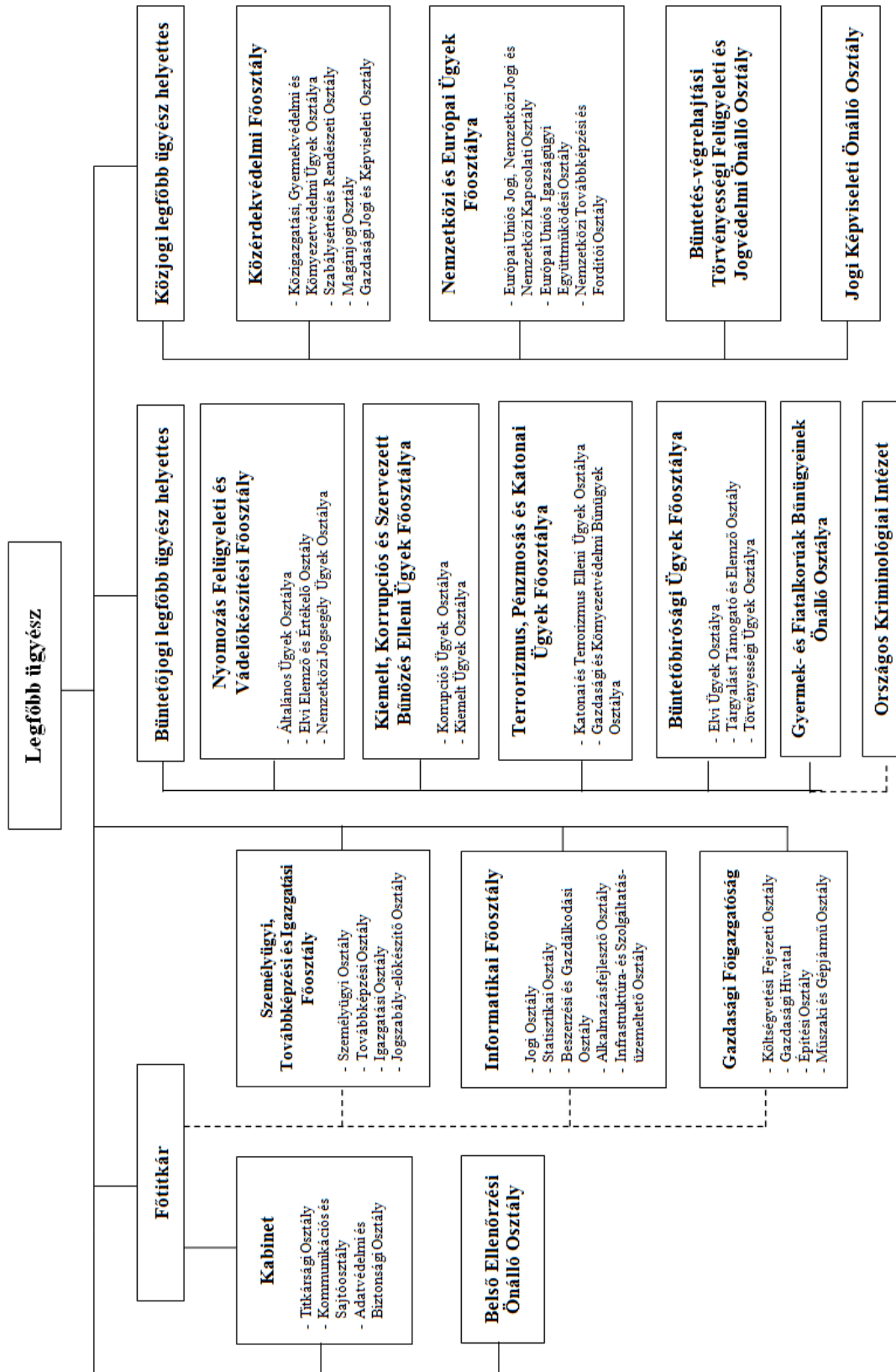
Kérem, hogy a beszámolót szíveskedjenek elfogadni.

Budapest, 2018. szeptember 03.

(Dr. Polt Péter)

1. melléklet: A Legfőbb Ügyészség szervezete

2. melléklet: A legfőbb ügyészhez intézett kérdések

Írásbeli választ igénylő kérdések:

- „Mi a magyar igazságszolgáltatás mérlege a nemzeti vagyont érintő bűncselekmények elkövetőit érintő vagyonekbevételek terén?”, Dr. Staudt Gábor (Jobbik) K/13493,
- „Folyik nyomozás Simonka György rokonai, cégei ellen?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/13499,
- „Mely szociális szervezetek ellen folyik nyomozás?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/13500,
- „Mikor lesz eredménye az MTVA vezetők lehallgatási botránya ügyében indított büntetőeljárásnak?”, Dr. Harangozó Tamás (MSZP) K/13562,
- „Továbbították a bíróságnak Nyakó István »kopasz-gate« ügyben tett vádindítványát?”, Dr. Harangozó Tamás (MSZP) K/13563,
- „Nyomoznak-e a fonyódi Árpád part felújításának ügyében?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/13575,
- „Mely uniós programok kapcsán vizsgálódik végre az ügyészség?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/13576,
- „Mindenki tudja, mi folyik a MEOESZ-nél, mégsem történik semmi?”, Magyar Zoltán (Jobbik) K/13583,
- „Miért hallottunk olyan régen Kovács Béla büntetőügyéről?”, Dr. Szél Bernadett (LMP) K/13639,
- „Mennyire veszi komolyan a magyar ügyészség az OLAF feljelentéseit és jelzéseit?”, Dr. Staudt Gábor (Jobbik) K/13645,
- „Mi van a hangfelvételen?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/13672,
- „Nem mindegy, hogy köztestület vagy egyesület!”, Kiss László (MSZP) K/13687,
- „További érdekességek a MEOESZ tájáról. Meddig még?”, Magyar Zoltán (Jobbik) K/13692,
- „Miért nem derített ki még semmit az ügyészség Kovács Béla kémügyében?”, Szelényi Zsuzsanna (független) K/13701,
- „Vizsgálják-e Mengyi Roland családjának mesés gazdagodását?”, Dr. Harangozó Tamás (MSZP) K/13706,
- „Az elmúlt hat év során miért nem történt érdemi előrelépés a 4-es metró beruházással kapcsolatos nyomozásban?”, Szabó Tímea (független) K/13736,
- „Fennmaradó kérdéseim az OLAF vizsgálatok tárgyában, avagy mely ügyekben nem rendeltek el nyomozást, és az elrendeltek mióta tartanak?”, Dr. Staudt Gábor (Jobbik) K/13880,
- „Közüteményekben és a munkahelyeken bárki lehallgatható?”, Dr. Harangozó Tamás (MSZP) K/13892,
- „Van-e tudomása a Központi Nyomozó Főügyészségnek, hogy mely tanácsadói cég kapott közel másfél millió eurós összeget a 4-es metróberuházásban az OLAF-jelentés alapján?”, Szabó Tímea (független) K/13941,
- „Mi áll a metródoszsié háttérében? Avagy a pénz útjai kifürkészhetetlenek!”, Kucsák László (Fidesz) K/14009,

- „Mikor lesz eredménye a Kiss Szilárd vízumshoppingja kapcsán indított büntetőeljárásnak?”, Mesterházy Attila (MSZP) K/14068,
- „Mit tett eddig az igazságszolgáltatás a Jász-Nagykun-Szolnok megyei közfoglalkoztatási programok visszaéléseinek felderítése ügyében?”, Sallai R. Benedek (LMP) K/14075,
- „További érdekességek a MEOESZ tájáról! IV. Meddig még?”, Magyar Zoltán (Jobbik) K/14108,
- „El nem végzett munkáért milliókat zsebre tenni miért nem bűncselekmény?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/14114,
- „Hol tart a nyomozás az OLAF-jelentésben említett rejtélyes tanácsadó cégekkel szemben?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/14115,
- „Folyik-e nyomozás külföldön a 4-es metró-beruházással kapcsolatban?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/14133,
- „Mit tehet egy jogkövető állampolgár a kamara jogtalan követelésével szemben?”, Magyar Zoltán (Jobbik) K/14139,
- „Mikor lesz eredménye a »Híd a munka világába« szövetkezet botránya ügyében indított büntetőeljárásnak?”, Teleki László (MSZP) K/14254,
- „Hol tart a Mengyi- (Voldemort-) ügy feltárása?”, Dr. Harangozó Tamás (MSZP) K/14318,
- „Hol tart a nyomozás Töröcskei István bűncselekményei ügyében?”, Szabó Szabolcs (független) K/14362,
- „Hazajött-e Czibula Csaba a Hunvald-ügy egyik érintettje?”, Dr. Lukács László György (Jobbik) K/14366,
- „Módosult-e a vád Buda-Cash-ügyben?”, Dr. Harangozó Tamás (MSZP) K/14468,
- „Mikor lesz eredménye a Kiss Szilárd vízumshoppingja kapcsán 23 hónappal ezelőtt indított büntetőeljárásnak?”, Mesterházy Attila (MSZP) K/14496,
- „Szociális szövetkezeteket érintően az elmúlt években milyen büntetőeljárások indultak és milyen eredménnyel zárultak?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/14699,
- „Nem egy mutyigyanús ügyben használják eszközül az ügyészséget?”, Dr. Bárándy Gergely (MSZP) K/14737,
- „Hol tartanak a Magyar Postát, illetve az FHB-csoportot érintő nyomozások?”, Dr. Szakács László (MSZP) K/14742,
- „Érintettek-e Medgyessy Péter üzlettársai, megbízottjai az Alstom és a 4-es metró ügyben?”, Kucsák László (Fidesz) K/14784,
- „Milyen ügyben nyomoztak Bács-Kiskun megyében?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/14966,
- „Jogszerű-e ma Magyarországon a titkos lehallgatás?”, Vona Gábor (Jobbik) K/15359,
- „Befejeződött-e a Helyi Termék Gazdaságfejlesztő Klaszter Kft. vizsgálata, és ha igen, milyen eredménnyel?”, Dr. Tóth Bertalan (MSZP) K/15523,
- „Tölgyesi Balázst érintően az elmúlt években milyen büntetőeljárások indultak, s milyen eredménnyel zárultak?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/15532,
- „Nyomozási cselekmények a TÜKE Busz ZRT-nél?”, Dr. Szakács László (MSZP) K/15533,

- „Mit kap Mészáros Lőrinc a 15 millió fejében?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/15538,
- „Lezárult-e a nyomozás?”, Göögös Zoltán (MSZP) K/15667,
- „Lesz-e felelőse a Dél- Mezőföld Tájvédelmi Körzetben elkövetett súlyos természetkárosításnak?”, Dr. Staudt Gábor (Jobbik) K/15768,
- „Hol tart a veszprémi fideszes városvezetés számára kínos ügyben indított büntetőeljárás?”, Dr. Harangozó Tamás (MSZP) K/15814,
- „Mekkora kárt okozott az adófizetőknek a Magyar Termés TÉSZ Kft. működése?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/15821,
- „Felelősségre fogják-e vonni a kamupártokat?”, Szabó Szabolcs (független) K/15823,
- „Miért nincs büntetőjogi következménye annak, ha a nyomozás során beigazolódik a hivatali visszaélés, illetőleg a vezetői kötelezettségszegés gyanúja?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/15873,
- „Van-e folyamatban büntetőeljárás a Magyar Posta Zrt-t és a takarékszövetkezeti integrációt érintően korábban tett kijelentések miatt?”, Dr. Szakács László (MSZP) K/15885,
- „Hol tartanak a Magyar Postát, illetve az FHB-csoportot érintő nyomozások?”, Dr. Szakács László (MSZP) K/15886,
- „Hol tartanak a Spéder Zoltán érdekeltségébe tartozó gazdasági társaságok által kötött szerződéseket érintő nyomozások?”, Dr. Szakács László (MSZP) K/15887,
- „A Budapest Szíve programról készült OLAF-jelentés kapcsán elrendelt nyomozás milyen eredményre jutott?”, Szabó Tímea (független) K/15894,
- „Milyen stádiumban vannak a Kocsis István elleni büntető eljárások?”, Dr. Szél Bernadett (LMP) K/15919,
- „2015. január 1-je és 2016. december 13-a között Hivatali vesztegetés, Hivatali vesztegetés elfogadása, valamint Befolyással üzérkedés bűncselekményekkel kapcsolatban milyen adatokkal tud szolgálni az ügyészség?”, Szabó Tímea (független) K/16136,
- „Hányszor csaltak Terézvárosban 9?”, Kunhalmi Ágnes (MSZP) K/16233,
- „Mit tett eddig az igazságszolgáltatás a Jász-Nagykun-Szolnok megyei közfoglalkoztatási programok visszaéléseinek felderítése ügyében?”, Sallai R. Benedek (LMP) K/16253,
- „Elévülés miatt hány esetben szüntették meg Bróker Marcsi ellen a nyomozást, és ez mekkora kárértéket jelentett?”, Dr. Lukács László György (Jobbik) K/16263,
- „A sukorói mintát követve az ügyészség hajlandó-e egy előnytelen földcserét kivizsgálni?”, Göögös Zoltán (MSZP) - Dr. Harangozó Tamás (MSZP) K/16287,
- „Történt-e előrelépés a szekszárdi korrupciógyanús óvodafelújítás ügyében zajló nyomozásban?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/16322,
- „Nyomoznak-e a milliárdos adótartozás ügyében?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/16725,
- „Kerültek-e újabb szociális szervezetek az ügyészség látókörébe?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/16730,

- „Mikor tudjuk meg, hogy ki a felelős a tavaly decemberi metróbalesetért?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/16731,
- „Hol tartanak a Green Holidays Kft.-t érintő nyomozások?”, Heringes Anita (MSZP) K/16772,
- „Családtagjai a jegybank alkalmazottjaként vettek-e fel kedvezményes munkáltatói hitelt a Magyar Nemzeti Banktól?”, Szabó Szabolcs (független) K/16833,
- „Hol tart a nyomozás a politikailag kényes „játsszótérbotrány” ügyében?”, Sallai R. Benedek (LMP) K/17086,
- „Hol tart a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság 14000-226/2015. bü számon - hűtlen kezelés büntettének gyanúja miatt - indított nyomozása?”, Mesterházy Attila (MSZP) K/17115,
- „Folyik-e nyomozás a halálos kimenetelű igazoltatás ügyében?”, Dr. Harangozó Tamás (MSZP) K/17119,
- „Mikor tudhatjuk meg, hogy kik a felelősök?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/17175,
- „Síkosságmentesítés az EMMI háttérintézményeiben - 40 millióért?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/17176,
- „Hogyan áll az igazságszolgáltatás a Jász-Nagykun-Szolnok megyei közfoglalkoztatási programok visszaéléseinek felderítése ügyében?”, Sallai R. Benedek (LMP) K/17239,
- „Hányszor csaltak Terézvárosban 10?”, Kunhalmi Ágnes (MSZP) K/17240,
- „Jelzett-e pénzmosási és terrorizmus finanszírozási aggályt az ügyészség Ramil Safarov kiadásának idején?”, Demeter Márta (LMP) K/17280,
- „Nyomozási cselekmények a TÜKE Busz Zrt-nél? II.”, Dr. Szakács László (MSZP) K/17289,
- „Hol tartanak a Spéder Zoltán érdekeltiségébe tartozó gazdasági társaságok által kötött szerződéseket érintő nyomozások? II.”, Dr. Szakács László (MSZP) K/17290,
- „Hol tartanak a Magyar Postát, illetve az FHB-csoportot érintő nyomozások? II.”, Dr. Szakács László (MSZP) K/17291,
- „Indít-e vizsgálatot annak érdekében, hogy a csornai napelemgyár körüli visszásokra fény derüljön?”, Magyar Zoltán (Jobbik) K/17324,
- „Folyik-e büntetőeljárás a Breton Mérnöki és Tanácsadó Kft. tulajdonosai ellen?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/17418,
- „Indult-e nyomozás az azeri pénzek Magyarországra érkezése és a baltás gyilkos kiadása közötti összefüggés feltárására?”, Szabó Szabolcs (független) K/17445,
- „Üldözi vagy pártolja a bünt az ügyészség?”, Dr. Vadai Ágnes (független) K/17447,
- „Pontosan mire költötte el a Legfőbb Ügyészség az Európai Uniótól megtéríteni követelt 80,4 millió forintot?”, Dr. Harangozó Tamás (MSZP) K/17617,
- „Már a beadványokra sem válaszolnak? Avagy miért nem hajlandóak vizsgálni a kecskeméti KSE-botrány városházáig érő szálát?”, Dr. Harangozó Tamás (MSZP) K/17669,

- „Milyen lépést kíván tenni az igazságügyi miniszternek is ellentmondó nyomozóhatósági határozattal kapcsolatban?”, Dr. Tóth Bertalan (MSZP) K/17790,
- „Folyik-e büntetőeljárás az alábbiakban megjelölt cégcsoport vonatkozásában?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/17812,
- „Vizsgálta-e az ügyészség a Gran Kockázati Tőkealapnak a Puncs.hu portált üzemeltető Dating Central Europe számára nyújtott szabálytalan támogatását?”, Szabó Tímea (független) K/18061,
- „Hol tart jelenleg a nyomozás az EMIR projekt ügyében?”, Budai Gyula (Fidesz) K/18102,
- „Hogyan zárult a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság 14000-226/2015.bü számon - hűtlen kezelés büntettének gyanúja miatt - indított nyomozása?”, Mesterházy Attila (MSZP) K/18278,
- „2010-2017 között hány olyan ügyben rendelt el az ügyészség nyomozást, ami az európai uniós támogatások felhasználásának szabálytalanságára - csalásra és korrupcióra - derítettek fényt?”, Kónya Péter (független) K/18342,
- „Mentség-e a Fidesz-tagkönyv?”, Dr. Vadai Ágnes (független) K/18390,
- „Nyomozási cselekmények a TŰKE Busz Zrt-nél? III.”, Dr. Szakács László (MSZP) K/18686,
- „Hol tartanak a Magyar Postát, illetve az FHB-csoportot érintő nyomozások? III.”, Dr. Szakács László (MSZP) K/18830,
- „Indít-e eljárást az ügyészség a »kötvénybizniszben« résztvevő cégekről döntő bizottsági eljárások miatt?”, Dr. Harangozó Tamás (MSZP) K/18902,
- „Hol tartanak a Spéder Zoltán érdekeltségébe tartozó gazdasági társaságok által kötött szerződéseket érintő nyomozások? III.”, Dr. Szakács László (MSZP) K/19221;

Azonnali kérdések:

- „Lehallgatási botrányból, újabb ügyészségi botrány?”, Dr. Harangozó Tamás (MSZP) A/14078,
- „Fideszes politikus a törvények felett áll?”, Heringes Anita (MSZP) A/14079,
- „Megint részrehajló az Ügyészség? (Mengyi-ügy, Simonka-ügy)”, Dr. Bárándy Gergely (MSZP) A/15753,
- „Van-e megrendelés a fideszes bűnügyek eltussolására?”, Dr. Legény Zsolt (MSZP) A/17859,
- „Várható-e a nyomozás meghosszabbítása Magyarország történetének legnagyobb korrupciós botrányában?”, Budai Gyula (Fidesz) A/18618;

Szóbeli választ igénylő kérdések:

- „Hogyan folyhat több mint hat éve az Alstrom-szerződések ügyében a nyomozás?”, Dr. Staudt Gábor (Jobbik) K/13950,

- „Az Ügyészség vajon fedezi a dunaújvárosi korrupciót is?”, Pintér Tamás (Jobbik) K/17483,
- „Érkezett-e feljelentés a Demecser Város polgármestere felfüggesztésének alapjául szolgáló jogszabálysértések miatt?”, Dr. Legény Zsolt (MSZP) K/18661,
- „Hol a gyógyszer főügyész úr?”, Dr. Hadházy Ákos (LMP) K/18803.

3. melléklet: Ábra- és táblázatjegyzék, valamint a statisztikai adatok forrásai

Az ábra sorszáma	Az ábra címe	Forrás(ai)	Oldalszám
(1)	Az ügyészség szervezete		4
(2)	Az ügyészségi ügyiratforgalom a 2008–2017. években	BÜR, MAKÖR, BV	5
(3)	A főügyészségek ügyiratforgalma a 2017. évben	BÜR, MAKÖR, BV	6
(4)	A regisztrált bűncselekmények száma a 2008–2017. években	ENyÜBS	7
(5)	A regisztrált elkövetők és a regisztrált büntetett előéletű elkövetők számának alakulása a 2015–2017. években	ENyÜBS	7
(6)	Az ügyészségi nyomozások adatai a 2015–2017. években	BÜR	14
(7)	A nyomozó hatóságtól érkezett határozatok a 2015–2017. években	BÜR	19
(8)	A fokozott ügyészi felügyeleti tevékenység a 2015–2017. években	BÜR	20
(9)	A nyomozó hatóságok határozatai elleni panaszok száma a 2008–2017. években	BÜR	20
(10)	Az ügyészségi határozatok elleni panaszok száma a 2008–2017. években	BÜR	22
(11)	Az ügyészségen tett feljelentések és azok elintézésének módja a 2015–2017. években	BÜR	23
(12)	A feljelentés kiegészítés alapján hozott ügyészi döntések a 2015–2017. években	BÜR	23
(13)	Az előzetes letartóztatásra vonatkozó adatok a 2015–2017. években	BÜR	25
(14)	A vádemelésre alkalmasság szempontjából megvizsgált ügyekkel kapcsolatos ügyészi döntések a 2017. évben	BÜR	26
(15)	A vádemeléssel érintett személyek száma a 2008–2017. években	VIR	27
(16)	A vádemelési javaslatok folytán szükséges intézkedések és a nyomozás megszüntetésére irányuló javaslattal érkezett ügyek elintézési határideje a 2017. évben	BÜR	28
(17)	Az elsőfokú tárgyalással érintett ügyek száma a 2015–2017. években	VIR	31
(18)	A másodfokon tárgyaláson vagy nyilvános ülésen elbírált ügyek száma a 2015–2017. években	VIR	31
(19)	A harmadfokú nyilvános üléssel érintett ügyek száma a 2015–2017. években	VIR	32
(20)	A jogerős bírósági határozattal elbírált, valamint az eljárást gyorsító formákkal elbírált vádlottak száma a 2008–2017. években	VIR	32
(21)	A tárgyalás mellőzésével hozott bírósági határozatok száma a 2008–2017. években	VIR	33
(22)	A büntetéssel sújtott és/vagy intézkedéssel érintett vádlottak száma a 2015–2017. években	VIR	34

Az ábra sorszáma	Az ábra címe	Forrás(ai)	Oldalszám
(23)	Az egyes büntetésekkel sújtott vádlottak száma a 2015–2017. években	VIR	35
(24)	A próbára bocsátások száma, valamint a jóvátételi munkát alkalmazó bírósági döntések száma a 2015–2017. években	VIR	36
(25)	Az elsőfokú bíróság érdemi határozata ellen bejelentett fellebbezések a 2008–2017. években	VIR	37
(26)	A váderedményesség a 2008–2017. években	VIR	38
(27)	A másodfellebbezéssel érintett vádlottak száma és ezen belül az ügyészi fellebbezéssel érintett vádlottak száma a 2015–2017. években	VIR	39
(28)	Az ügyészség által hivatalból kezdeményezett perújítások alakulása a 2015–2017. években	BÜR	39
(29)	A regisztrált elkövetők, ezen belül a fiatalkorú és gyermekkorú elkövetők adatai a 2008–2017. években	ENyÜBS	41
(30)	A büntetőjogi szakág és a fiatalkorúak ügyei szakterületének főbb adatai a 2015–2017. években	BÜR	42
(31)	A fiatalkorúakkal szembeni vádemelések adatai a 2015–2017. években	BÜR	44
(32)	Vádemelés elhalasztásával és közvetítői eljárásra utalással érintett fiatalkorú terheltek száma a 2015–2017. években	BÜR	45
(33)	A jogerős bírósági határozattal elbírált ügyekre és fiatalkorúakra vonatkozó főbb adatok a 2015–2017. években	VIR	45
(34)	A fiatalkorúakkal szemben kiszabott büntetések és intézkedések főbb adatai a 2015–2017. években	VIR	46
(35)	A közérdekvédelmi szakterület ügyforgalmi adatai a 2015–2017. években	MAKÖR	52
(36)	A közérdekvédelmi szakterület egyes érkezéseinek száma a 2015–2017. években	MAKÖR	52
(37)	A közigazgatási hatósági döntés felülvizsgálata iránti egyes kérelmek száma a 2015–2017. években	MAKÖR	53
(38)	A szabálysértési és a közigazgatási elővezetések száma a 2015–2017. években	MAKÖR	54
(39)	A szabálysértési megszüntető határozatok és a kezdeményezett intézkedések, valamint a panaszok száma a 2015–2017. években	MAKÖR	55
(40)	A tipikus bíróság előtti eljárások száma a 2015–2017. években	MAKÖR	57
(41)	A kiemelt keresetek száma a 2015–2017. években	MAKÖR	58
(42)	A gyermekvédelmi ügyek kiemelt intézkedései a 2015–2017. években	MAKÖR	61
(43)	A büntetés-végrehajtási törvényességi felügyeleti és jogvédelmi szakterületen az érdemi érkezések számának alakulása a 2015–2017. években	BV	62
(44)	A büntetés-végrehajtási törvényességi felügyeleti és jogvédelmi ügyészekhez érkezett panaszok, kérelmek és bejelentések számának alakulása a 2015–2017. években	BV	62

Az ábra sorszáma	Az ábra címe	Forrás(ai)	Oldalszám
(45)	A főügyészségek büntetés-végrehajtási tárgyú panaszt, kérelmet, illetve bejelentést elutasító állásfoglalásai ellen érkezett felülvizsgálati kérelmek száma a 2015–2017. években	BV	63
(46)	A jogerős büntetés-végrehajtási bírói határozatok és az ügyész jelenlétével tartott meghallgatások, tárgyalások száma a 2015–2017. években	BV	63
(47)	A közérdekű munka végrehajtásával kapcsolatos érkezések és a szabadságvesztésre történő átváltoztatása érdekében benyújtott ügyészi indítványok száma a 2015–2017. években	BV	65
(48)	A büntetés-végrehajtási felügyeleti ügyészi vizsgálatok száma a 2015–2017. években	BV	65
(49)	A büntetés-végrehajtási felügyeleti ügyészi vizsgálatok alapján kezdeményezett eljárások száma a 2015–2017. években	BV	66
(50)	Ügyészi felhívások és rendelkezések száma a 2015–2017. években	BV	66
(51)	Az ügyészi szervekhez érkezett bűnügyi jogsegélykérelmek és a más államokba irányuló bűnügyi jogsegélyek száma a 2015–2017. években	BÜR	77
(52)	A Legfőbb Ügyészség által nem európai uniós államokba továbbított bűnügyi jogsegélykérelmek száma a 2015–2017. években	BÜR	77
(53)	A Legfőbb Ügyészség által fogadott bűnügyi jogsegélykérelmek száma a 2015–2017. években	BÜR	78
(54)	A külföldi hatóságoktól átvett büntetőeljárások és a külföldi hatóságoknak átadott eljárások száma a 2015–2017. években	BÜR	79
(55)	A külföldi állampolgárságú regisztrált elkövetők száma a 2008–2017. években	ENyÜBS	80
(56)	A magyar nemzeti szekció által intézett ügyek és az elektronikus formanyomtatványon (Art13HU) érkezett jelentések száma a 2015–2017. években	Eurojust	82
(57)	Az engedélyezett és betöltött ügyészi, alügyészi, ügyészségi fogalmazói és ügyészségi megbízotti létszám alakulása a 2017. évben	személyi nyilvántartás	85
(58)	Az ügyészek, alügyészek, ügyészségi fogalmazók számának és nemek szerinti arányának alakulása a 2015–2017. években	személyi nyilvántartás	86
(59)	Az ügyészek életkor szerinti megoszlása a 2017. évben	személyi nyilvántartás	86
(60)	A szolgálati viszony megszűnések okai a 2015–2017. években	személyi nyilvántartás	87
(61)	A fellebbviteli főügyészségek és a főügyészségek sajtóközleményeinek és nyilatkozatainak száma a 2015–2017. években	Kabinet, Sajtóiroda	89

A táblázat sorszáma	A táblázat címe	Forrás(ai)	Oldalszám
(1)	Egyes regisztrált bűncselekmények száma a 2015–2017. években	ENyÜBS	8
(2)	A Központi Nyomozó Főügyészségre (KNyF) a tárgyidőszakban érkezett feljelentések, elrendelt és befejezett ügyészi nyomozások	BÜR	15
(3)	A nyomozó hatóságok határozatai elleni egyes panaszok száma a 2008–2017. években	BÜR	21
(4)	A szabadságvesztés végrehajtásához kapcsolódó fontosabb büntetés-végrehajtási bírói döntések adatai a 2015–2017. években	BV	64
(5)	A 2017. évi előirányzatok (ei.) bemutatása	GF	94
(6)	Egyes előirányzatok bemutatása	GF	95
(7)	A 2017. évi előirányzat változások bemutatása	GF	95
(8)	Jelentősebb beruházások, felújítások pénzforgalmi finanszírozása a 2017. évben	GF	97

A forrásmegjelöléseknél alkalmazott rövidítések:

- BÜR: büntetőjogi szakterület számítástechnikai bázisú ügyviteli rendszere, Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program 1522 nyilvántartási számú adatgyűjtése.
- BV: a büntetés-végrehajtási szakterület számítógépes ügyviteli rendszeréből összeállított statisztikai adatok.
- ENyÜBS: egységes nyomozóhatósági és ügyészségi bűnügyi statisztikai rendszer, Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program 2341 nyilvántartási számú adatgyűjtése.
- GF: a gazdasági szakterület által alkalmazott Forrás SQL könyvelési rendszerből készített VIII. Ügyészség fejezet 2017. évi éves költségvetési beszámolójából összeállított adatok.
- MAKÖR: magánjogi és közigazgatási jogi szakterület számítástechnikai bázisú ügyviteli rendszere, Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program 1522 nyilvántartási számú adatgyűjtése.
- VIR: vádképviselési informatikai rendszer, Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program 1523 nyilvántartási számú adatgyűjtése.